

FIA NEMZETKÖZI SPORTKÓDEX H FÜGGELÉK

Az Appendix H to the FIA International Sporting Code 2015. december 18-i állapota szerint, a 2016. évre vonatkozó változások követésével.

Kiadja: MNASZ Titkárság.

Jelen dokumentum eredeti változata, valamint a kapcsolódó szabályzatok angol és francia nyelven megtalálhatóak az FIA honlapján (www.fia.com).

Az FIA szabályok magyar nyelvű fordításainak értelmezése során, vitás esetekben, mindenkor a szabályok vonatkozó eredeti nyelvű változatát kell figyelembe venni.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék.....	1
1. Tárgy.....	1
2. Körpályás (gyorsasági) versenyek.....	2
3. Autocross és rallycross versenyek.....	27
4. Drag (gyorsulási) versenyek.....	31
5. Rallye versenyek (1. kategória).....	32
6. Nemzetközi terep-rallye és baja rallye versenyek.....	42
7. Hegyi felfutó versenyek.....	48
Az orvosi szolgálat megszervezése aszfaltozott körpályán, valamint rallycross és autocross versenyeken.....	53
Az orvosi szolgálat megszervezése rallye, hegyi felfutó és drag versenyeken.....	54
1. Melléklet: Ajánlások körpályás magánesztekre.....	55
2. Melléklet: Versenyorvosok FIA Bajnokságokra történő minősítése.....	56
3. Melléklet: Mozgó beavatkozó egységek.....	60
4. Melléklet: Újraélesztési területek szükséges felszerelése (orvosi központok, kezelők, újraélesztő egységek, bivouac stb.).....	63
5. Melléklet: Baleseti sérültek szállítására használt járművek felszerelése.....	65
6. Melléklet: Az Orvosi Központ kialakítása.....	67
7. Melléklet: KED (kimentő) csapatok.....	72
8. Melléklet: Az Orvosi Küldött szerepe (F1, WEC, WTCC, WorldRX és WRC).....	73
9. <u>Melléklet: Alkalmazható büntetések jegyzéke, amennyiben az egészségügyi követelmények hiányosak (FIA Világ bajnokságok esetében)</u>	75

1. TÁRGY

1.1. Meghatározás

E függelék meghatározza a pályaellenőrzés és a beavatkozó szolgálatok célkitűzéseit, továbbá e célok eléréséhez módszereket javasol az autósportnak a Nemzetközi Sportkódex (a továbbiakban: Kódex) hatálya alá tartozó különböző szakágaival kapcsolatosan.

A pályaellenőrzés célja, hogy egy verseny lebonyolításához a biztonságos körülményeket fenntartsák megfigyelés, jelzésadás és beavatkozás formájában. A beavatkozó szolgálatok speciális segítségnyújtásról szándékoznak gondoskodni, amennyiben az szükségessé válik.

E négyféle szempont részletes tárgyalása az alábbiakban következik.

Az FIA hangsúlyozza, hogy a magántermészetű tesztek nem tartoznak a felelősségi körébe. Mindazonáltal

minden olyan személyre nézve, aki versenysebességgel tesztel, az alábbiakat javasolja:

- 1) biztosítsák azt, hogy mást ne veszélyeztessenek
- 2) saját biztonságuk érdekében fogadják el a jelen előírások által támasztott követelmények szerinti alapvető óvintézkedéseket

Az ajánlott minimális biztonsági intézkedések a jelen függelék 1. mellékletében szerepelnek.

1.2. Irányítás

Mindezen folyamatok mindenkor a Versenyigazgató (Clerk of the Course) végső irányítása alatt kell, hogy álljanak. Abban az esetben, ha egy bajnokság vagy versenysorozat versenyén Rendezvényigazgató (Race Director) működik, e bajnokság vagy versenysorozat edzései és futamai alatt a Versenyigazgató, és a biztonsági intézkedések egyaránt a Rendezvényigazgató fennhatósága alatt állnak.

A Versenyigazgatónak egy asszisztenst kell kineveznie, aki a pályaellenőrzés és a beavatkozó szolgálatok megszervezéséért és irányításáért felelős. Ez a személy a Biztonsági Szolgálat Vezetője nevet viseli, és jelentéseit közvetlenül a Versenyigazgatónak teszi. Ezt a tevékenységet a Versenyigazgató-helyettes is elláthatja.

Minden versenynek rendelkeznie kell egy, a jelen szabályok előírásain alapuló, átfogó biztonsági tervvel. Ezt a tervet jóvá kell hagynia a Versenyigazgatónak, és ebben kell szabályozni a következőkben leírt valamennyi műveletet. A rendezvény alatt a Versenyigazgató vagy helyettese irányítja az abban foglaltak megvalósítását.

A tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- pályaellenőri posztok;
- orvosi és tűzoltó szolgálatok és ezek beavatkozó járművei;
- egyéb beavatkozások és járműveik;
- a közönség biztonsága és biztonsági óvintézkedések.

Mindegyik fentebb említett szolgálat élére vezetőt kell kinevezni, akik közvetlenül a Versenyigazgatónak vagy helyettesének tartoznak felelősséggel, és meg kell határozni a versenyirányítás működését.

Mindezekon kívül ki kell dolgozni egy katasztrófatervet arra az esetre, ha az előre látható eseményeken túli komoly katasztrófa következne be.

1.3. Általános rendelkezések

A versenypálya ellenőrzésére és a baleset esetén történő beavatkozást végző személyek számára vonatkozó előírást a verseny egésze alatt be kell tartani. Ha bizonyos napokon (pl. munkanapokon) ez nem lehetséges, a verseny programját (*értsd: időtervét*) olyan módon kell átalakítani, hogy a biztonságos lebonyolításhoz szükséges létszám rendelkezésre álljon.

A biztonság érdekében dolgozó személyeknek (pl. sportbírók, orvosok, paramedikusok (*paramedikus alatt értsd: a magyar képzési rendszerben a szakápoló és a mentőtszint képesítési szint között helyezkedik el*), tűzoltók stb.), ellátandó feladatkörük szerint és az egyes versenyekre vonatkozó biztonsági tervben megadott módon, külsőleg könnyen azonosíthatóknak kell lenniük.

2. KÖRPÁLYÁS (GYORSASÁGI) VERSENYEK

2.1. Versenyirányítás

2.1.1 Meghatározás

A versenyirányítás a rendezvény felügyeletének és irányításának a központja, melynek biztosítania kell a Versenyigazgató és munkatársai, és ha van, a Rendezvényigazgató számára minden szükséges eszközt és berendezést annak érdekében, hogy feladataikat megfelelő munkakörülmények között láthassák el. A versenyirányítást olyan helyiségben kell elhelyezni, amely megfelelő hangszigeteléssel rendelkezik, és ahová csak a kijelölt személyzet léphet be. A Versenyigazgatónak, vagy az általa kijelölt személynek a versenyirányításban kell tartózkodnia mindaddig, amíg a versenypályán bármilyen tevékenység zajlik. A Versenyigazgató kötelességeit a Kódex 11.11 cikkelyében kerülnek meghatározásra.

2.1.2 Elhelyezkedés

A versenyirányítást általában egy épületben kell elhelyezni, a rajtvonalhoz olyan közel, amennyire csak

lehetséges, és a talajszinthez képest egy emeletnél nem magasabb szinten, továbbá önálló kijárással kell rendelkeznie a pályára vagy a bokszutcára.

A versenypályára és a bokszutcára való lehető legjobb kilátás érdekében a helyiségnek ki kell emelkednie a bokszok vonalából.

Ezeknek a követelményeknek általában úgy lehet eleget tenni, ha a versenyirányítást a bokszépület egyik végében helyezik el.

2.1.3 Felszerelések

A versenyirányítási helyiséget el kell látni:

- a) telefon vagy elektronikus kommunikációs rendszerrel, amely összeköttetést biztosít a pályaellenőri posztokkal, a fő beavatkozó posztokkal, és az általános szolgáltatási hálózattal;
- b) egy városi hálózathoz csatlakozó telefon és fax készülékkel;
- c) egy belső kommunikációs rendszerrel, amely kapcsolatban áll a pályán lévő hivatalos személyekkel;
- d) egy rádió adó-vevővel, amely a járművekkel, vagy az így felszerelt posztokkal tart kapcsolatot;
- e) egy mikrofonnal a bokszok és a depó felé, csatlakozási lehetőséggel a nézőközönség felé;
- f) TV monitorokkal és az azokat kapcsoló rendszerrel, ha a pályát zárt láncú TV rendszerrel szerelték fel;
- g) a körpálya nagyméretű tervrajzával, amely jelöli valamennyi biztonsági szolgálat helyét.

Megjegyzendő: A verseny során használt valamennyi kommunikációs rendszer központját ebben a helyiségben kell elhelyezni.

2.1.4 Működése

A verseny bármely részének megkezdése előtt, vagy ha a pályát újra felnyitották, a Versenyigazgató vagy az általa kijelölt személy feladata a versenypálya lezárása, biztosítva ezzel, hogy:

- a) a versenypálya mentes minden akadálytól;
- b) minden pályaellenőr és sportbíró, a beavatkozó szolgálat személyzete és felszerelése a megfelelő helyen van;
- c) a pályára minden be- és kivezető út le van zárva.

Ennek biztosítása érdekében egy piros zászlóval vagy piros jelzőfényvel ellátott záró autó megtesz egy utolsó ellenőrző kört.

Az alábbi óvintézkedéseket be kell tartani az utolsó ellenőrző körben:

- a pályát záró autó soha nem előzhet meg vagy hagyhat maga mögött a pályán közlekedő más járművet, kivéve, ha a Versenyigazgató erre közvetlen utasítást adott;
- a pályát záró autóban ülő hivatalos személynek személyesen kell jelentést tennie a versenypálya lezárásáról a Versenyigazgatónak;
- a verseny befejezése után, vagy ha erre alkalmasnak látszó szünet következik, a Versenyigazgató, vagy az általa kijelölt személy megnyithatja a pályát úgy, hogy egy zöld zászlóval vagy zöld jelzőfényvel ellátott pályanyitó autóval körbemegy a pályán, jelezve, hogy a szolgálati autók és a hivatalos személyek a pályára léphetnek azért, hogy felvegyék a személyzetet és a felszereléseket, eltávolítsák a meghibásodott autókat stb.

A Versenyigazgató e függelékben foglalt további feladatai:

- ha szükséges, a pályaellenőrök kérésére engedélyt ad bármely beavatkozó szolgálat alkalmazására az adott

szolgálat vezetőjével egyetértésben;

- azoknak a jelzéseknek a használata, melyeket kizárólag az ő hatáskörében vannak;
- a versenypálya felügyelete amennyire az szabad szemmel lehetséges, vagy ha van, erre alkalmas zártláncú TV hálózaton keresztül;
- biztosítani azt, hogy az összes pályaellenőri jelentést tükröző jegyzőkönyv (eseménynapló) készüljön annak érdekében, hogy ha szükséges, intézkedni lehessen.

Továbbá, ő a felelős azért, hogy a versenyt a Kódexben, a Versenykiírásban, és ha van, a bajnokság általános szabályaiban foglaltakkal teljes összhangban bonyolítsák le.

2.2. Boksztutca

2.2.1 Sebességkorlátozás

A Formula–1 Világbajnokságot és az oválpályán lebonyolított versenyeket kivéve az autók egyetlen nemzetközi körpályás rendezvényen sem léphetik túl a 60 km/h sebesség-határt a boksztutcában, sem a futam, sem az edzés ideje alatt. Ez a boksztutca teljes hosszában betartandó, és ellenőrizendő.

2.2.2 A személyzetre vonatkozó korlátozás

A rendezők figyelmét fel kell hívni arra, hogy a boksztutca fokozottan veszélyes terület a verseny alatt, nemcsak azért, mert versenyautók használják, hanem azért is, mert a vele határos versenypályán történő baleset kihatással lehet erre a területre.

Ezért az edzések és a futamok alatt a boksztutca területére történő bejutást kizárólag azon személyek számára kell fenntartani, akik ott meghatározott feladatot látnak el. A boksztutca fala melletti jelzőzónába mindenki számára tilos a belépés, kivéve az ott nélkülözhetetlen tisztségviselőket, vagy a versenycsapatok személyzetét, akik oda speciális belépési engedéllyel rendelkeznek. A futam rajtjánál a jelzőzónában szigorúan tilos bárkinek is tartózkodnia.

A csapattagokra a Formula–1 szabályait kell alkalmazni:

A versenycsapat személyzete csak közvetlenül azelőtt léphet a boksztutcába, mielőtt a versenyautón a javítást elkezdik, és azonnal vissza kell vonulniuk, amint a munkát elvégezték.

Tilos a boksztutca védőfalára, kerítésére a rendezvény ideje alatt felmászni, beleértve ebbe a futam vége utáni időszakot is. Az e tilalmat megszegő csapatokkal szemben a sportfelügyelők büntetést szabhatnak ki.

2.2.3 Előírások arra az esetre, ha a futamok során tankolás történik

Egy verseny során minden személynek, aki a tankoló berendezés használata alatt a járművön dolgozik, olyan ruházatot kell viselnie, amely a test minden részét, beleértve a fejet, arcot és a szemet is védi a tűztől.

Olyan futam alatt, amelyen tankolás történhet, senki sem léphet be a boksztépület egyetlen részébe sem, kivéve, ha az adott hely a boksztutcában kialakuló esetleges tűz ellen megfelelően védve van.

2.3. Sportbírói posztok

2.3.1 Meghatározás

A versenypálya és közvetlen környezetének felügyeletét a pályaellenőri posztok személyzete biztosítja. Ezeknek, a pálya mentén elhelyezkedő posztoknak legegyszerűbb formájukban is biztosítaniuk kell egy alkalmas szilárd felületet, amely a versenyautóktól védve van, valamint a poszt személyzetét és felszerelését a természeti erőkkal szemben is megvédelmezi.

2.3.2 Számuk és elhelyezésük

Minden versenypálya esetében külön kerülnek meghatározásra a pálya sajátosságainak megfelelően, a következők alapján:

- a versenypálya egyetlen része sem maradhat ellenőrzés nélkül;

- minden posztnak vizuális kapcsolatban kell lennie az előtte és utána levő poszttal, ellenkező esetben további személyzetet alkalmazva kiegészítő, vagy összekötő posztokat kell létrehozni azért, hogy e követelmény teljesüljön;
- az egymást követő posztok (a kiegészítő posztokat figyelmen kívül hagyva) távolsága nem lehet több 500 méternél;
- minden két főnél több személyből álló posztnak szóbeli kapcsolatot kell tudni létesítenie a versenyirányítással;
- minden posztot el kell látni a pályáról jól látható, érthető, logikus rendszer szerinti és a rajtvonal utáni első poszttól kezdődő növekvő sorszámozású táblával;
- az FIA-t értesíteni kell minden olyan változásról, ami a posztok darabszámát vagy elhelyezését érinti.

A sárga zászlóval kapcsolatos (lásd 2.5.4.1 b) szabályok alkalmazásának elősegítése érdekében a zászló- vagy fényjelzés érvényességének egyértelmű helyét (előzési tilalom) meg lehet jelölni az ideális ívtől a lehető legmesszebb a pálya szélén sárga jelzéssel és/vagy a pálya szélén kívüli függőleges jelölőelem (floppy) elhelyezésével. Ha ilyen jelzéseket elhelyeznek, azt a Versenykiírásban fel kell tüntetni.

2.3.3 Felszerelés

Minden posztot el kell látni az alábbiakkal:

- a) megbízható, a versenyirányítással kétirányú kommunikációt biztosító rendszerrel és egy független tartalék rendszerrel
- b) zászlókészlettel, amely tartalmazza a következő zászlókat:
  - 2 db sárga;
  - 1 db sárga-piros csíkos;
  - 1 db kék;
  - 1 db fehér;
  - 1 db zöld;
  - 1 db piros.

Minden kiegészítő vagy összekötő posztot is el kell látni ilyen zászlókészlettel.

A Versenyigazgató kérésére meghatározott posztokat fel lehet szerelni fekete és fekete/narancssárga körös zászlóval is.

Ezen felül minden posztot fel kell szerelni egy olyan, legalább 60x80 cm nagyságú, fehér alapú, 40 cm-es betűnagyságú fekete „SC” feliratú táblával, amelyet a Safety Car bevetésekor használnak.

A posztokat emellett fel kell szerelni egy legalább 60x80 cm nagyságú, sárga háttér előtt 40 cm-es betűnagyságú, fekete „FCY” feliratú táblával, amelyet az egészpályás sárga zászlós procedura (full course yellow) alkalmazásakor használnak.

- a) egy 15 és két 4 literes tárolóedénnyel, feltöltve kalcium karbonáttal, vagy más, azonos mennyiségű olajfelszívó anyaggal,
- b) két kemény seprűvel és lapátokkal,
- c) legalább három hordozható tűzoltó készülékkel, melyek égő járművek szabadtéri oltására alkalmasak, és nem nehezebbek 10 kg-nál, ugyanakkor nem kevesebb, mint 6 kg oltóanyagot tartalmaznak, valamint a 2.6.2.3 cikkelyben meghatározott kiegészítő felszereléssel.

2.3.4 Személyzet

Minden nem kiegészítő, vagy összekötő posztért a poszt vezetője és helyettese felelős, akiket az ASN szervezésében megtartott speciális vizsgán alkalmasnak találtak tisztségük betöltésére, és akiknek rendelkezésükre állnak további, a pályaellenőri poszt feladatainak ellátására vonatkozó alapkiképzésben részesült személyek. A posztvezető, vagy helyettese tartja fenn a szóbeli kommunikációs kapcsolatot a versenyirányítással.

A személyzet közül legalább egy főnek képesnek kell lennie alapszintű elsősegély nyújtásra.

A verseny végén a személyzet nem hagyhatja el a posztot addig, amíg a pályanyitó autó el nem haladt előttük.

A hivatalos személyek nem viselhetnek a zászlókhöz hasonló színű ruházatot, különös tekintettel a sárga és piros színekre.

2.3.5 Feladatok

Minden posztnak:

- jelzésadással kell figyelmeztetnie a versenyzőket minden olyan veszélyre vagy problémára, amelyet azok nem láthatnak előre (lásd 2.4. cikkely);
- azonnal jelentenie kell a versenyirányításnak minden olyan eseményt, amely a pályának az ő hatáskörébe tartozó szakaszán történt, és amennyiben szükséges, javaslatot kell tennie a beavatkozó szolgálatok bevetésére;
- szükség esetén a 2.5 cikkelyben foglaltak szerint be kell avatkozniuk a pályán;
- ellenőriznie kell, hogy a rendezvény sportszerűen folyik-e, és jelentenie kell a versenyirányításnak minden sportszerűtlen vagy veszélyes magatartást, különös tekintettel az „L” függelék IV. fejezetének „Versenyzői magatartás a versenypályán” című részében foglaltakra;
- a versenypálya adott szakaszát tisztán és akadályoktól mentesen kell tartania, meg kell kísérelnie a kifolyt olaj eltávolítását azt felszívó anyag segítségével, seprűvel vagy lapáttal, kivéve, ha ezt kifejezetten nem kéri (pl. a Formula–1 Grand Prix során).
- a pályán folyó tevékenységek végeztével folytatnia kell a versenypálya hozzátartozó szakaszának ellenőrzését mindaddig, amíg a versenyirányítás nem tudatja, hogy minden versenyautó elhagyta a versenypályát.

2.4. Jelzésadás

2.4.1 Általános előírások

A versenypálya felügyelete során a Versenyigazgató (vagy helyettese) és a pályaellenőri posztok a versenyzők biztonsága és a szabályok betartatása érdekében legfőképpen a jelzésadásra támaszkodnak.

A jelzésadás nappal különböző színű zászlókkal történik, amelyeket fényjelzésekkel lehet kiegészíteni vagy bizonyos esetekben helyettesíteni.

A zászlókkal megegyező méretű fekete és fehér jelzőtáblákat is lehet használni bizonyos jelzésekre, ezeket azonban az adott verseny Versenykiírásában világosan meg kell határozni.

Éjszaka a zászlók fényjelzésekkel és fényvisszaverő táblákkal helyettesíthetők, de erről minden versenyzőt előzetesen tájékoztatni kell a versenyzői eligazítás során. Éjszakai versenyeken minden poszton kötelező a sárga fény (lásd a 2.10.1. cikkelyt).

Ha többféle jelzésadási módot is használnak, a Versenykiírásban ki kell térni arra, melyik a meghatározó.

A verseny rajtjának ellenőrzését a rajtvonalhoz a lehető legközelebb kell telepíteni, ahonnan a rajter a korlátok közötti teljes rajtrács területet látja, valamint ő is látható az összes versenyző számára, akár nyitott, akár zárt autóban ülnek. Ennek a helynek védettnek kell lennie a rajtterület irányából érkező repülő alkatrészek ellen.

2.4.2 Zászlók

Méret: Valamennyi zászló minimális mérete 60x80 cm; kivéve a piros és a kockás zászlót, melyek minimális mérete 80x100 cm.

Szín: A zászlók színeinek az alábbi Pantone-rendszerű színekódokkal kell megegyezni:

- Piros: 186C
- Sárga: Sárga C
- Világoskék: 298C
- Zöld: 348C
- Fekete: Fekete C
- Narancssárga: 151C

2.4.3 Fényjelzések

A fényjelzések kiegészíthetők, vagy helyettesíthetők a lengetett piros, sárga, zöld, kék és fehér zászlójelzéseket. Ha egy versenyen fényjelzéseket használnak, azt részletesen ismertetni kell a Versenykiírásban, továbbá az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

2.4.3.1 A fényforrások tulajdonságai

- a fényforrások hagyományos izzólámpák és reflektorok vagy megfelelően mezőkbe rendezett fénykibocsátó diódák, azaz LED-ek (későbbiekben: „fényjelző panel”) lehetnek, vagy más, elegendően fényes és megfelelő színekkel rendelkező rendszer, amelyet az FIA jóváhagyott;
- a fényjelzéseknek elegendő teljesítményűnek és/vagy megfelelő méretűnek kell lenniük ahhoz, hogy félre nem érthető módon érzékelhetőek legyenek 250 m távolságból erős napfény esetén is;
- a fényeknek 3-4 Hz-en kell villogniuk;
- a használt fényforrásoknak képesnek kell lenniük az azonnali fény kibocsátásra, alacsony felfutási idővel vagy anélkül;
- minden fényforrásnak legalább 70 fokos látószöget kell biztosítania;
- 360 fokos körsugárzó fény nem használható;
- A fényforrások által kibocsátott fénynek olyan színteltségi mutatókkal kell rendelkeznie, hogy bármilyen környezeti fényviszonyok is állnak elő, azokat ne lehessen összetéveszteni más színekkel;
- a maximális színkontraszt elérése érdekében, minden fényforrást matt, fekete háttéren kell elhelyezni, és biztosítani kell a jól láthatóságot a felkelő és a lenyugvó nappal szemben;
- a fényforrásokat olyan ismétlő rendszerrel kell felszerelni, amely annak jelzéseit továbbítja a következő sportbírói poszt számára;
- a tartós alkalmazásra telepített rendszereknél a kijelző státuszát automatikusan továbbítani kell a versenyirányítás felé.

2.4.3.2 A fényjelzések elhelyezése

- alapesetben a felszerelésnek minden használt színből két fényforrást kell tartalmaznia;
- a fényforrásokat eltérő ütemben villogó párokként kell elhelyezni egymástól olyan távolságra, hogy a látvány szempontjából ne olvadjanak össze;
- a sárga és piros fényeket nem lehet egymás mellé helyezni;
- a fényforrásokat úgy kell beállítani, hogy tengelyük a versenyvonaltól, mint fő látótengelytől 30 foknál többel

nem térhetnek el;

- a fényforrásokat olyan szögben kell elhelyezni, hogy a lehető legnagyobb látható felületet biztosítsák a leghosszabb ideig;

2.4.3.3 A fényjelzések működése:

- minden zászlót egy pár felváltva villogó fényforrásnak, vagy egy villogó fényjelző panelnek kell reprezentálnia, a bokszkijárat kék jelzés állhat egy villogó fényből;
- amennyiben kettős lengetett sárga zászlós jelzésre van szükség, azt is be kell tudni mutatni;
- a piros fényforrások csak a versenyirányítás helyiségéből működtethetők;
- minden más fényforrás működtethető a sportbírók által, vagy a versenyirányítás helyiségéből;
- amennyiben a fényforrások helyi működtetésűek, mindegyik vezérlő dobozt úgy kell kialakítani, hogy megakadályozzák a téves működtetés lehetőségét. A vezérlő doboznak magába kell foglalnia egy visszajelző rendszert is;
- minden esetben lennie kell egy biztonsági áramforrásnak;
- mivel normál esetben egyszerre csak egy fényjelzés adható, ezért a sportbírók jelenléte elengedhetetlen olyan eseményeknél, ahol az egyidejű jelzés adására van szükség.

2.4.3.4 Egyéb fényjelzések

Fényjelző panel alkalmazható a sárga-piros csíkos zászló, a Safety Car (SC) tábla vagy egyéb jelzések megjelenítésére is. Ezeket (értsd: ha vannak ilyenek) a verseny Versenykiírásában kell rögzíteni.

2.4.4 A Versenyigazgató vagy helyettese által használt jelzések

2.4.4.1 A Versenyigazgató által használt zászlójelzések

a) Nemzeti zászló:

A futam indítására használható. A rajtjelet a zászló leengedésével kell megadni, amely állórajttal induló futamok esetében nem emelhető fej fölé addig, amíg minden autó mozdulatlanul nem áll, és semmilyen körülmények között sem tartható ott 10 másodpercnél tovább.

Ha bármilyen okból kifolyólag nem a nemzeti zászlót használják, a helyettesítő zászló színét – amely a jelen fejezetben meghatározott egyik zászlóval sem lehet összetéveszthető – a Versenykiírásban kell meghatározni.

b) Piros zászló:

Ezt a zászlót a rajtvonalnál lengetve kell használni akkor, ha az edzés vagy futam megállításáról döntés született. Ezzel egy időben a pályán lévő összes pályaelőíró posztpon is lengetni kell a piros zászlót.

Ha bemutatásra került a megállításhoz vonatkozó jelzés:

- 1) edzés során minden autónak azonnal csökkentenie kell a sebességét és lassan vissza kell térniük saját boksaikba
- 2) futam során minden autónak azonnal csökkentenie kell a sebességét és lassan tovább kell haladniuk a piros zászlós vonalig (*)
- 3) előzni tilos és a versenyzőknek tudatában kell lenniük annak, hogy verseny-, és szolgálati járművek lehetnek a pályán, a pálya baleset következtében teljesen el lehet torlaszolva, és időjárási körülmények a pályát alkalmatlanná tehetik versenysebességgel történő használatra
- 4) ha egy futam meg lett állítva, a versenyzőknek tudatában kell lenniük annak, hogy a gyors haladás értelmét veszti, mivel:

- a futam végeredménye vagy az újraindított futam rajtsorrendje a piros zászló bemutatása előtti állapot szerint és a versenyekre vonatkozó szabályok szerint kerül meghatározásra
- a bokszkijárat be lesz zárva

Az autóknak a piros zászlós vonal (*) előtt egymás mögött kell állniuk, amíg nem kapnak arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a futam folytatódni fog vagy befejeződött, és az ennek megfelelő, a rendezvényre vonatkozó szabályok szerinti utasításokat a hivatalos személyektől meg nem kapják

A piros zászlót a Versenyigazgató vagy az általa kijelölt személy pályazáráskor is használhatja (lásd a 2.1.4 cikkelyt).

(*) Piros zászlós vonal: 20 cm széles, csúszásmentes, folyamatos vonal, amely a pályát középvonalára merőlegesen egyik oldalától a másikig keresztezi azon a ponton, amely előtt minden autónak meg kell állnia abban az esetben, ha a futamot megállították vagy felfüggesztették, továbbá ahová minden nehézség nélkül el tudnak jutni, valamint rajtpozícióba tudnak fejlődni, és amelyből a futam folytatása esetén a Safety Car vezetésével elindulnak.

c) Fekete-fehér kockás zászló:

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, és az edzés vagy a futam végét jelzi.

d) Fekete zászló:

Ez a zászló tudatja az érintett versenyzővel, hogy meg kell állnia a bokszáján vagy a Versenykiírásban, illetve a bajnokság szabályaiban meghatározott helyen, amikor legközelebb megközelíti a boksztuca bejáratát. Ha a versenyző bármilyen okból nem tesz eleget ennek az előírásnak, ezt a zászlót akkor sem szabad négynél több, egymást követő körben bemutatni.

Az e zászló bemutatására vonatkozó döntés kizárólagosan a rendezvény sportfelügyelőit illeti, és az érintett csapatot e döntésről azonnal értesíteni kell.

e) Fekete zászló 40 cm átmérőjű narancssárga koronggal:

Ez a zászló tudatja az érintett versenyzővel, hogy autójának olyan műszaki hibája van, ami valószínűsíthetően veszélyezteti őt magát vagy másokat, és a következő körben a bokszáján meg kell állnia. Amennyiben a műszaki hibát a gépátvétel vezető megítélése szerint megfelelően elhárították, az autó visszaállhat a versenyzésbe.

f) Fekete-fehér, átlósan osztott zászló:

Ezt a zászlót csak egyszer kell bemutatni, és ez figyelmezteti az érintett versenyzőt, hogy sportszerűtlen viselkedését jelentették.

Az utóbbi 3 zászlót (vagyis a d), e), f) pont szerintieket) mozdulatlanul kell bemutatni, kiegészítve egy fekete alapon fehér számot ábrázoló táblával, amelyet azon autó vezetőjének kell bemutatni, amely a táblán lévő számot viseli. A zászló és a szám egyesíthető egy (értsd: mindkettőt tartalmazó vagy ábrázoló) tábla alkalmazásával.

Amennyiben a Versenyigazgató szükségesnek ítéli, ezeket a zászlókat a rajtvonaltól eltérő helyen is be lehet mutatni.

A két utolsó zászló (az e), f) pont szerinti) bemutatásáról általában a Versenyigazgató dönt, de adott esetben a sportfelügyelők is dönthetnek erről, feltéve, hogy ezt a Versenykiírásban vagy a bajnokság szabályaiban meghatározták. Az érintett csapatot azonnal értesíteni kell a döntésről.

2.4.4.2 A Versenyigazgató által használt fényjelzések

Fényjelzések vagy fényjelző panelek az előbbiekben említett jelzések vizuális megjelenítésére használhatók. Ebben az esetben ezt a verseny Versenykiírásában közölni kell.

Ha az edzés vagy futam megállítására vonatkozó jelzés piros fényjelzéssel történik, annak kizárólag a Versenyigazgató ellenőrzése alatt kell állnia.

2.4.5 A pályaelőíró posztokon használt zászlójelzések

2.4.5.1 A pályaelőíró posztok zászlójelzései

a) Piros zászló

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, de kizárólag csak a Versenyigazgató utasítására, ha szükségessé válik az edzés vagy a futam megállítása az előbbi 2.4.4.1 b) cikkelyben foglaltakkal összhangban.

b) Sárga zászló

Veszély jelzésére szolgál, és kétféleképpen lehet a versenyzőknek bemutatni, a következő jelentéstartalommal:

- Egy zászlót lengetve: Lassíts, ne előzz, és készülj fel irányváltoztatásra. Veszélyforrás van a versenypálya mellett, vagy részben a versenypályán.
- Két zászlót lengetve: Erőteljesen lassíts, ne előzz, és készülj fel irányváltoztatásra, vagy megállásra. Egy veszélyforrás a versenypályát részben vagy teljesen eltorlaszolja, és/vagy sportbírók dolgoznak a pályán vagy a pálya mellett.

A sárga zászlót általában csak a veszélyforrást közvetlenül megelőző pályaelőíró posztokon kell bemutatni.

Bizonyos esetekben azonban a Versenyigazgató elrendelheti a zászlók használatát az esetet megelőző több mint egy posztokon is.

Előzni tilos az első sárga zászló és az esemény után alkalmazott zöld zászló között.

A sárga zászlót a boksztucában nem kell használni, hacsak olyan rendkívüli esemény nem történik, amit a versenyzőkkel tudatni kell.

Amennyiben dupla sárga zászló kerül alkalmazásra, a versenyigazgató vagy a rendezvényigazgató sebességhatárt írhat elő a versenypálya teljes területére vagy annak egy szektorára szabadedzés, időmérő edzés vagy futamok során.

- Ha a teljes versenypályára érvényes állandó sebességhatár van érvényben, ennek jelzésére minden posztokon egy sárga zászlót és FCY táblát mutatnak be (jelentése: egészpályás sárga zászló). Ha szükséges, dupla sárga zászló kerül alkalmazásra az eseményt megelőző posztokon.
- Ha a versenypálya egészét figyelembe véve változó mértékű sebességhatár van érvényben, ennek jelzésére minden posztokon egy sárga zászlót és VSC táblát mutatnak be (jelentése: virtuális safety car). Ha szükséges, dupla sárga zászló kerül alkalmazásra az eseményt megelőző posztokon.
- Ha a versenypálya egy bizonyos szektorában határoznak meg sebességhatárt, a szektor kezdetét és végét egyértelműen megjelölik a pálya széléről, dupla sárga zászló és SLOW feliratú tábla alkalmazásával (a tábla jelentése: lassíts le). Ezt a jelzést a szektor minden pályabírói posztján bemutatják. Az érintett szektort megelőző posztokon egy sárga zászlót mutatnak be.
- Bármely esetben a sebességhatár végét a következő pályabírói posztokon (vagy a szükséges pályabírói posztokon) bemutatott zöld zászló jelzi. Az adott futam vagy bajnokság szabályai rendelkeznek a szabályok betartatásáról.

c) Sárga zászló piros csíkokkal:

Mozdulatlanul bemutatva arról tájékoztatja a versenyzőt, hogy a pályára került olaj vagy víz miatt a tapadás lecsökkent a zászló utáni szakaszon.

Ezt a zászlót (a körülményektől függően) legalább 4 körön keresztül kell használni, hacsak időközben a felület ismét normálissá nem válik. A zászlót követő szektor végén mindezek ellenére sem szükséges a zöld zászlót bemutatni.

d) Világoskék zászló:

Általában lengetve kell bemutatni, jelezve egy versenyzőnek, hogy előzni kívánják. Az edzés és a futam alatt különböző jelentése van.

Minden esetben:

- Mozdulatlan kék zászlót kell bemutatni a boksztucát elhagyó versenyzőnek akkor, ha a pályán közeledő járművekre kell számítani.

Edzés során:

- Egy gyorsabb autó közelített meg, amely hamarosan megelőz.

Futam során:

- Egy hamarosan lekörözésre kerülő autónak mutatják be, amennyiben a versenyző látszólag nem figyeli a visszapillantó tükröit teljes mértékben. A jelzés bemutatását követően a jelzéssel érintett versenyzőnek az első lehetséges alkalommal lehetővé kell tennie az előzést.

e) Fehér zászló:

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, és a használata jelzi a versenyzőnek, hogy egy sokkal lassabb jármű van a pályának a jelzést követő szektorában.

f) Zöld zászló:

Ezzel a zászlóval kell jelezni, hogy a versenypálya akadálytól mentes, és lengetve kell alkalmazni az egy, vagy két sárga zászló bemutatását előidéző esemény utáni legelső pályaellenőri poszton.

A Versenyigazgató belátása szerint használható még a bemelegítő kör vagy az edzés kezdetének jelzésére is.

2.4.5.2 A pályaellenőri posztok fényjelzései

A fentebb említett jelzések fényjelzések által is megvalósíthatók a 2.4.3 cikkelyben foglaltak szerint.

Ha az edzés vagy futam megállítására vonatkozó jelzés piros fényjelzés vagy panel, az kizárólag a Versenyigazgató irányítása alatt állhat.

2.4.6 Rajtlámpák és eljárások (a speciális szabályokkal rendelkező FIA bajnokságokat kivéve)

Ha körpályán rendezett, állórajttal történő futamok indítására fényjelző készüléket (későbbiekben: rajtlámpa) telepítenek, az alábbi követelményeket kell figyelembe venni:

a) Rajtlámpák telepítésére vonatkozó előírások

Minden, a futam rajtjelének megadására szolgáló rajtlámpát úgy kell telepíteni, hogy azokat a rajtrácson lévő autókól minden versenyző jól lássa szokásos vezetői helyzetében ülve.

A rajtlámpákat a versenypálya fölött átívelő, a rajtvonal után (értsd: menetirányban) 10-25 m közötti távolságban elhelyezett állványzatra kell szerelni. A rajtlámpák alsó sora és a versenypálya közti függőleges távolság nem lehet 4 m-nél kevesebb.

A rajtlámpákat keresztirányban úgy kell elhelyezni, hogy azok az egész rajtrácscról a lehető legjobban láthatók legyenek.

Ajánlott a rajtlámpák elrendezésénél az FIA honlapján az „Ajánlások körpályás versenyek fényjelzéseire, állórajt esetén” cím alatt található rendelkezéseket figyelembe venni. Bármely esetben a piros és zöld lámpákat közvetlenül egymás fölé, a villogó sárga lámpákat pedig mindezek fölé kell elhelyezni.

A lámpáknak olyan nagyságúaknak és fényesnek kell lenniük, amennyire csak lehetséges és megvalósítható, de legalább olyan nagyságúaknak és fényerősségűeknek, mint a közutakon használt közlekedési lámpák. Meghibásodás esetére minden lámpát meg kell kettőzni, és vezérlésüket két, egymástól független áramkörnek kell biztosítani. Automatikusan működésbe lépő tartalék áramforrás használata erősen ajánlott. Az állványzat hátsó (értsd: a menetiránnyal ellentétes) oldalán ismétlő lámpákat kell elhelyezni.

A kapcsoló áramkörnek legalább az alábbi kombinációk bármelyikét lehetővé kell tennie:

- minden lámpa ki van kapcsolva,
- csak a zöld lámpák égnek,
- csak a piros lámpák égnek,
- a piros lámpákat a zöldek váltják fel (egy kapcsolással),
- csak a sárga villogó lámpák égnek,
- piros lámpák és sárga villogó lámpák együtt égnek (külön kapcsolókkal).

Az FIA által ajánlott rajtlámpa vezérlő panelsztenderd az FIA honlapján található (Sport / Regulations / Circuits).

b) Az állórajt rajtjele

Ajánlott a „Versenyhétvégék fényjelzési rendszere” rendelkezéseinek alkalmazása minden olyan, állórajtot magában foglaló rendezvény esetében, ahol rajtlámpa telepítése ezt lehetővé teszi. Amennyiben nem, az alkalmazott eljárás nem lehet azzal ellentétes (pl.: ugyanazon lámpakombináció használata ellenkező jelentéssel).

A rajteljárást a verseny Versenykiírásában minden esetben világosan rögzíteni kell.

Legegyszerűbb formájukban a lámpák jelentése a következő:

PIROS lámpák világítanak:

Maradj mozdulatlan és készülj a versenyzés megkezdésére.

PIROS lámpák kialszanak:

Kezdj versenyezni.

SÁRGA villogó lámpák világítanak:

Maradj mozdulatlan és állítsd le a motort (ha a piros lámpa után gyulladnak ki, akkor a piros lámpáknak is égve kell maradniuk).

Általában a piros lámpák felkapcsolása és kioltása között 2-3 másodpercnek kell eltelnie.

A teljes FIA rajteljárás az FIA honlapján az „Ajánlások körpályás rendezvények fényjelzéseire, állórajt esetén” cím alatt található (Sport / Regulations / Circuits).

Az FIA eljárás alkalmazása az FIA Túraautó Világbajnokság és az FIA GT Bajnokság állórajtos rendezvényein kötelező, az adott sorozat időmérési követelményeinek alkalmazásával együtt.

c) A gördülő rajt rajtjele

A formációs kör alatt a Vonalnál a piros lámpasor kigyullad. A rajtjelet a piros fényt kioltó zöld lámpák felkapcsolásával adja meg a rajtbíró.

Amennyiben a formációs kör végén, amikor a rajtvonalhoz közelednek az autók, valamilyen probléma adódik, a piros lámpák bekapcsolva maradnak.

2.5. Beavatkozások a pályán

2.5.1 Feltételek

Egy baleset alkalmával az első beavatkozás rendszerint a beavatkozó sportbírók feladata, akik mindig a posztvezető vagy helyettese irányítása alatt állnak. A posztvezetőnek minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy gondoskodjék személyzetének biztonságáról az előzetesen megállapított jelzések használatával, amelyekkel a pályát kiüríti egy autó közeledtekor, és a sárga zászló alkalmazásával.

Minden beavatkozást végző személynek olyan ruházatot kell viselnie, amely tűz esetén biztosítja a teljes testfelület védelmét, beleértve a fejet, arcot és szemet is.

2.5.2 Ha egy autó megáll

Ha egy autó megáll a pályán, vagy elhagyja azt, az abban a szektorban lévő beavatkozó sportbírók első feladata, hogy az autót biztonságos helyre juttassák.

Egyetlen versenyző sem utasíthatja azt el, hogy az autóját eltávolítsák a pályáról. Minden tőle telhetőt meg kell tennie, hogy segítsen, és követnie kell a sportbírók utasításait. Amint az autó már biztonságos helyen van – amennyiben ezt a versenyre vonatkozó Versenykiírás szabályai megengedik – a versenyző az újraindítás érdekében dolgozhat az autón. Ilyen esetekben más eszközöket, pl. szállító járműveket, darukat stb. nem lehet addig bevetni, amíg a versenyző világosan nem jelzi, hogy nem kívánja folytatni a versenyzést. Fokozottan ajánlott, hogy a versenyző a járműve mellett maradjon az edzés vagy a futam végéig, vagy legalábbis tudassa a posztvezetővel, hogyan lehet az autóját felemelni, vagy a bokszbá visszavontatni.

2.5.3 Baleset esetén

2.5.3.1 Első beavatkozás

Bármikor is történik egy baleset, a pályaellenőri posztnak azonnal értesítenie kell a versenyirányítást, hogy az a tűzoltási és orvosi tervben rögzített eljárásokat alkalmazhassa. Azonnal, legalább két beavatkozó sportbírónak, melyek mindegyike rendelkezik egy-egy tűzoltó készülékkel, a helyszínre kell sietnie azért, hogy:

- segítsen a tűzoltásban (lásd: tűzoltás, 2.6.2. cikkely);
- lehetőség szerint segédkezzen a versenyzőnek, nem feledkezve meg arról, hogy az első orvosi beavatkozást az orvosi szolgálatnak kell megtennie, és a versenyzőt sérülés esetén nem szabad megmozdítani; bármely versenyzőnek, akinek gondot okoz az autóját segítség nélkül elhagyni, nem szabad ezzel próbálkoznia, hanem meg kell várnia az erre specializálódott beavatkozó egység megérkezését.

A hivatalos személyeknek maguknak soha nem szabad egy balesetben részes versenyzőt az autójából kiszedni (kivéve, ha azt különleges körülmények indokolják, pl. tűz, fenyegetően közeli veszély), de gondoskodhatnak a versenyző biztonságáról, mialatt az erre specializálódott beavatkozó egység megérkezésére várakoznak.

Fentieket az eligazítások során az érintettekkel (versenyzők és beavatkozó sportbírók) közölni kell.

- jelentse a posztvezetőnek, ha szükség van további beavatkozó szolgálatra (lásd tűzoltás, orvosi beavatkozás vagy roncsból kimentés);
- a pályát törmeléktől, olajtól stb. megtisztítsa
- ha egy versenyző látszólag sértetlen, a posztvezetőnek ezt jelentenie kell a versenyirányítás felé, hogy a szükséges utasításokat kiadassák.

2.5.3.2 Második beavatkozás

Szükség esetén a versenyirányításnak egy mobil tűzoltó egységet kell gyorsan a helyszínre irányítani.

Ha a baleset helyszínén megerősítik a személyi sérülést, akkor azonnal orvosi és roncsból kimentő járműveket kell bevetni.

2.6. Beavatkozó szolgálatok

2.6.1 Beavatkozó járművek

A beavatkozó járművek nélkülözhetetlen részét képezik a körpálya mentési rendszerének, személyzetük gondoskodik mindazokról a pontosan meghatározott beavatkozásokról, amelyekre a pályán, a bokszbán vagy a depóban megtörtént baleset esetén szükség lehet.

2.6.1.1 Feladatok

a) Tűzoltás

Második beavatkozásként működjenek, és legyenek meg az eszközeik a tűz teljes eloltásához.

b) Orvosi beavatkozás

Képesnek kell lenniük az újraélesztésre és a sérült versenyző állapotának stabilizálására.

c) Roncsból kimentés

Megfelel eszközökkel és felszereléssel kell rendelkezniük, hogy egy sérült autóból ki tudják szabadítani a versenyzőt.

d) Sérült versenyző kiemelése („KED”) (bizonyos versenyeken kötelező – lásd a 2.7.3 cikkelyt és a 7. mellékletet)

Képesnek kell lenniük a sérült, gerincproblémák miatt nem mozgatható versenyző járműből történő kiemelésére.

Az ASN és a versenypálya megítélésére van bízva az, hogy egy jármű a fent említettek közül csak egyetlen feladatot, vagy azok közül többet is ellát. Ugyanakkor mindig teljesülnie kell annak a feltételnek, hogy a járművek a versenypálya bármely pontját alkalmas időben el kell érnie, és a járműben rendelkezésre álljon minden, a 2.6.2 cikkely szerint a tűzoltáshoz, és a 3. számú melléklet szerint az orvosi és/vagy roncsból kimentéshez meghatározott alkalmas személyzet és felszerelés.

Rendkívül lényeges, hogy egy orvosi járműnek kell követnie a mezőnyt bármely futam első körében, melyhez csatlakozhat egy megfelelően gyors tűzoltó/roncsból kimentő jármű is.

Ha a járművek sebessége, vagy a versenypálya hossza miatt nem kivitelezhető, hogy a beavatkozó járművek egy teljes kört tegyenek meg, akkor addig kell a mezőnyt követniük, amíg célszerű, majd el kell foglalniuk kijelölt helyüket.

2.6.2 Tűzoltó szolgálat

2.6.2.1 Küldetés

E szolgálat feladata, hogy a pályán, a bokszban vagy a depóban váratlan esemény következtében keletkezett tűzzel szembeszálljon. Az összes többi helyszín esetében a rendezőknek a vonatkozó hatósági előírásoknak megfelelően kell biztosítaniuk egy ettől független szolgálatot.

2.6.2.2 Szervezés

Emlékeztetőül: bármilyen tűzoltási művelet meghatározó tényezője a személyzet; a megfelelően kiképzett szakemberek fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni.

A tűzoltási műveletnek két alapvető követelményt kell kielégítenie:

- a tűzfészket el kell érni, és a versenyzőt attól el kell szigetelni;
- megfelelő mennyiségű és alkalmas eszközzel kell rendelkezni a tűz teljes eloltásához.

A múltbéli tapasztalatok és tesztek azt mutatják, hogy a kezdeti beavatkozást leghatékonyabban és legrapraktikusabban két lépcsőben lehet megszervezni, s bár az egyes pályákon a módszerek és felszerelések különbözőek lehetnek, az első és második beavatkozás kritériumainak eleget kell tenni:

- Első beavatkozás: amilyen gyorsan az megvalósítható, a versenypálya bármely pontján történt baleset esetén tűzoltóknak kézi tűzoltó készülékkel a helyszínre kell érni, és képesnek kell lenniük, hogy a megfelelő készülékekkel az utastérből kiszorítsák a tüzet.
- Második beavatkozás: a beavatkozó szolgálatok tervezésénél úgy kell kalkulálni, hogy ideális esetben már 60 másodperccel a baleset bekövetkezése után rendelkezésre álljanak a feltételek a versenyző kimentésére.
- Harmadik beavatkozás: a kiegészítő eszközök, berendezések megérkezése a helyszínre, ha szükséges.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az első és második beavatkozást tökéletesen össze kell hangolni, mivel lehetséges, hogy az első beavatkozásnál használt kézi tűzoltó készülékek hatásossága korlátozott lehet.

2.6.2.3 A versenypálya mentén elhelyezett felszerelések

A versenypálya teljes hosszán, mindkét oldalon és erre alkalmas helyen, maximum 500 méterenként kézi tűzoltó készülékeket kell elhelyezni, szakképzett személlyel együtt. Ha nem lehetséges, vagy nem célszerű a versenypálya mindkét oldalát használni, akkor ezek mindegyikét el lehet helyezni csak az egyik oldalon. Ebben az esetben a kezelő személyek közötti maximális távolság 250 m lehet. Ajánlatos 100 m-ként kézi készülékeket elhelyezni (kezelő nélkül). Valamennyi ilyen tűzoltó pontot a versenyzők számára a pályáról látható módon jelezni kell, egy minimum 25 x 25 cm-es narancssárga fényvisszaverő táblával, a földtől kb. 2 m magasságban, megfelelő szögbe állítva az első védelmi vonalon (ajánlott szín: Pantone 15-1364 TC „orange crush”).

Tartalék tűzoltó készüléket mindig biztosítani kell a használtak helyett.

A versenypálya mentén, védett helyen, gyors mobil készülékeket is el kell helyezni, készülékenként legalább két tűzoltásban képzett személlyel, azért, hogy a második beavatkozás biztosítható legyen. E személyeknek rendelkezniük kell 180 liternyi (40 gallon), elfolyt üzemanyag okozta tűz teljes eloltásához szükséges felszereléssel (folyamatos oltóanyag ellátással nem csak oltási feladatokhoz, de, az újragyulladás megakadályozása érdekében is).

Kiegészítő felszerelés:

A sportbírói posztokat, valamint a tűzoltó autókat is az alábbi kiegészítő felszerelésekkel kell ellátni:

- a) felborult autó felállítására szolgáló szerszámok; kötelek, horgok, hosszú emelők;
- b) tűzálló takarók a tűz elfojtására (min. 180x180 cm);
- c) alumíniumborítású tűzálló kesztyűk;
- d) fogók vagy hidraulikus szerszámok fémlap hajlítására és egyéb speciális szerszámok valamely személy sérült karosszériájú autóból való kimentésére.

2.6.2.4 Felszerelés azokban a boksokban, ahol tankolás zajlik

A kézi tűzoltó készülékeken kívül (bokszonként egy) legalább minden hatodik bokszban ajánlott elhelyezni legalább egy egységet, amely két 30 kg-os tartályból és egy tömlőből áll, amely a következő készülékig terjedő távolság kétharmadáig elér. A bokszt terület központi részén el kell helyezni a 2.6.2.3 pontban meghatározott teljes felszereléskészletet.

Megjegyzendő: A boksokban tilos üzemanyagot tárolni, kivéve, ha az a versenyre vonatkozó szabályokban meghatározott feltételek mellett történik.

2.6.2.5 Felszerelések a depóban

A depót és környékét, melyet a versenyautók és a rendezvényhez kapcsolódó kiszolgáló járművek használnak, el kell látni elegendő kézi tűzoltó készülékkel, és ezeket a területeket könnyen hozzáférhetővé kell tenni a mobil egységek számára.

2.6.2.6 Tűzoltó anyagok

Az oltóanyag kiválasztásánál a következő tényezőket kell figyelembe venni: járműtűzet hatékonyan eloltani képes, szabadterén használható, alacsony mérgezési mutatójú, a nemzeti szabályozásoknak és sztenderdeknek megfelelő.

Csúszós anyagok hátramaradásának elkerülése és az alkalmazott anyag minimális látáskorlátozó hatása elvárt követelmény.

2.6.3 Roncsból kimentő szolgálat

2.6.3.1 Célok

A roncsból kimentő szolgálat biztosítja a személyzetet és a felszerelést a versenypályán történt baleset következtében autóban rekedt személyek kiszabadításához.

Az első gyorsbeavatkozást a legközelebbi poszton lévő beavatkozó sportbírók végzik a 2.6.2.2 cikkelyben leírtak alapján. Azonban, mivel felszerelésük korlátozott, súlyos baleset esetén a 3. sz. mellékletben meghatározott felszerelésekkel ellátott speciális járműveket kell a helyszínre irányítani. Ezek a járművek egyszerre több funkciót is betölthetnek a 2.8 cikkelyben leírtak szerint, és legkésőbb a balesetet követően 90 másodperccel be kell avatkozniuk.

2.6.3.2 Műszaki segítségnyújtás

Ha baleset következtében egy versenyző bennragad az autójában, a technikai gyorsbeavatkozó szolgálat kérheti az érintett versenycsapat egy mérnökének a tanácsát. Ilyen esetekben, a versenycsapat vezetőjének jelentkeznie kell a versenyirányításban, ha addig még nem léptek vele kapcsolatba.

Ha kéri a versenycsapat személyzetének jelenlétét, akkor a Versenyigazgató felhatalmazást ad számukra, hogy egy hivatalos járműben a baleset színhelyére siessenek annak érdekében, hogy, a baleset helyszínén tartózkodó gyorsbeavatkozó csapat vezetőjével felvegyék a kapcsolatot. A versenypályán minden más beavatkozást szigorúan csak a technikai gyorsbeavatkozó szolgálat és a rendezvény hivatalos tisztségviselői végezhetnek.

2.7. Orvosi szolgálatok

2.7.1 Általános rendelkezések

Az orvosi szolgálatnak összhangban kell állnia az e fejezetben foglaltakkal. Ezen kívül, meg kell felelniük az érintett ország érvényben lévő jogi előírásainak.

Az alábbi előírások (amelyeket a jelen H függelék végén található összefoglaló táblázat tartalmaz) valamennyi nemzetközi versenyre vonatkoznak. Az FIA Formula–1 Világbajnokság (a továbbiakban: F1), az FIA Túraautó

Világ bajnokság (a továbbiakban: WTCC) és az FIA Endurance Világ bajnokság (a továbbiakban: WEC) az alábbi előírások szigorúan kötelezőek és semmi szín alatt nem válhatnak opcionálissá.

Nemzetközi versenyeken az FIA bármikor jogosult az orvosi ellátás szervezettségét ellenőrizni.

A jelen előírások nem terjednek ki a magántesztekre, melyekre külön ajánlások vonatkoznak (lásd az 1. mellékletet).

Az orvosi technikai információkat és az elengedhetetlen gyakorlati utasításokat az e függelék végén lévő összefoglaló táblázat tartalmazza.

2.7.2 Szervezés és adminisztráció

2.7.2.1 Versenyorvos

Az orvosi szolgálatok szervezésének és igazgatásának átfogó felügyelete, összhangban a Rendezőbizottsággal a Versenyorvos felelőssége.

Munkája segítésére és meghatározott feladatkörök átvételére Versenyorvos-asszisztens nevezhető ki, aki vis major esetben a helyébe lép.

A Versenyorvos és asszisztense személyét az illetékes ASN-nek jóvá kell hagynia, és őket a Versenyigazgató fennhatósága alá kell helyezni. Nevüket fel kell tüntetni a verseny Versenykiírásában.

A Versenyorvos felelős az esetleges sérültekkel kapcsolatos mentési és szállítási szolgálatok személyzetének összeállításáért, e szolgálatok megszervezéséért, működtetéséért és irányításáért. Ennek megfelelően döntései minden orvosi és paramedikus személyzetre vonatkoznak, beleértve a nemzeti sporthatóság által közvetlenül vagy közvetve kirendelt személyzetet is.

A rendezők kötelesek a Versenyorvos rendelkezésére bocsátani minden szükséges tárgyi és adminisztrációs eszközt, hogy feladatát megfelelően el tudja látni.

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében:

A Versenyorvos személyét az FIA-nak jóvá kell hagynia. Az erre vonatkozó eljárás és a személyi követelmények a 2. mellékletben kerülnek meghatározásra.

Kötelezően részt kell vennie a Versenyorvosok kétévenkénti szemináriumán. Hiányzás esetén engedélyét az FIA megvonja, kivéve vis major esetén.

Az említett szemináriumon erősen ajánlott részt vennie azon orvosoknak, akik tervezik a Versenyorvosi tisztség betöltését.

A Versenyorvosnak angol nyelvtudással kell rendelkeznie mind szóban, mind írásban.

Asszisztens Versenyorvos kinevezése kötelező, akinek szintén jól kell beszélnie angolul. Feladat, hogy segítse a Versenyorvost; egyes feladatok ellátásában helyettesítheti is.

2.7.2.2 A Versenyorvos feladatai

Minden esetben:

- a) egy mentési szerkezeti térkép készítése, amely meghatározza a mennyiségét, minőségét, és a felállítási helyét a felvonult egységeknek, baleset esetén követendő utasításokat, valamint a külső irányba történő elszállítási módokat;

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében:

Az FIA orvosi kérdőíven szereplő kérdések megválaszolása és az abban megadott dokumentumok beszerzése szükséges és elégséges információt képeznek.

- b) Olyan súlyos baleset, illetve balesetsorozat esetére, amely meghaladja a helyszíni orvosi egységek képességeit, előzetesen kapcsolatba lép a mentési terv készítőjével. A mentési tervet úgy alakították ki, hogy összhangban legyen az ide vonatkozó jogszabályokkal;

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében:

A nemzeti jogszabályoknak megfelelő mentési terv készítőjének nevét és elérhetőségeit az FIA orvosi kérdőíven fel kell tüntetnie.

- c) Írásbeli értesítést küldeni legalább 15 nappal a verseny előtt (FIA F1, WTCC és WEC versenyek esetében 2 hónappal előtte) a fogadó kórházaknak;

- d) Azokon a versenyeken, ahol a Versenyorvos közvetlenül nem felelős a nézőtéri orvosi ellátás megszervezéséért, a Versenyorvosnak információval kell rendelkeznie annak berendezkedéséről, és szabad és közvetlen kommunikációs lehetőséggel kell rendelkeznie az illetékes személlyel;
- e) Kivételes eseteket leszámítva, a Versenyorvos a verseny egésze valamint az azt megelőző edzések ideje alatt a Versenyirányításban tartózkodik annak érdekében, hogy baleset esetén elősegítse a kommunikációt és az együttműködést a Versenyigazgatóval, és amennyiben jelen van, az Orvosi Küldöttel. Ideiglenesen az asszisztense (a 2.7.2.1 cikkely szerint) a helyébe léphet. Minden esetben elérhetőnek kell lennie.

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében:

- f) Az ASN felelősségével megküldeni az (FIA által biztosított) orvosi kérdőívet az FIA Sport számára (medical@fia.com). *Határidő: legkésőbb a verseny előtt 2 hónappal. A határidő, illetve az orvosi kérdőívben foglaltak figyelmen kívül hagyása büntetések kiszabását eredményezheti, a szabálytalanságok súlyosságával összemérhető módon (lásd 9. sz. melléklet).*
- g) A kérdőív megküldése előtt fel kell szólítani a tervezett (fogadó) kórházakat, hogy írásban küldjék meg a következő információkat:
  - azon traumatológus, idegsebész, ortopéd, általános és hasi sebész, szív- és érsebész és súlyos égési sérüléseket ellátó szakorvosoknak a névsorát, akik ügyletben lesznek;
  - nyilatkozzanak arról, hogy egy ABO Rhesus-specifikus transzfúzió, vagy legalább négy O Rhesus negatív vérkészlet azonnal rendelkezésre áll a sérült számára.

Részben vagy egészében éjszaka rendezett versenyek esetén a fogadó kórháznak biztosítania kell, hogy oda helikopter éjszaka fel- és leszállhasson (kivétel a 2.7.3.8-as cikkely szerint).

- h) A verseny időpontja előtti két hónapon belül bármilyen, a fogadó kórházat illető változtatást el kell kerülni, kivéve ha vis major esete áll fenn. Ez esetben a változtatást az FIA Orvosi Küldöttnek el kell fogadnia (lásd a 2.7.7-es cikkelyt, illetve a 8-as számú mellékletet).
- i) A versenyt követő héten a Versenyorvosnak tájékoztatnia kell az Orvosi Küldöttet egy balesetet követően a kórházba szállított versenyző állapotáról.

2.7.2.3 FIA Orvosi Küldött

Jelenléte kötelező F1, WTCC és WEC versenyek esetében, kinevezhető más FIA Bajnokságok esetén. Szerepét a 8. melléklet tartalmazza.

2.7.3 Az orvosi szolgálat összetevőinek és személyi állományának leírása

2.7.3.1 Kommunikációs eszközök

Az orvosi szolgálat minden egyes elemének (Versenyorvos, KED vagy más orvosi beavatkozó járművek, mentőautók, gyalogos orvosok, mentőhelikopterek, az orvosi központ) kommunikációs kapcsolatban kell lennie egymással, olyan hálózaton keresztül, amely lehetőség szerint e szolgálatok kizárólagos használatára van fenntartva.

2.7.3.2 Orvosi beavatkozó járművek (felszerelésük tekintetében lásd a 3. mellékletet)

Ilyen járművet minden esetben biztosítani kell, és annak meg kell felelnie az adott terepviszonyoknak. Számukat a versenypálya hosszának és jellemzőinek megfelelően kell megállapítani. A járműveket úgy kell felszerelni, hogy alkalmasak legyenek keringési és légzési vészhelyzetek megoldására.

Az orvosi beavatkozó jármű(vek)nek képesnek kell lennie követni a mezőnyt minden egyes futam első körében.

Az orvosi gyorsbeavatkozó jármű személyzete a következő:

- újraélesztésben jártas orvos, aki tapasztalattal rendelkezik baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában;
- tapasztalt autóvezető;
- lehetőség szerint egy egészségügyi asszisztens (jelenléte kívánatos).

Az első körben a mezőnyt követő járművet csak nagy tapasztalattal rendelkező személy vezetheti.

Az orvosi beavatkozó autó egészségügyi személyzetének az autóban lévő összes eszköz használatában képzettnak kell lennie.

Különleges előírások az F1, WEC, WTCC és WorldRX esetében:

Minden, fent részletezett előírás kötelező.

Továbbá, az F1 esetében, az az autó, amely a mezőnyt követi az első körben, az „FIA Medical Car”. E járműnek 4 ajtósnak, és 4 személy szállítására alkalmasnak kell lennie. Biztonsági bukókeret és komplett biztonsági övek kötelezőek.

Az „FIA Medical Car”-ban az FIA által kijelölt orvoson túl egy, az újraélesztésben gyakorlott, a rendező országban orvosi tevékenység végzésére jogosult orvosnak is tartózkodnia kell, aki tapasztalattal rendelkezik baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában, és aki kiválóan ért és beszél angol nyelven. A járművet csak megfelelő, hivatásos sofőr vezetheti.

A többi orvosi beavatkozó járműben legalább az egyik személynek jól kell értenie és beszélnie angolul.

2.7.3.3 Sérült versenyzőt kiemelő csapatok (továbbiakban: KED csapat) (lásd még a 7. mellékletet)

Feladatuk azoknak a járműben rekedt versenyzőknek a kimentése, akik külső segítség nélkül erre nem képesek. A csapatok száma a versenypálya hosszától és természetétől függ.

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében (ajánlott más esetben is):

Minimum 2 csapatnak, illetve 6 km-nél hosszabb pálya esetében 3 csapatnak kell lennie, a 8 km-nél hosszabb pályák esetében megállapodás szükséges a Versenyorvos és az Állandó Orvosi Küldött között. Minden csapat legalább egy tagjának jól kell értenie és beszélnie angolul.

2.7.3.4 Orvosi Központ

- a) Orvosi központ kialakítása kötelező minden olyan körpálya esetében, amely az FIA nemzetközi versenynaptárjában szereplő versenynek otthont ad.

Grade 1-től 4-ig terjedő fokozattal rendelkező, állandó körpálya esetén, hacsak ez alól megfelelően indokolt felmentést nem kap, az orvosi központnak ÁLLANDÓNAK kell lennie.

Grade 1-től 4-ig terjedő fokozattal rendelkező ideiglenes körpálya, valamint Grade 5/6 fokozattal rendelkező ideiglenes vagy állandó körpálya orvosi központja IDEIGLENES lehet.

- b) Az orvosi központ kialakításának lépései a jelen függelék 6-os mellékletében szerepelnek. Szintén a 6-os mellékletben szerepelnek az egyes szakágaknak megfelelő kötelezettségek, különösen az FIA Világbajnokságaira vonatkozóan.
- c) Bármely, az FIA részére benyújtott körpálya homologizációs kérelmet, legyen az bármely fokozatra (Grade) irányuló, az érintett ASN aláírásával kell ellátni. E kérelemnek tartalmaznia kell a megvalósítandó állandó vagy ideiglenes orvosi központ tervét, valamint az orvosi központ megközelíthetőségét a pálya felől, illetve fordított irányba, valamint tartalmaznia kell a fogadó kórházba vezető földi útvonalat is. Az ilyen terveket az FIA Orvosi- és Körpálya Bizottságainak együttesen kell jóváhagyniuk, bármiféle építési fázis megkezdése előtt.

Már homologizált orvosi központ átépítése esetén a fenti előzetes követelményeknek kell megfelelni.

- d) Az FIA Orvosi- és Körpálya Bizottságai által jóváhagyott orvosi központot az első használatbavétel (az FIA versenynaptárában szereplő első verseny) előtt:
- definiáltan homologizálni kell a helyszínen:
    - Világbajnokságok esetén (F1, WEC, WTCC és WorldRX)
    - A Formula E Bajnokság esetén a bajnoksághoz rendelt orvos által;
  - jóvá kell hagyni a helyszínen az érintett ASN által, minden más esetben.

2.7.3.5 Orvosi Központ személyzete

- a) F1, WTCC és WEC esetében, az orvosi központban működő orvosi csapatnak legalább két újraélesztésben jártas orvost, és legalább két sebészt kell tartalmaznia. Valamennyien gyakorlottnak kell lenniük traumás sérültek ellátásában. A négy specialista közül az egyiknek égési sérülések kórházba szállítását megelőző ellátásban gyakorlattal kell rendelkeznie, egyiküknek pedig gerincsérültek kórházba szállítását megelőző ellátásban kell gyakorlottnak lennie. A csapat néhány tagjának jól kell értenie és beszélnie angolul.
- b) Egyéb nemzetközi verseny esetén az FIA Grade 1, 2, 3 vagy 4 fokozatú licenccel rendelkező pályák esetében a fenti rendelkezések alkalmazása erősen ajánlott; újraélesztésben gyakorlott orvos és sebész

jelenléte mindig szükséges, továbbá mindkettőjüknek gyakorlottnak kell lennie baleseti sérültek ellátásában.

2.7.3.6 Gyalogos orvosok

A Versenyorvos kijelölhet gyalogos orvosokat vagy paramedikusokat a versenypálya mentén található különböző sportbírói posztokra.

Különleges előírások F1, WTCC és WEC esetében (ajánlott más esetekben is):

Gyalogos orvosok kijelölése a boksztucába kötelező (legalább 2 fő), és minden ilyen csapatnak 1 orvostól és 1 paramedikusból kell állnia, kivéve, ha az FIA Orvosi Bizottsága másképpen rendelkezik. Minden csapat legalább 1 tagjának jól kell értenie és beszélnie angolul.

2.7.3.7 Az Orvosi személyzet azonosítása

Lehetőleg tűzálló, (egészségügyi személyzet számára készült) overáll viselete ajánlott minden szakágban. Kíváncsok, hogy azok hát- és mellrészén viselőjük beosztása legyen feltüntetve, például „DOCTOR”, „PARAMEDIC”, „EXTRICATION” (megjegyzés: nemzetközi versenyeken az angol nyelvű feliratok használata ajánlott – a szerk.)

Különleges előírás az F1, WTCC és WEC esetében (ajánlott más esetekben is):

Ilyen overáll viselete kötelező minden, a pályán beavatkozást végző orvosnak és paramedikusnak (kivéve a mentőautó személyzetének).

2.7.3.8 Sérültek kórházba szállítására vonatkozó eljárás

Baleset esetén, a Versenyorvos döntése alapján és a sérült állapotától függően a sérült kórházba szállítható:

- szabványos felszereltségű mentőautóval;
- intenzív ellátásra felszerelt mentőautóval vagy helikopterrel (ld. 5. melléklet)

Függetlenül attól, hogy a szállítás közúton vagy levegőben történik, minden olyan súlyos sérültet, akinek állapota intenzív beavatkozást igényel, az újraélesztésben jártas orvosnak kell elkísérnie a kórházba, akinek szükség esetén gyakorlott paramedikus segít.

Különleges előírások FIA F1, WTCC és WEC esetében (ajánlott más esetben is):

- a) Baleset esetén a Versenyorvos dönt a sérült elszállításának eljárásáról.
- b) A sérült kórházba szállítására az alábbiaknak kell a helyszínen tartózkodnia:
  - Két orvosi felszereléssel ellátott, intenzív ellátást nyújtó mentőautó (az újraélesztéshez szükséges berendezésekkel, és az újraélesztésben jártas orvossal). Legalább az egyik mentőautónak az Orvosi Központnál kell tartózkodnia (lásd az 5. mellékletet). Mindkét mentőautó csapatából legalább egy főnek jól kell értenie és beszélnie angolul.
  - Az e) pontban szereplő kivételtől eltekintve, legalább egy orvosi felszereléssel ellátott helikopter, amely működőképes abban az időpontban, amikor intenzív ellátásra átszállít (felszerelése a hazai légügyi szabályzatnak megfelelő, fedélzetén az újraélesztésben jártas orvossal, valamint egy g, (a helikopter szerinti specifikus) hordággal (lásd az 5. mellékletet). A helikopteres csapat legalább egy tagjának jól kell értenie és beszélnie angolul.

Olyan versenyek esetében, melyeket részben az egészében éjszaka tartanak, a megfelelő felszerelésekről igények szerint előre láthatóan kell gondoskodni, beleértve az orvosi kérdőívben szereplő kórházakat, az e) pontban szereplő kivételtől eltekintve.

A helikopternek jelen kell lennie legalább 1 órával bármely edzés vagy futam megkezdése előtt, és felállítási helyét nem hagyhatja el mindaddig, amíg a Rendezvényigazgató a Versenyorvossal egyetértésben arra fel nem hatalmazza. Ez a feltétel alkalmazandó bármely betétversenyre, amely egy FIA Világ bajnokság rendezvény betétversenyeként szerepel.

A súlyos égési sérültek ellátása szakosodott központba történő közvetlen elszállítás kivételétől eltekintve, a verseny orvosi kérdőívben szereplő, és az FIA Orvosi Küldött által jóváhagyott kórházakba történő elszállítás repülési ideje normális esetben nem lehet több, mint kb. 20 perc.

- c) Ha a helikopter egy sérültet elszállított, és egy újabb olyan baleset történik, amely intenzív ellátást igénylő betegszállítást igényel, és egy másik helikopter nincs jelen a helyszínen (különösen ajánlott, ha a szállítási idő mentőautóval a 20 percet meghaladja), az új szállítási eljárás során figyelembe kell venni az első helikopter várható érkezési idejét, és a lehetséges rendelkezésre állását egy előzetesen egyeztetett,

készenlétre rendelt második helikopternek.

Az intenzív ellátást igényelő, orvosi felszerelésekkel ellátott mentőautóval történő sérültszállítás (az újraélesztéshez szükséges berendezésekkel, és az újraélesztésben jártas orvossal a fedélzeten) kísérettel végrehajtható abban az esetben, ha a sérült állapotának vélelmezhetően megfelelő kezelés a fogadó kórházban előzetesen jóváhagyásra került, valamint ha a kórház 20 percen belül elérhető (kivéve súlyos égési sérültek esetén), függetlenül az időjárási körülményektől és az útviszonyoktól (kivéve vis major esetében). Ha ezek a feltételek nem adóttak, a pályán lévő mért pályaeseményt meg kell állítani.

- d) Előre nem látható körülmények – tipikusan az időjárás – meggátolhatja a helikopter landolását, felszállását vagy visszatérését. Ilyen esetben, a következő személyek konzultálásával:
- a Versenyorvos,
  - a Rendezvényigazgató és
  - az FIA Orvosi Küldött

történt egyeztetést követően egy zajló vagy megszakított mért pályaesemény folytatható vagy újrakezdhető, függően az intenzív ellátás alatt álló sérült a verseny orvosi kérdőívben egyik feltüntetett, és az FIA orvosi Küldöttje által jóváhagyott kórházba történő szállítási körülményeitől.

- e) Azzal a feltétellel, hogy az FIA Orvosi Küldöttje és a Rendezvényigazgató ezt együttesen elfogadja és aláírja, egy versenypálya felmentést kaphat a helyszínen állomásozó mentőhelikopterrel vonatkozó kötelezettségei alól. Ez a felmentés a verseny egyik napjára vagy minden napjára is vonatkozhat. A felmentés csak a kérvényezett FIA Világajnokság tárgyban szereplő fordulójára érvényes.

Nem állandó körpályák esetében a 2013. szeptember 27-e előtt már elfogadott felmentések hatályban maradnak. Az ilyen felmentéseket hallgatólágos megállapodással újítják meg, hasonlóképpen, mint a soron következően elfogadott esetekben, feltéve, hogy a feltüntetett kórházak, a szállításra kijelölt útvonalak és a szállítás módjának részletei változatlanok maradnak.

Állandó körpályák esetében bármely felmentés csak tárgyévra érvényes.

Legyen a körpálya állandó vagy nem állandó, a követendő eljárás minden esetben azonos. A verseny megkezdése előtt legkésőbb 3 hónappal a verseny jóváhagyott Versenyorvosa és az érintett ASN aláírásával ellátott kérelmet el kell küldeni az FIA Orvosi Részlegének, a megfelelően kitöltött orvosi kérdőívvel egyetemben. A kérelemnek tartalmaznia kell alapvető indoklást. Az orvosi kérdőívben feltüntetett, az FIA Orvosi Küldött által elfogadott minden kórházat a mentőautónak rendőrségi kísérettel együtt kb. 20 percen belül el kell érnie (kivéve súlyos égési sérült esetén), függetlenül az időjárási viszonyoktól és az útviszonyoktól (kivéve vis major esetében). Mindemellett állandó körpályák esetében a mentőhelikopter ajánlott annak érdekében, hogy megoldást kínáljon olyan esetre, ha vis major miatt a mentőautó nem képes az előre meghatározott időn belül a kórházba érni.

Összefoglaló táblázat az intenzív ellátás alatt álló sérült maximálisan engedélyezett elsődleges szállítási idejéről (kivéve súlyos égési sérült esetén), kivéve vis major esetén:

Helikopter, normál körülmények között – minden egyes kórházat el kell érnie	kb. 20 perc
Mentőautó, ha a helikopter egy sérültet elszállított – bármilyen körülmények között, eljutási idő egy vélelmezetten szükséges kórházba	kb. 20 perc
Mentőautó kísérettel, ha helikopter nem áll rendelkezésre – minden egyes kórházat el kell érnie bármilyen körülmények között	kb. 20 perc

2.7.3.9 Orvosi szolgálat a nézőközönség számára

A nézőközönség számára olyan orvosi szolgálatot kell biztosítani, amely összhangban van az érintett ASN-ekre vonatkozó hatályos törvényi előírásokkal (ajánlott egy központi állomás létesítése, valamint mentőállomások telepítése az egymástól elkülönülő nézőtéri egységeibe vagy azok egymással szomszédos csoportjaihoz).

Ez olyan orvosi szolgálat, amely elkülönül a versenypálya kiszolgálására szervezett szolgálattól, de egyben ki is egészíti azt. Ha a nézőközönség orvosi szolgálatát más szervezet látja el, mint a versenypályáét, a Versenyorvos felelős a szolgálatok munkájának összehangolásáért.

A nézőközönség orvosi szolgálatának járműve a versenypályára csak a versenyirányítás engedélyével hajthat fel.

2.7.4 Az orvosi szolgálat indítására vonatkozó eljárások

A versenyirányításban:

- a) A rendezvényigazgató (az FIA bajnokságok esetében) és a Versenyigazgató, a rendelkezésre álló információk alapján, valamint az Orvosi Küldött (az FIA bajnokságok esetében) és a Versenyorvos tanácsait figyelembe véve dönt a meghozandó intézkedésekről, és adja ki az utasítást a szükséges szolgálat számára.
- b) A meghozott döntés gyakorlati megvalósítása a Rendezvényigazgató (ha van), a Versenyigazgató, az Orvosi Küldött (ha van) és a Versenyorvos közös irányítása alatt történik.
A mentési műveletek tervét gondosan előre ki kell dolgozni. Erősen javasolt egy olyan táblázat kidolgozása, amely a TV képernyők és az orvosi beavatkozó járművek közötti összefüggéseket határozza meg.
- c) az utasításokat késedelem, és mindenfajta közvetítő nélkül kell továbbítani az orvosi és a KED csapatok felé a Rendezvényigazgató (ha van), a Versenyigazgató vagy a Versenyorvos rádióján keresztül. Az Orvosi Küldöttnak (ha van) és a Versenyorvosnak folyamatos kapcsolatban kell állnia az orvosi és a KED csapatokkal, és a Versenyirányítást folyamatosan tájékoztatniuk kell a beavatkozás folyamatáról.
- d) Az orvosi és paramedikus személyzet számára az első edzés előtt eligazítást kell tartani.

A versenypályán:

- e) Egyetlen orvosi jármű sem mozdulhat a versenyirányítás közvetlen utasítása nélkül.
- f) Egyetlen orvosi jármű sem léphet a pályára mindaddig, amíg az adott pálya nem biztonságos (Safety Car vagy piros zászló került alkalmazásra).
- g) A balesethez legközelebb lévő orvosi beavatkozó autót egyedül, vagy KED csapattal együtt indítják a helyszínre. Ha szükséges, további járművek is indíthatók.
- h) A baleset helyszínén az orvosi beavatkozás megszervezését és irányítását a versenyirányítás által a helyszínre küldött orvos vagy orvosok végzik.
- i) Amennyiben egy versenyen rendelkezésre áll az FIA által biztosított orvosi autó (pl. F1), ennek a helyi orvosi beavatkozó járművekkel együtt minden (orvosi) mentési műveletben részt kell vennie.
- j) Ha szükséges, a Versenyigazgató, vagy a Rendezvényigazgató (ha van) módosíthatja ezt az eljárást, de ebben az esetben értesítenie kell arról a Versenyorvost, és ha van, az FIA Orvosi Küldöttet.
- k) A Versenyorvos döntése alapján és a sérült állapotától függően, versenypályán kívüli kórházba is szállítható a sérült a 2.7.3.8 cikkelybe foglalt eszközökkel és módokon.

2.7.5 Az orvosi és paramedikus személyzet képzése

Azokon az idény végén, helyi, regionális vagy nemzeti szinten lebonyolítható összejeveteleken kívül, amelyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdéseket tárgyalnak, a versenyekkel egy időben biztonsági gyakorlatokat kell tartani.

2.7.5.1 Sérültek kiemelési gyakorlatai

Célja, hogy lehetőséget adjon a csapatok (értsd: KED csapatok) értékelésére, és megismertesse velük a versenyautókat és azok jellegzetességeit.

Minden F1, WTCC és WEC fordulón kötelező, és azon az összes KED csapatnak részt kell vennie.

Ha e versenyek betétversenyeket is tartalmaznak, erősen ajánlott, hogy ilyen gyakorlatot tartsanak az abban résztvevő összes járműtípus, és különösen azok számára, amelyek kiemelhető versenyüléssel vannak felszerelve.

Fentiek érvényesek az összes nem FIA bajnoki versenyre is, amelyek esetében szintén ajánlott a gyakorlat megtartása.

Vis major esetét kivéve a gyakorlatot az első hivatalos edzések előtt kell megtartani, és olyan autó részvételével,

amelyet a verseny technikai ellenőrei már ellenőriztek.

Bármilyen szakágról (versenyfajtáról) is van szó, a gyakorlatban résztvevő autók számát:

- FIA Bajnokság esetében az FIA
- Más esetekben a verseny Versenyorvosa

határozza meg.

Egyedi esetektől függően a Rendezvényigazgató vagy a Versenyigazgató beleegyezése szükséges.

A gyakorlatra kijelölt versenyzőket írásban kell erről értesíteni.

A KED csapatoknak megfelelően be kell öltözniük, rendelkezniük kell a teljes felszereléssel.

A gyakorlat során vagy a versenyzőnek, vagy egy harmadik személynek kell az autóban ülnie versenyzői ruhában, sisakban és (ahol az eseményeken kötelező) FHR-rel felszerelve.

Az illetékes FIA Orvosi Küldöttnek (vagy képviselőjének) a gyakorlat során végig jelen kell lennie.

2.7.5.2 Tematikus orvosi gyakorlatok

Célja, hogy általános értékelésre adjon módot:

- egyrészt az orvosi csapattal kapcsolatban, másrészt egészében véve a biztonsági előkészületekkel, a beavatkozások gyorsaságával, a sérült állapotának felmérésével, kezelésének helytállóságával és minőségével kapcsolatban.

Lebonyolíthatók az FIA bajnokság egy-egy fordulója alatt, az adott verseny Orvosi Küldöttjének és/vagy Rendezvényigazgatójának kérésére.

Nem FIA bajnoki versenyeken is megtarthatók a Versenyorvos és/vagy Versenyigazgató kérésére.

A beavatkozás egy olyan járművön történik, amelyben egy vélhetően sérült személy van, és az orvosi csapat megfelelő tagjainak e helyzet által megkövetelt reakcióját értékeli.

A gyakorlatban résztvevő orvosok száma és képzettségei, beavatkozó csapatuk tagjai a gyakorlat során változhatnak, és a gyakorlat érintheti a beavatkozás egész folyamatát a pályától (értsd: a baleset helyszínét) a kórházig.

Az ilyen gyakorlatokba sportbírók, tűzoltók, más hivatalos személyek is bevonhatók.

2.7.6 Új versenyek ellenőrzése az FIA bajnokságokban (FIA F1, WTCC, WEC)

Mielőtt e bajnokságok első fordulóját egy, akár már működő, akár újonnan épített pályán lebonyolítanák, az FIA által felügyelt minősítő szemlét kell tartani, lehetőleg az adott bajnokság Orvosi Küldöttjének részvételével.

Ez az ellenőrzés mindenképp a javasolt kórházakra, az Orvosi Központra, a pálya mentén lévő orvosi posztokra, a KED csapatok képességeinek felbecsülésére, és lehetőség szerint ezek szervezésének tényleges helyzetére összpontosít.

2.7.7 Az eredetileg kijelölt pályahelyszín utóbb történő megváltoztatása

Különleges előírások FIA F1, WTCC és WEC esetében:

Ha bármilyen okból az egyik FIA világbajnokság (F1, WTCC, WEC) valamely fordulóját az eredetileg kijelölttől eltérő pályán kell megtartani, az alábbi intézkedéseket kell megtenni:

A verseny időpontjáról és helyszínéről történő végleges döntést megelőzően a kijelölt FIA Orvosi Küldöttnek, az ASN által delegált orvossal együtt meg kell vizsgálnia az orvosi szolgálat megfelelőségét, és amennyiben szükségesnek tartja, előzetes bejárást kell, hogy végezzen annak érdekében, hogy meggyőződjön arról, hogy a versenyt az FIA előírásainak megfelelően le lehet bonyolítani.

2.8. Egyéb szolgálatok

Az alábbi szolgáltatásokat szintén biztosítani kell:

2.8.1 Pályakarbantartás

Sérült korlátok, felületek, szerkezetek kijavításához szükséges személyzet, járművek és eszközök.

2.8.2 Magára hagyott versenyautók mozgatása és szállítása

Nem biztonságos helyen álló autók biztonságos helyre juttatása akár kézi erővel, akár daruval, akár olyan járművek segítségével, amelyek felépítménye lehetővé teszi az autó emelését. Más emelési módokat az FIA erre vonatkozó külön engedélye nélkül nem használhatók.

Szállítójárműveket kell biztosítani az elhagyott autók edzések vagy futamok után a depóba történő visszaszállítására.

Hacsak a Versenyigazgató ezzel ellentétes utasítást nem adott, ezeket a műveleteket a helyszínen lévő sportbírók vállalhatják magukra.

2.8.3 Biztonsági szolgálat

Nézőtéri biztonsági szolgálat:

A nézők biztonságát és felügyeletét érintő esemény bekövetkeztekor a hivatalos személyeknek az általános vészhelyzeti forgatókönyvben foglaltak szerint kell együttműködniük a nézőtéri szolgálatokkal: az adott eseményt vagy balesetet jelenteniük kell a versenyirányításnak (lásd a 2.3.5 cikkelyt), és a biztonsági szolgálat számára lehetővé kell tenniük a poszton lévő kommunikációs eszközök használatát

2.9. Safety Car (biztonsági autó) eljárás (kivéve a külön előírásokkal rendelkező FIA Bajnokságokat)

2.9.1 A Safety Car a Versenyigazgató döntése alapján vethető be:

- a futam semlegesítésére, ha versenyzőket vagy tisztségviselőket közvetlen fizikai veszély fenyeget, de a körülmények nem teszik indokolttá a futam leállítását;
- különleges körülmények esetén (pl. rossz időjárás) a futam elrajtoltatásához;
- gördülőrajt esetén a mezőny felvezetéséhez;
- felfüggesztett futam újraindításához.

2.9.2 Azokon a pályákon, ahol a Safety Car eljárást használják, két folyamatos, 20 cm vastag, a pálya tengelyére merőleges, a pályát és a boksztúca bejáratát, valamint a pályát és a boksztúca kijáratát keresztező „Safety Car vonalat” kell felfesteni nem csúszós festék-kel az alábbi két helyen:

- Első Safety Car vonal: azon a helyen, ahol elfogadhatónak látszik, hogy a boksztba hajtó autó megelőzze a Safety Car-t vagy más, a pályán maradó versenyautókat. Ugyanezen vonal mutatja azt a pontot, ahol a boksztba hajtó, bevetését befejező Safety Car már megelőzhetik a versenyautók.
- Második Safety Car vonal: ahol a boksztból kihajtó autó sebessége már vélhetően eléri a pályán haladókéét. Ebből következően a pályán lévők a boksztból kihajtó autót eddig a vonalig megelőzhetik, azt átlépve azonban már nem.
- több Safety Car alkalmazása esetén egy köztes Safety Car vonal: azon a ponton, ahol a bevetését befejező, a köztes felállítási helyére visszatérő Safety Car már megelőzhetik a versenyautók.

2.9.3 A Safety Car egy magas teljesítményű, körpályás versenyekre tervezett vagy átalakított autó, amelynek képesnek kell lennie tartani a versenytempót azokkal az autókkal, amelyek részt vesznek a versenyen, anélkül, hogy azok versenyképességét csökkentené. Egyes versenyeken olyan autót kell választani, amely meghatározott kategóriának megfelel (pl. kamionverseny).

Legalább kétülékes és két vagy négyajtós kell, hogy legyen, a hátsó kilátásnak jónak kell lennie. Ajánlott a J Függelékben meghatározott bukókeret alkalmazása, csakúgy, mint az FIA által engedélyezett öveké.

A Safety Car elején, mindkét oldalán és hátulján is fel kell tüntetni a „SAFETY CAR” feliratot a rajtszámokkal azonos nagyságú betűkkel. A tetején legalább egy jól látható forgófényű narancssárga, és egy hátulról látható zöld lámpának kell lennie, mindegyik külön áramkörről működtetve. A külső lámpákat úgy kell rögzíteni, hogy ellenálljanak a versenyben elérhető legnagyobb sebességnek.

Az autót tapasztalt pályaversenyzőnek kell vezetnie. Magával kell vinnie egy megfigyelőt, aki képes felismerni mindegyik versenyautót, és aki állandó rádió összeköttetésben áll a versenyirányítással. Ajánlott, hogy a megfigyelő FIA által engedélyezett sisakot és lángálló ruházatot viseljen. Ezek kötelezőek az FIA világbajnokságok versenyein.

2.9.4 Egy időben egy biztonsági autót lehet bevetni, kivéve, ha a versenypálya hossza meghaladja a 7 km-t, amikor is a többi biztonsági autó a pálya köztes pontjain helyezkedik el, melyeket az FIA engedélyezhet. Amennyiben egynél több biztonsági autót engedélyeznek, akkor a következő szabályokat kell alkalmazni:

- Minden versenyzővel ismertetni kell valamennyi biztonsági autó indulási és kihajtási pontjait.

- zöld lámpát kell elhelyezni valamennyi kihajtási pontot követően; ezek a lámpák a verseny neutralizációjának végpontjaként kerülnek meghatározásra, és az erre szolgáló jelzést a versenyzők itt kapják.

- 2.9.5 A futam rajtja előtt maximum 30 perccel a Safety Car elfoglalja helyét a rajtrács előtt, és ott marad egészen az 5 perces jel megadásáig. Amennyiben a bajnokság vagy a rendezvény szabályai 15 perces szabadedzésről rendelkeznek, a Safety Car akkor foglalja el a helyét a rajtrács előtt, amint ez az edzés véget ért.
- 2.9.6 Az 5 perces jelzés megadásakor (kivéve az alábbi 2.9.18 cikkelyben foglaltakat) a pályán megtesz egy teljes kört, és elfoglalja a felállítási helyét.
- 2.9.7 Ha egynél több Safety Car alkalmaznak, az egyik a 2.9.5 és a 2.9.6 cikkely szerint jár el, a másik (vagy a többi) a köztes pozíciót legkésőbb a rajt időpontja előtt 15 perccel foglalja el.

Futam semlegesítése (Safety Car eljárás)

- 2.9.8 Amint a Safety Car bevetésére vonatkozó utasítás elhangzik, és ettől kezdve a bevetés teljes időtartama alatt minden sportbírói poszton sárga zászlót kell lengetni és be kell mutatni az „SC” táblát, a rajtlámpáknak narancssárgán kell villogniuk.
- 2.9.9 A Safety Car a forgófényű narancssárga lámpáit felkapcsolva a bokszutcából elindul és a pályára lép, függetlenül attól, hogy a futamban élen álló versenyző éppen hol van.
- 2.9.10 Ekkor minden versenyben lévő autónak fel kell sorakoznia a Safety Car mögött, egymástól nem több mint 5 autóhossz távolságra. Az alábbi kivételekkel az előzés tilos a Safety Car bokszutca-ba történő visszatérése után mindaddig, amíg az autók el nem érik a rajtvonalat (illetve a következő Safety Car indulási pontot), miután a Safety Car visszatért a bokszutca-ba. Az előzés az alábbiak szerint engedélyezett:
- amennyiben erre a Safety Carból utasítják valamelyik autót;
  - az alábbi 2.9.18 cikkely szerint;
  - bármely bokszutca-ba hajtó autó megelőzheti a Safety Car-t vagy más autót, amint ez keresztezte az első Safety Car vonalat, ahogy az a 2.9.2 cikkelyben szerepel;
  - bármely pályán haladó autó bokszutca-ból kihajtó autót megelőzhet egy éppen a bokszutca-ból kihajtó autót mindaddig, amíg ez nem keresztezte a második Safety Car vonalat, ahogy az a 2.9.2 cikkelyben szerepel;
  - amikor a Safety Car visszatér a bokszutca-ba vagy köztes felállítási helyére, megelőzhető a pályán haladó többi autó által abban a pillanatban, amint átlépte a Safety Car vonalat
  - amennyiben a mezőny a Safety Car vezetésével a bokszutcán keresztül köröz (lásd a 2.9.14 cikkelyt), a saját bokszánál megálló autó megelőzhető;
  - amennyiben egy autónak nyilvánvaló problémája van, és lelassul.
- 2.9.11 A Safety Car eljárás teljes ideje alatt jelenteni kell a felügyelőknek minden olyan autót, amely szükségtelenül lassan vagy a szokásostól eltérő módon halad, vagy más versenyzőkre nézve potenciálisan veszélyesnek tűnik.
- 2.9.12 Amikor a Versenyigazgató elrendeli, a Safety Carban ülő megfigyelő bekapcsolja a zöld lámpát, jelezvén a közte és a futamban élen álló autó között lévő autók számára, hogy elhaladhatnak mellette. Ezek az autók csökkentett sebességgel tovább haladhatnak előzés nélkül mindaddig, amíg utol nem érik a Safety Car mögött haladó autók sorát.
- A biztonsági autó hátsó részén egy elektronikusan működtethető panel is elhelyezhető, amely a versenyben élen álló rajtszámát mutatja. Amint ez kigyullad, a versenyben vezető és a Safety Car között haladó autók elhaladhatnak a Safety Car mellett.
- 2.9.13 A Safety Car legalább addig kell használni, amíg a futamban élen haladó autó közvetlenül mögé nem került, és az összes többi autó fel nem sorakozott e mögött egy sorban (vagy, ha egynél több Safety Car van, minden autó, az adott Safety Car szektorában).
- Amikor a futamban vezető (vagy az adott szektorban vezető) autó a Safety Car mögé ér, 5 autóhossznál kisebb távolságot tartva kell mögötte haladnia (kivéve az alábbi 2.9.15 cikkelyt), és az összes többi autónak a lehető legszorosabban tartania kell a formációt.
- 2.9.14 Mialatt a Safety Car a pályán van, a versenyben lévő autók megállhatnak bokszuknál, de csak akkor mehetnek ismét a pályára, ha a bokszutca kijáratánál lévő zöld lámpa világít. Ez mindig világít, kivéve, amikor a Safety Car és az őt követő autók elhaladnak, vagy elhaladni készülnek a bokszutca kijáratá előtt. A pályára visszatérő autónak megfelelő sebességgel kell haladnia mindaddig, amíg el nem éri a Safety Car mögött haladó autósor

végét.

Bizonyos esetekben a Versenyigazgató a Safety Car a boksztutca használatára utasíthatja. Ilyen esetekben, és azzal a feltétellel, hogy annak narancssárga fényei égve maradnak, minden versenyautónak követnie kell a boksztutkába, előzés nélkül. Az e körülmények között a boksztutkába hajtó versenyautók megállhatnak saját boksaiknál.

- 2.9.15 Amikor a Versenyigazgató visszahívja a Safety Car, annak ki kell kapcsolnia a narancssárga lámpáját. Ez jelzi a versenyzők számára, hogy a Safety Car a kör végén a boksztutkába hajt. Ekkor a Safety Car mögötti sorban az első helyen álló autó határozhatja meg a tempót, és szükség esetén a Safety Car mögött több mint 5 autóhossz távolságra is lemaradhat.

Annak érdekében, hogy egy baleset valószínűsége csökkenjen, attól kezdődően, hogy a Safety Car lekapcsolta fényeit mindaddig, amíg a boksztutkába be nem ért, a versenyzőknek meggondoltan kell haladniuk, kerülve minden kiszámíthatatlan gyorsítást, fékezést vagy bármely olyan manővert, ami más versenyzőt vélhetően veszélyeztet vagy rajtolását hátráltatja.

Amint a Safety Car megközelíti a boksztutca bejáratát, a pályaellenőri posztokon a sárga zászlókat és a „SC” feliratú táblákat be kell vonni, és lengetett zöld zászlókra kell cserélni, valamint a zöld lámpát fel kell kapcsolni a rajtvonalnál és a köztes futam semlegesítési ponton vagy pontokon. Ezen jelzéseket addig kell alkalmazni, amíg az utolsó autó át nem lépi a vonalat.

Amennyiben egynél több Safety Car van, azok visszahívását precízen össze kell hangolni.

- 2.9.16 Mialatt a Safety Car a pályán van, minden megtett kör teljes versenykörnek számít.
- 2.9.17 Ha az utolsó kör elején még kint van a Safety Car, vagy az utolsó körben küldik ki a pályára, a kör végén behajt a boxutkába, és az autók a normál rend szerint kerülnek leintésre a kockás zászlóval, előzés nélkül.

Rajt Safety Car mögül

- 2.9.18 Különleges körülmények közepette a futam a Safety Car mögül is indítható. Ebben az esetben a forgófényű narancssárga lámpákat az 1 perces jelzést megelőzően bármikor bekapcsolhatják. Ez jelzi a versenyzőknek, hogy a futam a Safety Car mögül rajtol. Amikor a zöld rajtlámpa kigyullad, a Safety Car elhagyja a rajtrácsot, az öt rajtsorrendben és egymástól kevesebb, mint 5 autóhossz távolságban követő autókkal együtt. Nincs felvezető kör, és a futam akkor kezdődik, amikor a rajtlámpa zöld fénye kigyullad.

Előzés csak az első körre vonatkozóan akkor engedélyezett, ha egy autó késlekedve hagyja el a rajthelyét, és a mögötte lévő autók nem tudják ennek megelőzését elkerülni a mezőny további részének jogtalan feltartása nélkül. Ebben az esetben a versenyzők csak az eredeti rajtsorrend helyreállítása érdekében előzhetnek.

Azt követően mihamarabb, hogy a Safety Car mögötti sorban haladó utolsó autó elhagyta a boksztutca végét (értsd: a bokszkijárat vonalát), a bokszkijárat lámpát zöldre kell kapcsolni. Ekkor a boksztutkában lévő autók a pályára hajthatnak és csatlakozhatnak a Safety Car mögötti sorban haladókhöz.

Az a versenyző, aki késve hagyja el a rajtrácsot és mozdulatlan helyzetben volt miután a többi autó már áthaladt a rajtvonalon, nem előzhet meg más mozgó járművet, és a Safety Car mögött haladó autósor végéhez kell felzárkóznia. Ha egynél több versenyző érintett ebben, akkor olyan sorrendet kell kialakítaniuk a mezőny mögött, amilyen sorrendben elhagyták a rajtrácsot.

Büntetés szabható ki arra a versenyzőre, aki a sportfelügyelők véleménye szerint szükségtelenül előz meg egy másik autót az első körben.

- 2.9.19 A Kódex 8.3 pontjának megfelelően, gördülő rajt esetén, a Safety Car hivatalos felvezető autóként is alkalmazható: ez esetben a kiírás rajtra vonatkozó szabályai alkalmazandóak rá, egészen addig, amíg az autó a rajtjel megadása után ismét Safety Carként nem funkcionál.

Felfüggesztett futam újraindítása

- 2.9.20 A Safety Car elfoglalja helyét a piros zászlós vonalnál felsorakozott mezőny előtt.

A futam újraindításának körülményei megegyeznek az Általános Előírásokban foglaltakkal, vagy azokkal a speciális előírásokkal, amelyek a bajnokság, sorozat vagy rendezvény szabályaiban szerepelnek. Mindazonáltal az alábbiaknak minden esetben teljesülniük kell:

- a versenyirányítás utasításainak megfelelően a sportbírók alakítják ki az autók sorrendjét;
- bármely, a piros zászlós vonal és a versenyben vezető között lévő autót kiintenek, hogy előzés nélkül egy további kört teljesítsen és a Safety Car mögötti sorhoz csatlakozzon;

- az újraindítás előtt már legalább a 10 perces jelzést kell alkalmazni;
- az újraindítás előtt a további jelzések hangjelzéssel kiegészítve szabályszerű időközönként következnek.

A futam a 2.9.18 cikkelyben leírt eljárásnak és feltételeknek megfelelően Safety Car mögül indul újra.

A futam semlegesítésére (Safety Car eljárásra) vonatkozó összes cikkelyben foglaltak életbe lépnek.

A Safety Car egy kör megtétele után a boksztucába hajt, hacsak még nem foglalta el minden autó a helyét a Safety Car mögötti sorban, vagy a versenyirányítás úgy nem véli, hogy nem biztonságos a futam folytatása.

2.10. Speciális előírások éjszakai futamokra

Az alábbi előírásokat nem kell alkalmazni azokon a rendezvényeken, amelyek kivilágított pályákon zajlanak.

2.10.1 A posztok felszerelése (hivatkozással a 2.4 cikkelyre)

A sportbírók jelzőzászlói, valamint az „SC” feliratú Safety Car táblák helyett 50 cm hosszú nyéllel ellátott, 80 cm átmérőjű kétoldalú korongokat, vagy azonos területű táblákat kell alkalmazni, amelyek mindkét oldalát fényvisszaverő festékekkel festették be a következő színekkel: sárga, sárga piros csíkokkal, fehér, zöld (a kék az előzés jelzésére nem szükséges, mivel az előzést az autók fényszórókkal hajtják végre).

Alternatívaként a 2.4.2 paragrafusban leírt fényjelzések is használhatók.

Minden poszton kötelező a sárga fény (fényjelző készülék) használata.

Továbbá az összes pályaellenőri poszton, mindegyik zászlós sportbíró el kell látni elemlámpával, melyet azonban sohasem szabad a közeledő jármű felé tartani.

Megjegyzés: A nappali jelzésekről az éjszakaiakra való áttérésnek az egész pályán egyszerre kell megtörténnie, a Versenyigazgató utasítására.

2.10.2 Posztszemélyzet (hivatkozással a 3.4 cikkelyre):

Hosszú távú versenyek esetében a posztokon szolgálatban lévő személyek számát meg kell növelni úgy, hogy megfelelő pihenőidő álljon rendelkezésükre annak érdekében, hogy biztosított legyen a munka folyamatossága; nem lehet egyszerre a személyzet minden tagja szolgálatban.

2.10.3 A Versenyigazgató hatáskörébe tartozó jelzések (hivatkozással a 2.4.4 cikkelyre)

A jelzésadás az alábbiak szerint történik:

a) Rajt

A 2.4.6 cikkely szerinti fényjelzésekkel.

b) Cél

Kockás zászlóval, amely a versenypálya szélén lévő lámpával meg van világítva.

c) Megállítási jelzése (piros zászló)

A célvonalnál bemutatott piros alapon fehér 40 cm magas, 15 cm széles, 5 cm betűvastagságú, fényvisszaverő festékekkel kezelt és fehér színű „STOP” felirattal rendelkező, fényvisszaverő festékekkel kezelt, piros alapon 60x100 cm-es tábla segítségével. Használhatók a Versenyigazgató belátása szerint elhelyezett piros lámpák is, amelyeket kizárólag csak ő működtethet.

Megjegyzés: az utóbbi két esetben, rádiókészülék segítségével, és még a célvonal előtti megfelelő távolságból a Versenyigazgató számára előjelzést (értsd: figyelmeztetést) kell adni.

d) Egy adott versenyző megállítása (fekete zászló és a versenyző rajtszámát feltüntető tábla)

Átlósan előre-hátra mozdított fehér lámpával, és egy megvilágított táblával, melyen a versenyző rajtszáma szerepel.

e) Egy adott versenyző figyelmeztetése műszaki hiba estén (fekete zászló narancssárga koronggal és a versenyző rajtszámát feltüntető fekete tábla)

Egy 80x80 cm-es fekete tábla, közepén 40 cm átmérőjű fényvisszaverő narancssárga koronggal, és egy megvilágított tábla, amely a versenyző rajtszámát tünteti fel.

f) Egy adott versenyző sportszerűtlen magatartás miatti figyelmeztetése (fekete-fehér zászló, és a versenyző rajtszámát feltüntető tábla)

Egy fekete, 80x80 cm-es táblával, közepén 45 cm-es egyenlő oldalú fényvisszaverő fehér háromszöggel, és a versenyző rajtszámát feltüntető megvilágított táblával.

2.10.4 Beavatkozások (hivatkozással a 2.5 cikkelyre)

A beavatkozást megelőzően minden akadályt meg kell világítani annak érdekében, hogy azok a versenyzők számára jól láthatóak legyenek. A beavatkozásra jogosult személyzetnek teljes egészében vagy jellegzetes részén fényvisszaverő ruhát kell viselnie. A beavatkozó járművek tetejére az ASN által jóváhagyott színű villogó lámpákat kell szerelni, valamint a jármű mindkét oldalán, legalább 10 cm széles, hosszirányú, sárga fényvisszaverő dupla csíkot kell elhelyezni minden olyan elemre, melyek alapján a jármű mérete meghatározható.

A versenypálya mentén beálló helyeket kell biztosítani azért, hogy ne kelljen alacsony sebességgel, vagy vontatást végezve, vagy veszélyes körülmények közepette hosszabb pályaszakaszokon haladni. Kivilágítást vagy fényvisszaverő jeleket kell a vontatott autókra elhelyezni annak érdekében, hogy a méretük érzékelhető legyen. Ilyen jelzéseket kell elhelyezni azokon a járműveken is melyeket nem lehet eltávolítani, valamint minden más mozdíthatatlan akadályon is.

2.10.5 Orvosi-, tűzoltó- és gyorsbeavatkozó szolgálat

A személyzetet a fenti 2.10.2 cikkely alapján kell megszervezni.

2.10.6 Safety Carok (hivatkozással a 2.6 cikkelyre)

Habár a 7 km-nél rövidebb pályákra csak egy Safety Cart írnak elő, az éjszakai rendezvényekre javasolt két ilyen autót biztosítani megfelelően elhelyezve azért, hogy megakadályozzák az olyan autók versenysebességgel történő haladását, amelyek körhátrányuk visszaszerzésére törekcszenek.

2.10.7 Versenykiírás

Tájékoztatót kell adni az olyan intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek eltérnek a nappali versenyeken alkalmazottaktól.

Különösen:

- a Safety Carok száma, elhelyezkedése, és az azonosító fények leírása;
- a futam leállítására szolgáló valamennyi jelzés helye;
- a fényszórók kötelező használatának időszaka;
- arra vonatkozó kötelezettség, hogy a versenyautók központi áramtalanító kapcsolója, a tűzoltó készülék működtetőjének jelzése, valamint a jármű kilincsei és vonószemei a versenyautókra fényvisszaverő kivitelűek legyenek.

3. AUTOCROSS ÉS RALLYCROSS VERSENYEK

3.1. Általános rendezés

- 3.1.1 A biztonsági szolgálatok megszervezése meg kell felelnie a körpályás rendezvények előírásainak (lásd 2. cikkely). A pályát és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia.

3.2. A versenypálya ellenőrzése

- 3.2.1 A versenyirányítási helyiség

A versenyirányításnak a rajtvonal közelében kell elhelyezkednie, és biztosítani kell a Versenyigazgató és munkatársai számára a feladatok végrehajtásához szükséges megfelelő feltételeket, és ahová csak az oda beosztott személyzet léphet be. Ideális esetben az egész versenypálya belátható a versenyirányításból.

Biztosítani kell egy, a bokszok és a depó, valamint a közönség hangosbeszélő rendszerével összeköttetésben lévő mikrofont, és ha lehetséges, egy nyilvános telefonhálózatra kapcsolt telefont is.

Különleges előírások az FIA Rallycross Világajnoksága esetében:

Ez a felszerelés kötelező.

A versenyirányítás helyét fel kell szerelni a pályaellenőri posztokkal való kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel is.

A versenyirányítás és a Versenyigazgató feladata megegyezik a 2.1 cikkelyben, a körpályás versenyekre vonatkozóan leírtakkal, kivéve, hogy a versenypályát nem szükséges hivatalos autóval nyitni és zárni, ez

megoldható a pályaellenőri posztokkal fenntartott vizuális vagy szóbeli összeköttetés útján is.

3.2.2 Sportbírók

Sportbírói posztok: Ezeket a versenypálya mentén, legfeljebb 200 m távolságban kell elhelyezni, és mindegyiknek vizuális kapcsolatban kell állnia az előző és következő posztal. A posztok kavics, vagy egyéb törmelék felverődéstől megfelelően védett övezetek, amelyeket legalább 1 méterre állítanak fel a biztonsági fal vagy korlát mögött, és amelyek legalább egy méter magasra emelkednek ki attól a szinttől, ahol a sportbírók állnak, vagy amelyek egy meghatározott magasságú, függőleges földsánc széle mögött legalább 1 méterre vannak. Minden posztszámnak jól láthatónak kell lennie, nem csak a versenypályáról, de amennyire lehetséges, a Versenyigazgató számára is.

Felszerelés:

Minden posztot legalább a következőkkel kell felszerelni:

- Zászlókészlet, amely tartalmazza az alábbi zászlókat:
    - egy piros
    - két sárga
    - egy sárga-piros csíkos
    - egy fehér
    - egy zöld
    - egy kék zászlóból álló készlet (a kék a rallycross esetében elhagyható).
  - két, egyenként 6 kg-os hordozható tűzoltó készülék, az ASN által jóváhagyott oltó-anyaggal feltöltve.
  - felborult jármű felállítására alkalmas szerszámok (kötelek, horgok, hosszú emelőrudak),
  - tűzálló takaró a tűz elfojtására,
  - alumíniumborítású tűzálló kesztyű.
- a sportbíróknak rendelkezniük kell olyan szerszámokkal is, amelyek segítségével elvághatják a biztonsági övet, biztonsági hálót stb.

Személyzet:

Legalább 2 sportbírónak kell lennie minden poszton, beleértve egy megfigyelőt/jelzőt (aki ténybíróként is működhet akadályoztatás vagy balesetek előidézése esetére, illetve amikor a versenyzők olyan jelzéseket érintenek, amelyekért büntetés jár), valamint egy megfelelően kiképzett és alkalmas ruházattal rendelkező tűzoltót is.

Feladatok:

A sportbírók feladatai és beavatkozásai nagyjában hasonlóak a 2.3.5 cikkelyben leírtakkal, amennyiben azok alkalmazhatóak rövid, laza talajú pályán lebonyolított rövidtávú (sprint-) versenyekre.

Baleset esetén a sportbírók maguk nem szedhetik ki a versenyzőt az autóból, csak segítségére lehetnek, mialatt a speciális gyorsbeavatkozó egység érkezésére várnak. Erről úgy a versenyzőket, mint a sportbírókat tájékoztatni kell.

3.2.3 Jelzésadás

A zászlójelzések a sportbírói posztokon a 3.2.2 cikkelyben foglaltakra vannak korlátozva, a Versenyigazgató pedig a piros, a fekete, a fekete narancssárga körrel, a fekete-fehér, a kockás és a rajtzászló felett rendelkezik. A zászlójelzéseknek összhangban kell lenniük a 2.4. cikkelyben foglaltakkal, a következő kivételekkel:

- i. A sárga zászlót csak egy adott poszton kell bemutatni, közvetlenül a baleset vagy akadály előtt. A zászlójelzést követően a versenyzők nem előzhetnek addig, amíg teljesen el nem hagyták az esemény helyszínét, amely miatt a zászlójelzést bemutatták. Ebben a helyzetben a zöld zászló nem kerül bemutatásra.
- ii. Piros, fekete-fehér, és fekete zászló: e három zászló bemutatásáról normál körülmények közt a Versenyigazgató dönt.
- iii. a sárga zászlót piros csíkokkal a versenypálya locsolását követően mindig be kell mutatni.

- Jelöléseket lehet használni a versenypálya széleinek meghatározására (lehetőleg minél kevesebbet), és (ebben az esetben) a ténybírókat kell alkalmazni, akiknek jelenteniük kell, ha egy jármű elmozdítja ezeket, vagy rossz oldalon halad el mellettük.
- Rögzített jeleket kell használni a kitérések jelölésére is, pl. joker kör, mesterséges lassítókban, ahol a beláthatóság korlátozott, és a depó bejáratát is egyértelműen kell jelölni.

3.3. Egészségügyi szolgálat

3.3.1 Az alábbiakban leírt egészségügyi szolgálatot kell alkalmazni az FIA Nemzetközi Versenynaptárában szereplő valamennyi autocross és rallycross versenyen. Úgy kell megszervezni, hogy megfeleljen a 2.7 cikkelyben leírtaknak. Ezen kívül meg kell felelnie az érintett ország jogszabályi követelményeinek.

Nemzetközi verseny esetében az FIA jogosult bármikor ellenőrizni az egészségügyi szolgálatot.

Az egészségügyi szolgálat összefoglaló táblázata, szakáganként, jelen H függelék végén található.

Az egészségügyi szolgálat az alábbiakból tevődik össze:

- **Versenyorvos;**
- „**gyalogos**” **egészségügyi személyzet (orvos vagy paramedikus):** a Versenyorvos belátása szerint;
- **orvosi beavatkozó jármű,** fedélzetén az újraélesztésben gyakorlott orvossal, aki tapasztalt a balesetes sérültek helyszíni ellátásában;

Az orvosi beavatkozó jármű lecserélhető egy teljes személyzettel felszerelt (az újraélesztésben gyakorlott orvos, valamint ápoló vagy paramedikus) újraélesztő mentőautóra.

- **újraélesztő egység** (Ideiglenes Egészségügyi Központ), amelynek képesnek kell lennie mind a kisebb sérüléseket elszenvedett, mind az intenzív kezelésre szoruló sérültek ellátására, legalább egy mobil egység formájában (intenzív kezeléshez felszerelt mentőautó). Újraélesztésben jártas és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátása terén gyakorlott orvost kell ide helyezni.

Speciális előírások FIA Autocross és Rallycross Európa bajnokság esetében (más esetekben ajánlott):

Egészségügyi központ szükséges. Mind állandó, mind ideiglenes egészségügyi központ esetében, meg kell, hogy feleljen a 6. melléklet (4.2 pont) előírásainak, felszerelése pedig a 4. melléklet (2.B pont) előírásainak.

- KED csapat (ld. 7. melléklet). Ajánlott, hogy megfeleljen a 7. mellékletben foglaltaknak. A KED csapatnak legalább három, a kimentésben gyakorlott tagból kell állnia. Beavatkozás esetén az orvosi beavatkozó jármű (vagy az újraélesztő mentőautó) támogatja.
- sérültek szállítása, mentőautók (legalább egy), az adott ország jogszabályainak megfelelően – orvossal vagy orvos nélkül,
- az intenzív ellátást igénylő sérültek szállítása: e célra felszerelt mentőautó, orvos, aki gyakorlott az újraélesztésben, akinek gyakorlott mentőorvos segédkezhet (ld. 5. mellékletet is).

Amennyiben a mentőautó fel van szerelve intenzív ellátásra, a mobil újraélesztő készüléket ki lehet vinni a mentés helyszínére, a verseny nem folytatható addig, amíg vagy vissza nem viszik azt a mentőautóba, vagy egy másik, intenzív ellátásra alkalmas mentőautó nem érkezik.

- Az egészségügyileg felszerelt helikopterrel történő mentés a versenynek helyt adó pálya és a kiválasztott kórház földrajzi elhelyezkedésétől függően, és az 5. mellékletben szereplő előírásoknak megfelelően történhet.

3.3.2 Speciális előírások az FIA Rallycross Világbajnokság (WorldRX) esetében

Ez a bajnokság az FIA Orvosi Küldöttjének jelenlétével bonyolítható le. Szerepe a 8. mellékletben [részletezett](#). Következésképpen, a 3.3.1 cikkelyben az egészségügyi szolgálatot felépítő tételek kötelezőek.

Alább néhány rendelkezés részletesen:

- Versenyorvos:** A 2.7.2.1 cikkelyben részletezett követelmények érvényesek, beleértve az F1, WTCC és WEC rendelkezéseit is. Személyének jóváhagyása a 2. mellékletben szereplő követelmények szerint történik. Feladatai megegyeznek a körpályás versenyek Orvosi Küldöttjének feladataival (a 2.7.2.2 cikkely szerint), beleértve az FIA körpályás Világbajnokságra érvényes rendelkezéseket is. A Versenyorvosnak rendelkeznie kell asszisztenssel.

- b) **A kommunikáció eszközei:** az egészségügyi szolgálatok minden egységének képesnek kell kommunikálnia egymással a lehetőleg az egészségügyi szolgálatok részére fenntartott csatornán keresztül. A Versenyorvosnak és az FIA Orvosi Küldöttnek szintén képesnek kell lennie az egymás közti kommunikációra.
- c) **Orvosi beavatkozó jármű:** a 2.7.3.2. pontban szereplő rendelkezések kötelezőek (kivéve az F1-re érvényes rendelkezéseket), kivéve a mezőny követését az első körben. Az egészségügyi felszereléseknek a 3. mellékletben szereplő rendelkezéseknek kell megfelelniük. Az orvosi beavatkozó jármű lecserélhető egy teljes személyzettel felszerelt (az újraélesztésben gyakorlott orvos, valamint ápoló vagy paramedikus) újraélesztő mentőautóra.
- d) **KED:** a 7. mellékletnek megfelelő KED csapat kötelező. A csapatot az FIA Orvosi Küldöttje értékeli ki az első pályaprogram előtt (kivéve vis major esetén). A KED csapatnak legalább három, a kimentésben jól gyakorlott tagból kell állnia. Beavatkozás esetén az orvosi beavatkozó jármű (vagy az újraélesztő mentőautó) támogatja.
- e) **Az Orvosi Központ kötelező.** Felszereltségének a 4. melléklet B.2 pontjában szereplő rendelkezéseknek kell megfelelnie, és minden egyes felszerelésnek duplikáltan kell rendelkezésre állnia. A 6. melléklet 4.2 cikkelyében szereplőeknek megfelelően kell felépíteni.
- f) **Az Orvosi Központ csapata:** az FIA körpályás Világ bajnokságaira érvényes rendelkezésekkel szemben (2.7.3.5.a cikkely), a csapat tagjait egy fő, az újraélesztésben jártas orvosra, és legalább egy fő sebészre lehet csökkenteni. Mindkettőjüknek tapasztaltnak kell lennie traumás sérültek ellátásában. Egyikőjük legyen jártas égési sérültek kórházba szállítását megelőző ellátásban. Ugyanez érvényes a gerincsérültek kórházba szállítását megelőző ellátására.
- Az egyik orvosnak az Orvosi Központban kell tartózkodnia. A többiek a pályánál tartózkodhatnak, és beavatkozás esetén kell az Orvosi Központba menniük.
- g) **Az egészségügyi szolgálatok tagjainak azonosítása:** a szabályoknak megfelelő overallok viselése kötelező a pályán beavatkozó orvosok és paramedikusok (kivéve a mentőautó csapata számára). A mentőautók orvosainak kötelező az overall viselése.
- h) **A sérültek szállítására vonatkozóan az alábbiaknak kell megfelelni:**
- Egyrészt a 2.7.3.8 cikkelyben foglaltaknak, beleértve az F1, WTCC és WEC előírásait is, amelyek így az FIA Rallycross Világ bajnokságra is érvényesek;
  - Másrészt az 5. mellékletben foglaltaknak.
- i) **A nézőközönség egészségügyi szolgálata:** a 2.7.3.9 cikkely szerint.

3.3.3 Átmeneti rendelkezések

2016. január 1-ig a 3.3.2 cikkelyben foglaltak felülvizsgálatra kerülhetnek, alapos indokkal és az FIA Orvosi Küldöttjének egyetértésével.

A 2014-es és 2015-ös évben különösen:

- Egy új Versenyorvos megnevezése megtörténhet a tárgyban szereplő verseny előtti legkésőbb 2 hónapig, ahogyan az asszisztens személye is. A képzés mellőzésére adott lehetőség az FIA Orvosi Küldöttjének megítélése alá esik.
- A Versenyorvos asszisztensének jelenléte nem kötelező.
- az orvosi helikopter pályán való jelenléte mellőzéséről szóló kérvény a verseny előtti 6. hétig benyújtható, az indoklás továbbra is elmaradhatatlan követelmény.
- Az FIA Orvosi Küldöttje nem köteles előzetesen elvégezni a kórházak látogatását, a vizitek közvetlenül a verseny kezdete előtti időpontra tervezettek.

3.4. Tűzoltó- és technikai gyorsbeavatkozó szolgálat

Úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a 2.6 cikkelyben a körpályás rendezvényekre vonatkozó azonos színvonal elérését a beavatkozások és tűzoltás tekintetében, figyelembe véve a versenypálya és a futam rövidségét. Legalább két olyan mobil egységet kell biztosítani a 2.6.2.3 cikkelyben foglaltaknak megfelelően, amely alkalmas a versenypálya sajátságos terepén való mozgásra. Hivatásos tűzoltók alkalmazása javasolt.

A depóban elégséges számú, világosan jelzett, megfelelően felszerelt és a mobil egységek által könnyen elérhető

tűzvédelmi pontokat kell kialakítani.

Amennyiben a pálya és a depó egymástól távol helyezkedik el, az ezeket összekötő út mentén tűzoltó palackokat kell elhelyezni, és ezek helyét jól látható módon meg kell jelölni.

3.5. Egyéb szolgáltatások

- Ahol a versennyel összhangba hozhatók, ott ezeknek a 2.8 cikkelyben leírtaknak kell megfelelniük.

A rendezőnek főleg egy, a meghibásodott autók felemelésére alkalmas járművet kell biztosítania. Összesen legalább két vontató járműnek kell rendelkezésre állnia.

Annak érdekében, hogy a sérült versenyautók mentése a rendezvény normál menetét ne tartsa fel, megfelelő számú és működési sebességű járművet kell alkalmazni.

- A versenypálya locsolása

Ha szükséges, port megkötő keverékkel kell végezni a verseny előtti napon, vagy edzés után. Lehetséges az egyes futamok között is, de csak a sportfelügyelők engedélyével és azzal a feltétellel, hogy a versenyzőket a megfelelő gumiválasztás érdekében időben tájékoztatják erről.

3.6. Beavatkozások a pályán

A beavatkozások során, amennyire ezek összhangba hozhatók a versennyel, a 2.5 cikkelyben foglaltak szerint kell eljárni.

Amint a Versenyigazgató látott egy balesetet, vagy értesült annak bekövetkeztéről, piros zászló hatálya alatt elindítja a mentési eljárást.

4. DRAG (GYORSULÁSI) VERSENYEK

4.1. A rendezés általános előírásai

A biztonsággal kapcsolatos szolgálatok szervezésének általánosságban meg kell felelnie a 2. cikkelyben a körpályás rendezvényekre vonatkozó előírásoknak és az FIA gyorsulási versenyekre vonatkozó szabályainak, a rendezést és a versenypályát illetően. A versenypályát és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia.

Minden egyes helyszínnel rendelkeznie kell a verseny egész ideje alatt megfelelő felszereléssel a fellépő vészhelyzetek megfékezésére, az erre fenntartott helyen. Baleset esetén a felszerelésnek mozgathatónak kell lennie.

4.2. A versenypálya ellenőrzése

4.2.1 A versenyirányítás

Az épületre és a felszerelésre vonatkozó követelmények a tervezett verseny típusa szerint változhatnak. Minden rendezvénynek a gyorsulási pálya vezetése, az ASN és az FIA együttműködésével kell létrejönnie.

A versenyirányításnak a rajtvonal közelében kell elhelyezkednie, és biztosítania kell a Versenyigazgató és munkatársai számára a feladatok végrehajtásához szükséges megfelelő feltételeket, és ahová csak az oda beosztott személyzet léphet be. Biztosítani kell egy, a depó, valamint a közönség hangosbeszélő rendszerével összeköttetésben lévő mikrofont, és ha lehetséges, egy nyilvános telefonhálózatra kapcsolt telefont is. A versenyirányítás helyét fel kell szerelni a pályaellenőri posztokkal való kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel is.

4.3. Egészségügyi szolgálat

- 4.3.1 Az egészségügyi szolgálatra vonatkozó alábbi szabályokat kell alkalmazni valamennyi drag versenyre, amely szerepel az FIA Nemzetközi Versenynaptárában. A 2.7. cikkelyben meghatározottakat figyelembe véve kell megszervezni. Meg kell felelnie továbbá az érintett ország hatályos jogszabályi előírásainak.

Nemzetközi verseny esetén az FIA bármikor ellenőrizheti az egészségügyi szolgálatot.

Az egészségügyi szolgálat összefoglaló táblázata, szakáganként, jelen H függelék végén található.

Az egészségügyi szolgálat az alábbiakból tevődik össze:

- Versenyorvos,
- „gyalogos” egészségügyi személyzet (orvos vagy mentőorvos): a Versenyorvos belátása szerint,
- újraélesztő egység (Ideiglenes Egészségügyi Központ), amelynek képesnek kell lennie mind a kisebb

sérüléseket elszenvedett, mind az intenzív kezelésre szoruló sérültek ellátására, legalább egy mobil egység formájában (intenzív kezeléshez fel-szerelt mentőautó), újjáélesztésben, valamint baleseti sérültek kórházba szállítását megelőző ellátásban gyakorlott orvost ki kell rendelni,

Speciális előírások FIA Drag Európa Bajnokság esetében (más esetekben ajánlott):

Felszerelése meg kell, hogy feleljen a 4. melléklet (2.B. pont) előírásainak.

- KED csapat (ld. 7. melléklet),
  - sérültek szállítása, mentőautók (legalább egy), az adott ország jogszabályainak megfelelően – orvossal vagy orvos nélkül,
  - az intenzív ellátást igénylő sérültek szállítása: e célra felszerelt mentőautó, orvos, aki gyakorlott az újjáélesztésben, akinek gyakorlott mentőorvos segítséghez (ld. 5. mellékletet is),
- Amennyiben a mentőautó fel van szerelve intenzív ellátásra, a mobil újjáélesztő készüléket ki lehet vinni a mentés helyszínére, a rendezvény nem folytatható addig, amíg vagy vissza nem viszik azt a mentőautóba, vagy egy másik, intenzív ellátásra alkalmas mentőautó nem érkezik.
- Az egészségügyi fel-szerelt helikopterrel történő mentés a versenynek helyt adó pálya és a kiválasztott kórház földrajzi elhelyezkedésétől függően, és az 5. mellékletben szereplő előírásoknak megfelelően történhet.

4.3.2 Kommunikáció

A Versenyorvosnak az általános vagy külön (értsd: az orvosi szolgálat számára létesített) hálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

4.3.3 Szervezési formák

Tömegbaleset vagy ismételt baleset esetére, amelynek ellátása meghaladja a helyszínen tartózkodó egészségügyi szolgálat kapacitását, előzetesen fel kell venni a kapcsolatot az adott ország jogszabályainak megfelelően elkészített veszélyhelyzeti terv szerint felelős személlyel.

4.3.4 Nézők biztonsága

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Még ha ezt a szolgálatot más szervezet is biztosítja, akkor is a Versenyorvos irányítása alá tartozik.

4.3.5 Az orvosi beavatkozások szervezése

Egy baleset helyszínén az orvosi beavatkozást kizárólag a rendező által erre kijelölt orvos szervezheti és irányíthatja.

Orvosi egyenruha: javasolt egyenruha viselése, és az lehetőleg tűzálló legyen, hát- és mell-részén „DOCTOR” felirattal.

4.4. Tűzoltó- és gyorsbeavatkozó szolgálat

Úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a 2.6 cikkelyben, körpályás rendezvényekre vonatkozó azonos színvonal elérését a beavatkozások és tűzoltás tekintetében, figyelembe véve a versenypálya és a versenyfutató rövidségét. Legalább két olyan mobil egységet kell biztosítani a 2.6.2.3 cikkelyben foglaltaknak megfelelően

4.5. Egyéb szolgálatok

Ahol a rendezvénnyel összhangba hozhatók, ott ezeknek a 2.8 cikkelyben leírtaknak kell megfelelniük, a pálya rövidségét figyelembe véve.

Nevezetesen:

- A rendezőnek egy, a meghibásodott autók felemelésére alkalmas járművet, és még egy kiegészítő beavatkozó felszerelést kell biztosítani. Összességében két, vontatásra alkalmas járműnek kell rendelkezésre állnia;
- Víz és olaj felszárítására alkalmas eszközöket kell biztosítani.

5. RALLYE VERSENYEK (1. KATEGÓRIA)

5.1. Általános előírások

A következő útmutatásokat figyelembe kell venni, de ezeket nem kell az adott rendezvény Versenykiírásában szerepeltetni.

A rendezők további előírásokat is kidolgozhatnak a közönség, és a versenyzők biztonságának növelése érdekében.

Ezen útmutatások alkalmazásáért a Versenyigazgató viseli a végső felelősséget.

Az FIA Rallye Világbajnokságba (a továbbiakban: WRC) számító rendezvényeken FIA Biztonsági és Orvosi Küldött jelenléte kötelező.

FIA Biztonsági és/vagy Orvosi Küldött kinevezhető más FIA bajnokságok esetében is. Ebben az esetben az ő feladataik és felhatalmazásaik ugyanazok, mint a WRC sportszabályaiban és a 8. mellékletben foglaltak.

5.2. Biztonsági terv és szervezési eljárások

5.2.1 Biztonsági tervet kötelező készíteni, amelynek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- A versenyközpont (versenyirányítás) helye
- A különböző, irányítási hatáskörrel megbízott személyek neve:
  - Versenyigazgató,
  - Versenyigazgató-helyettes(ek),
  - Versenyorvos (FIA jóváhagyás szükséges a világbajnoki versenyeken, a 2. mellékletben foglaltak szerint),
  - Biztonsági Szolgálat Vezetője
  - Biztonsági felelősök valamennyi gyorsasági szakaszon.
- A különböző biztonsági szolgálatok címe és telefonszáma:
  - Rendőrség,
  - Kórházak,
  - Sürgősségi orvosi szolgálat
  - Tűzoltó szolgálat,
  - Autómentés,
  - Vöröskereszt (vagy annak megfelelő szervezet).
- A teljes útvonalra, az összekötő szakaszok részletezésével.
- Valamennyi gyorsasági szakasz biztonsági terve, melynek tartalmaznia kell a főbb tisztségviselőket, valamint a szakasz beavatkozó szolgálatának listáját, telefonszámokat stb., valamint a gyorsasági szakasz részletes térképét.
- A rendezőnek és a Versenyigazgatónak, minden gyorsasági szakaszra vonatkozóan javaslatot kell tennie egy, a szakasz törlése esetén használandó alternatív útvonalra (lásd az 5.4.2.6 cikkelyt)
- WRC versenyek esetében alkalmazandó: a WRC szabályzata tartalmazza a biztonsági terv, valamint a kijelölt kórházakkal kötött megállapodás FIA-hoz történő elküldésének határidejét.

5.2.2 A biztonsági tervnek kiemelten foglalkoznia kell a következő tárgykörökkel:

- A közönség biztonsága,
- A résztvevő versenyzők (későbbiekben „egység”) biztonsága,
- A verseny tisztviselőinek biztonsága,

és tartalmaznia kell az alábbiakat is:

- a beavatkozó szolgálatok részletes elhelyezkedését,
- a beavatkozásokra vonatkozó utasításokat,
- az evakuációs útvonalakat,

- azokat a kórházakat, amelyekkel vészhelyzet esetén kapcsolatba lehet lépni.

5.2.3 Tömegbaleset vagy ismételt baleset esetére, amelynek ellátása meghaladja a helyszínen tartózkodó egészségügyi szolgálat kapacitását, előzetesen fel kell venni a kapcsolatot az adott ország jogszabályainak megfelelően elkészített vészhelyzeti terv szerint felelős személlyel.

A kiválasztott kórházakkal írásban kell felvenni a kapcsolatot, legalább 15 nappal a rallye előtt, kérve, hogy a sürgősségi szolgálat készenlétben álljon.

5.2.4 A Biztonsági Szolgálat Vezetője

A Biztonsági Szolgálat Vezetőjét a Versenykiírásban kell megnevezni. Tagja a rendezőbizottságnak, és részt vesz a biztonsági terv kidolgozásában.

A rendezvény ideje alatt állandó kapcsolatban áll a Versenyirányítással, a Versenyorvossal, és valamennyi gyorsasági szakasz rajtijával (telefon vagy rádióösszeköttetés formájában).

A biztonsági tervben foglaltak végrehajtásáért és alkalmazásáért felelős.

5.2.5 Gyorsasági szakasz biztonsági felelőse

Minden gyorsasági szakaszon lennie kell egy biztonsági felelősnek, aki segíti a Biztonsági Szolgálat Vezetőjét.

A gyorsasági szakasz biztonsági felelőse még a „0” jelű autók elhaladását megelőzően biztosítja, hogy a gyorsasági szakasz szemléje (inspekció) megtörténjen és igazolja, hogy a szakasz összhangban van a biztonsági tervben foglaltakkal.

5.2.6 Tisztségviselők és sportbírók

A rendezőknek biztosítaniuk kell, hogy a tisztségviselők feladatuk teljesítése közben ne legyenek veszélynek kitéve.

A rendező felelőssége megbizonyosodni arról, hogy a tisztségviselők e tekintetben megfelelően ki vannak-e képezve.

A személyzetnek megkülönböztető mellényt kell viselnie. Az ajánlott színek az alábbiak:

- Biztonságért felelős személyek (sportbírók)
  - Narancs
- Biztonsági felelős
  - Narancs fehér csíkkal és felirattal
- Posztvezető
  - Kék fehér csíkkal és felirattal
- Média
  - Zöld
- Szakasz vezetője
  - Piros és felirat
- Versenyzői összekötő
  - Piros dzseki vagy mellény
- Orvos
  - Fehér
- Rádiós
  - Sárga kék jelzéssel
- Technikai Ellenőr
  - Fekete

5.3. Az orvosi- és technikai gyorsbeavatkozó szolgálatok alapfogalmainak részletezése

5.3.1 Általános szabályok

A (rendezvényre) biztosított egészségügyi és gyorsbeavatkozó szolgálatoknak az e fejezetben tárgyaltaknak kell megfelelniük. Ezen kívül teljesíteniük kell az adott ország minden jogi előírását is. A fentiek minden nemzetközi versenyre érvényesek, de nem vonatkoznak a magántesztelésekre. WRC esetében az alábbi szabályok szigorúan kötelezőek, és semmi esetre sem válhatnak opcionálissá.

Nemzetközi versenyek esetében az FIA-nak joga van az egészségügyi szolgálatok szervezését bármikor ellenőrizni.

Az orvostechikai információkat és az elengedhetetlen gyakorlati utasításokat az e fejezet végén lévő összefoglaló táblázat tartalmazza.

5.3.2 Személyzet

A versenyirányításban

A Versenyorvos vagy asszisztense:

Mindkettőnek rendelkeznie kell az ASN jóváhagyásával, és a Versenyigazgató alá vannak rendelve. Nevüket a verseny Versenykiírásában közölni kell.

A Versenyorvos felelős az esetleges sérültekkel kapcsolatos mentési és szállítási szolgálatok személyzetének összeállításáért, e szolgálatok összeállításáért, megszervezésért, működtetéséért és irányításáért. Ennek megfelelően döntései minden orvosi és paramedikus személyzetre vonatkoznak, beleértve a nemzeti sporthatóság által közvetlenül vagy közvetve kirendelt személyzetet is

Kivételes eseteket leszámítva, a Versenyorvos a verseny egésze alatt a Versenyirányításban tartózkodik annak érdekében, hogy baleset esetén elősegítse a kommunikációt és az együttműködést a Versenyigazgatóval. Időlegesen a verseny Versenykiírásában megnevezett asszisztense a helyébe léphet. Minden esetben elérhetőnek kell lennie. A rendezők kötelesek a Versenyorvos rendelkezésére bocsátani minden szükséges tárgyi és adminisztrációs eszközt, hogy feladatát megfelelően el tudja látni.

A versenyt megelőzően:

A Versenyorvos felelős a Biztonsági Terv egészségügyi részéért, vagy az Egészségügyi Biztonsági Tervért, csakúgy, mint a Versenyigazgató és a Biztonsági Felelős.

A Versenyorvosnak a Biztonsági Felelőssel és/vagy a Versenyigazgatóval ki kell mennie valamennyi gyorsasági szakaszra a versenyt jóval megelőzően, egy, az egészségügyi beavatkozó autóval azonos autóval, hogy kijelöljék a start és a köztes pontok helyét, és megbizonyosodjanak arról, hogy valamennyi egészségügyi és biztonsági felszerelés helyesen, a szabályoknak megfelelően el lett helyezve.

Meg kell erősítenie a mentőautók és az orvosi helikopter meglétét és megfelelőségét.

Aprólékosan meg kell vizsgálnia, hogy a mentőautóban és a rescue autóban lévő felszerelés és készletek kifogástalan állapotban vannak.

Le kell ellenőrizniük, hogy a gyógyszerek egyikének sem járt le a szavatossági ideje.

Felelős a futamra kijelölt kórházak minőségéért és befogadóképességéért. Emiatt csak egy vagy két kórházat választhat ki, lehetőleg a versenyzők és navigátorok számára. Ezen kórházak kijelölését az FIA-nak jóvá kell hagynia, és referencia pontokká válnak a jövőbeli nemzeti, regionális és FIA versenyek számára.

A verseny során:

Minden este meg kell vizsgálni valamennyi, aznap balesetet szenvedett versenyzőt és navigátort, még akkor is, ha nem igényelték orvosi ellátást, annak érdekében, hogy megbizonyosodjon róla, hogy másnap rajthoz állhatnak (a Műszaki Küldöttnek ugyanúgy az autókat kell megvizsgálnia, hogy rajthoz állhatnak-e a Szuper Rallyban).

A verseny után:

A versenyt követő két héten belül a Versenyorvos jelentést kell, hogy készítsen az FIA számára, az Orvosi Küldött és az Orvosi Bizottság részére, valamennyi versenyzőn, tisztségviselőkön, nézőkön végzett egészségügyi beavatkozásról. A jelentésnek le kell írnia az incidens vagy baleset körülményeit, a beavatkozások idejét, a kezdeti egészségügyi státuszt, a kezelést és az egészségügyi állapot alakulását.

WRC-re vonatkozó különleges előírások:

A fenti előírások kötelezőek.

Emellett a Versenyorvos személyét az FIA-nak jóvá kell hagynia. A személyi követelmények és eljárások a 2. mellékletben találhatók.

A Versenyorvos köteles megküldeni az FIA Sport részére (medical@fia.com) az orvosi kérdőívet (az FIA-tól igényelhető), amely az ASN felelőssége. Határidő: nem később, mint két hónappal a verseny előtt. A határidő, illetve az orvosi kérdőívben foglaltak figyelmen kívül hagyása büntetések kiszabását eredményezheti, a szabálytalanságok súlyosságával összemérhető módon (lásd 9. sz. melléklet).

A Versenyorvos köteles megjelenni a Versenyorvosok kétévenkénti szemináriumán. Vis major esetet kivéve a távolmaradás az FIA jóváhagyásának megtagadását vonja maga után.

Az említett szemináriumon erősen ajánlott részt vennie azon orvosoknak, akik tervezik a Versenyorvosi tisztség betöltését.

A Versenyorvosnak meg kell győződnie arról, hogy az érintett orvosi és paramedikus csapat tagjai kimentésben gyakorlottak. Angol nyelvtudással kell rendelkeznie mind szóban mind írásban.

Asszisztens Versenyorvos kinevezése kötelező. Az asszisztens Versenyorvos a Versenyorvosnak segít, és különféle feladatkörökre betöltésére megbízható; emellett a Versenyorvost is helyettesítheti. Számára is előírt az angol nyelvtudás.

Orvosi beavatkozó járművek és kezelő/újraélesztő egységek személyzete:

- Újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítást megelőző ellátásában jártas **orvosok**;
- **paramedikusok**, akinek az újraélesztésben (legyen az szív és érrendszeri, vagy légzőszervi okok miatt indokolt) szerzett és az intubálásban szerzett megfelelő gyakorlatát azon ország által kibocsátott bizonyítvány igazolja, ahol az illető paramedikus a tevékenységét folytatja (orvosokat is helyettesíthetnek a gyorsasági szakaszok köztes pontjain, de csak ezeken a pontokon, és csak azzal a feltétellel, ha bármely sérültet, kórházba szállítása előtt újraélesztésben gyakorlott orvos már megvizsgált).
- **gépjárművezetők**, akik e csapatok tagjai is lehetnek;
- Olyan személyek, akik sérültek (balesetet szenvedett autókból történő) kiemelésére vannak kiképezve (lásd a 7. mellékletet).

Rendelkezések WRC eseményeken:

Minden orvosi ponton legalább egy angolul jól tudó személynek kell lennie.

Az FIA Orvosi küldött – akinek szerepét a 8. melléklet határozza meg – minden esetben kötelező.

5.3.3 Beavatkozó járművek

Feladatuk, hogy a baleset helyszínére juttassák:

- a helyzet megkívánta orvosi mentőszolgálatot;
- a szükséges műszaki felszereléseket.

Két javasolt módszer ajánlott:

1) két külön jármű, egyik az „orvosi”, másik a „műszaki” szolgálat részére

Az orvosi beavatkozó jármű az alábbiakat szállítja:

- az 5.3.2 cikkelynek megfelelő orvosi csapatot
- a 3. melléklet szerinti orvosi felszereléseket

A műszaki beavatkozó jármű az alábbiakat szállítja:

- baleseti sérültek kimentésére vonatkozó eljárásban és technikában képzett, a 3. melléklet szerinti műszaki csapatot és felszereléseit
- 2 db 4 kg-os tűzoltó készüléket, képzett kezelőjével együtt
- a Versenyirányítással történő kapcsolattartáshoz szükséges kommunikációs eszközt
- figyelmeztető szirénát
- a megfelelő azonosító jelzéseket

- a mentési alapfelszereléseket, amelyet a Versenyorvos a Technikai Főellenőrrel közösen határozott meg, és amely a 7. mellékletben (KED csapat) és a 3. mellékletben (Roncsból kimentő szolgálat) foglaltakon alapulnak.

2) Olyan kombinált beavatkozó jármű, mely egymagában adja az „orvosi” és „műszaki” szolgálatot

Ennek az alábbiakat kell szállítania:

- minden, a műszaki mentéshez előreláthatólag szükséges felszerelést;
- az orvosi csapatot (legalább háromfős, baleseti sérültek kimentésében és a műszaki felszerelés használatában képzett) és minden, az orvosi beavatkozáshoz előreláthatólag szükséges felszerelésüket.

Az előbbieken felsorolt járművek legalább egyikén hordágyat kell elhelyezni.

A járműveknek terepen való közlekedésre és a gyorsasági szakaszon való gyors haladásra alkalmas járműveknek kell lenniük. Számuk az adott gyorsasági szakasz természetétől, hosszúságától és nehézségétől függ.

A beavatkozó autók esetében a terep függvényében ajánlott a bukóketrec, és javasolt minden abban utazó számára a bukósíak viselete.

Minden esetben a gyorsasági szakasz rajtjánál lévő, újraélesztésre képesített orvosnak (vagy köztes posztan állomásozó, újraélesztésben gyakorlott paramedikusnak) kell először a baleset helyszínére érnie.

5.3.4 Újraélesztésre felszerelt mentőautó

Az adott ország előírásai szerint felszerelt, újraélesztésre alkalmas mentőautó. Személyzete egy gépkocsivezetőből, újraélesztésre képesített orvostól és vagy paramedikusból áll, aki a gépkocsivezető is lehet.

Rendelkezések WRC esetében (ajánlott más esetekben):

A berendezésnek meg kell egyeznie a 4 sz. Melléklet, 2. fejezetének B részében foglaltakkal.

5.3.5 Kezelő/újraélesztő egység

Speciális rendelkezések WRC esetében (más esetekben ajánlott):

Olyan ideiglenes vagy állandó kialakítású újraélesztő egység, amely a szervizparkban való használatra lett kialakítva, és felszereltsége a 4. melléklettel van összhangban, két ágy megléte szükséges és elegendő. Az egységnek alkalmasnak kell lennie kritikus állapotú beteg vagy sérült páciens azonnali ellátására. Általános orvosi problémák ellátását is lehetővé kell tennie.

Minden ilyen egységhez egy újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítása előtti ellátásában gyakorlott orvost kell kijelölni.

5.3.6 Szállító mentőautó

Az adott ország előírásainak megfelelő szabványos mentőautó a baleseti sérültek szállítására, orvossal vagy orvos nélkül. Amennyiben a szállított sérült állapota újraélesztést követelhet meg, egy ebben jártas orvos jelenléte szükséges.

5.3.7 Mentőhelikopter

Ha rendelkezésre áll mentőhelikopter, annak összhangban kell állnia az adott ország légügyi hatóságainak előírásaival, és rendelkeznie kell fixen rögzített hordágygal.

Speciális rendelkezések WRC esetében:

Kötelező valamennyi WRC futamon.

A kimentésben résztvevő orvosnak minden esetben újraélesztésben gyakorlottnak kell lennie. Helyettesítheti őt gyakorlott paramedikus is. Ahol lehetséges, nehéz terepen történő bevetésekre is fel kell szerelni. A fedélzeten minden esetben tartózkodnia kell egy újraélesztésre képesített orvosnak.

A verseny teljes időtartama alatt kizárólag a rallye rendelkezésére kell állnia.

A rendező figyelmébe kell ajánlani az FIA következő irányelveit: „Szervezet a helikopterek repülésbiztonságért” és az alábbi 5.5.3 d) cikkely.

5.3.8 Kommunikációs eszközök

A Versenyorvosnak az általános vagy saját rádióhálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudnia lépni.

5.4. A közönség biztonsága

A biztonsági terv legjelentősebb szempontjának kell lennie, hogy a nagyközönség, és ebbe beleértve a nézők biztonságát szavatolja.

Az 5.4.1 cikkely lehetséges elhagyásával az alábbi, de nem részletezett intézkedések kötelezőek minden első kategóriás nemzetközi rallye rendezvényen.

5.4.1 Oktatófilm (minden versenyre ajánlott).

- 30 másodperces időtartam;
- ismert versenyző, vagy versenyzők kommentárjával, a versenyt rendező ország nyelvén;
- ne mutasson balesetet;
- többször le kell játszani.

5.4.2 A nézők ellenőrzése

- a) Az 5.4.5 cikkelyben részletezettek szerinti intézkedéseket kell fogyanatosítani a nézők figyelmeztetésére, és – ahol szükséges – biztosítani, hogy a veszélyes helyen tartózkodó nézők onnan el legyenek távolítva.
- b) A biztonsági tervben azonosítani kell minden veszélyes területet. A rendezőknek, ha szükséges a közrendvédelmi hatóságok segítségével be kell azonosítaniuk a veszélyes zónákat és azok határait ki kell jelölniük, jóval a közönség megérkezése előtt.
- c) A Versenyigazgatónak figyelembe kell vennie a Biztonsági Szolgálat Vezetőjének és a nullás autók személyzetének (és ha vannak, az FIA Biztonsági és Orvosi Küldöttek) javaslatait is annak biztosítása érdekében, hogy veszélyes feltételek esetén a gyorsasági szakasz törlésre kerüljön.
- d) Ha nagyszámú néző várható egy gyorsasági szakaszra vagy szuper gyorsaságira, úgy a közönséget speciális módon kell védeni, és egy külön Zónát kell a számukra létrehozni az adott szakaszon.
- e) Meg kell akadályozni a közönség mozgását a gyorsasági szakasz útvonala mentén, amíg a szakasz a versenyzők számára van fenntartva (a 0-ás autó és a nyitó autó elhaladása között).
- f) A biztonsági előírásokról szórólapot kell szétosztani a nézők között a gyorsasági szakaszokon, és minden odavezető útvonalon.
- g) Megfelelő számú sportbírónak vagy közrendvédelmi hatósági személynek (rendőrség, katonaság stb.) kell jelen lennie, hogy biztosítsák a nézők biztonságát a gyorsasági szakaszok mentén.
- h) A sportbíróknak az 5.2.6 cikkelyben meghatározott azonosító mellényt kell viselniük, mely őket könnyen azonosíthatóvá teszi.
- i) A gyorsasági szakaszokat úgy kell térben és időben elhelyezni, hogy az egyes szakaszok közötti nézői mozgás biztonságos legyen.
- j) Csak nézői zónákba ajánlott engedélyezni a nézők belépését a gyorsasági szakaszokon.
- k) A menekülőutakat rendőröknek és/vagy sportbíróknak és/vagy biztonsági őröknek kell megfigyelés alatt tartaniuk azokon a pontokon, ahol azok az egyes szakaszokra vezető fő útvonalakhoz csatlakoznak.
- l) Minden bekötőutat speciális jelzésekkel kell jelölni, és más információs jelzésekkel is el kell látni.
- m) Ahol csak lehetséges, a médiaparkolókat a fotós zónák mellett kell kialakítani. Speciális sportszakmai személyzetnek kell rendelkezésre állnia annak érdekében, hogy a fotósok segítségére legyenek, illetve a nézőket az ilyen területektől távol tartsák.
- n) A nézői területeket kerítésekkel és jelzésekkel kell kijelölni. Ahol csak lehetséges, ezeket a zónákat az útvonaltól távol kell kijelölni annak érdekében, hogy a nézőket biztonságos területre korlátozzák.

5.4.3 Tankolás és szervizelés

Ahol tankolás vagy szervizelés zajlik, a rendezőnek biztosítani kell a szükséges óvintézkedéseket annak érdekében, hogy a közönséget megfelelő távolságra tartsa a potenciálisan veszélyes tevékenységektől.

5.4.4 Nullás autók és pályanyitó autók

- a) A rendezői nullás autókon a motorháztetőn, valamint a két első ajtón egy 36x50 cm-es táblát kell elhelyezni 000, 00 vagy 0 jelzéssel és „SAFETY” (vagy SECURITE) felirattal.
- b) Minden nullás autót fel kell szerelni villogó tetőlámpával és szirénával.
- c) A nullás autót nem vezetheti az FIA kiemelt versenyzőinek listáján (1./2. vagy A/B) szerepelő versenyző, valamint olyan versenyző, aki a versenyt feladta.
- d) A nullás autó vezetőjének és navigátorának jelentős, rallye rendezvényeken szerzett tapasztalattal kell rendelkezniük, amely biztosítja, hogy mérsékelt sebességgel, teljes biztonsággal autózzanak, és teljes értékű információt kell tudni adniuk a Versenyigazgatónak a versenypálya mentén uralkodó állapotokat illetően. A nullás autóknek kell ellenőrizniük az időmérő órákat, és azt, hogy a sportbírók megfelelően tájékozottak a menetlevelekkel kapcsolatos eljárások tekintetében.
- e) Az utolsó versenyautó után pályanyitó autó halad keresztül minden gyorsasági szakaszon, amelyet egy 36x50 cm-es, kockás zászlót ábrázoló táblával kell ellátni, amelyet a motorháztetőn, valamint a két első ajtón kell elhelyezni.

5.4.5 Tájékoztatás

A főként a közönségnek szóló tájékoztatást az alábbi módokon kell közvetíteni:

- írott, szóbeli, és televíziós médiumokon keresztül,
- plakátokon,
- szórólapokon,
- az útvonalon végighaladó jármű (pályainformációs autó) hangszórókkal felszerelve, a nézők tájékoztatására (ajánlott 45-60 perccel az első autó rajtja előtt). Ez az autó hangszórókkal felszerelt helikopterrel is helyettesíthető. Ez az eljárás, ha szükséges, többször is megismételhető.

5.4.6 Orvosi szolgálat

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Amennyiben ezt a szolgálatot más szervezet is biztosítja, akkor az is a Versenyorvos irányítása alá tartozik.

5.5. A versenyzőpárosok biztosítása

5.5.1 A biztonsági szolgálatok bevetése

- a) Minden gyorsasági szakasz rajtjánál (ahol alkalmazható, hivatalos teszt shakedown esetén is):
  - 1 db vagy több orvosi beavatkozó járműnek állomásoznia minden felállítási helyen a műszaki beavatkozó (gyorsbeavatkozó, tűzoltó stb.) járművek közelében;
  - 1 db, újraélesztésre felszerelt egység;
  - lehetőleg 1 db szállító mentőautó

Speciális rendelkezések WRC esetében:

A fenti szabályok alkalmazása kötelező.

- 1 fő újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti eljárásában gyakorlattal rendelkező, kimentésre kiképzett orvos;
- 1 vagy két, sérültek kimentésében képzett paramedikus;
- 2 db 4 kg-os tűzoltó készülék, szakképzett kezelővel;
- megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.

Ezeket a járműveket a rajthely után, de attól nem több mint 150 m-re, látótávolságon belül kell állomásoztatni. Magát a rajt elhelyezését kell módosítani akkor, ha a járművek ilyen felállítása azt szükségessé tenné.

- b) az útvonal köztes pontjain (lásd alább)
  - egy vagy több orvosi beavatkozó jármű;
  - 1 db szállító mentőautó;
  - 1 újraélesztésben gyakorlott, sérültek kimentésében képzett orvos, vagy helyette 1 újraélesztésben

gyakorlott és sérültek kimentésében képzett paramedikus;

- megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.

A köztes pontok számát az adott gyorsasági szakasz természete, hossza és nehézsége határozza meg. Minden esetben kötelező ilyen köztes pont kialakítása a 15 km-es, vagy ennél hosszabb gyorsasági szakaszok esetében, továbbá két orvosi poszt egy-mástól való távolsága sem haladhatja meg soha ezt a távolsághatárt. Mindig rádiós poszttal együtt kell ezeket elhelyezni.

A köztes pontok darabszámát és elhelyezésüket az ajánlott eljutási idő alapján kell megállapítani úgy, hogy a rajthelytől indulva az első pontig, a köztes pontok között és az utolsó ponttól egészen a célig az egyes pontok eléréséhez szükséges időtartam ne haladja meg az adott rallye rendezvény beavatkozó járműveivel semmilyen esetben sem a 10 percet.

Mindezekon túlmenően, ha terep adottságai, az időjárás, vagy más különleges körülmények úgy kívánják, ezek a távolságok a Versenyorvos, és a Biztonsági Szolgálat Vezetője (WRC esetében az FIA Orvosi Küldött és Biztonsági Küldött) közös előterjesztése alapján a Biztonsági Terv jóváhagyásakor módosíthatók.

A rajtnál és a köztes pontokon állomásozó beavatkozó járműveknek is közvetlenül a gyorsasági szakasz pályájára kell tudni hajtani, és felállítási helyüknek biztonsági zónában kell lenni.

- c) Minden gyorsasági szakasz céljában (stop állomásán):

- legalább 2 db, 4 kg-os tűzoltó készülék, megfelelő számú kezelő személyzettel.

Speciális rendelkezések WRC esetében:

Ha a gyorsasági szakasz hosszabb, mint 35 km, a gyorsasági szakasz végén tűzoltóautót kell biztosítani.

- d) a szervizparkban (WRC verseny esetén kötelező), vagy egy központi helyen, közúton mérve kevesebb, mint 15 km-re a vonatkozó gyorsasági szakasztól:

- 1 db szállító jármű (autómentő)
- megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.
- az 5.3.5 cikkely szerinti kezelő/újraélesztő egység
- 1 db szállító mentőautó.

Egy rallye rendezvény sem kezdhető el vagy folytatható megszakítás után mindaddig, amíg a minimálisan szükséges orvosi szolgálat nincs jelen. Helyettesítésről gondoskodni kell.

5.5.2 Beavatkozó szolgálat bevetése

- 5.5.2.1 Minden olyan mentési műveletet, amely orvosi beavatkozó jármű bevetésével jár, a Versenyigazgató kezdeményez, tanácskozva a Versenyorvossal és értesítve a szakasz felelőst. Minden esetben az 5.2.2 és 5.5.3 a) cikkelyben foglalt eljárások alkalmazásával lehet csak a sérültet akár földi, akár légi úton a kijelölt kórházba szállítani.

- 5.5.2.2 A baleset helyszínén az orvosi beavatkozást csak a vonatkozó beavatkozó jármű orvosa szervezheti és irányíthatja (vagy a képzett paramedikus, ha köztes ponton állomásozó járműről van szó). A személyzetnek a járműben található felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzetteknek kell lenniük; csakúgy, mint a baleseti sérültek kimentésében.

Speciális szabályok WRC esetében:

A fenti, egészségügyi személyzetre vonatkozó rendelkezések kötelezőek.

5.5.3 Sérültek szállítása

- a) A sérültek szállítási útvonalát minden gyorsasági szakasz esetében meg kell tervezni, és világosan be kell mutatni azt a biztonsági tervben (térkép vagy sematikus ábra formájában).
- b) Az útvonal közelében lévő összes kórház sürgősségi szolgálatának készenlétben kell állnia (lásd a fenti 5.2 cikkelyt).
- c) Bármely olyan esetben, ha a sérült állapota intenzív kezelést igényel, szállítása során végig jelen kell lennie egy újraélesztésben gyakorlott orvosnak, történjen a szállítás akár földi, akár légi úton.
- d) Ha a szállítás előreláthatólag helikopterrel történik, az alábbi feltételeket kell figyelembe venni:

- ha az időjárás körülmények nem teszik lehetővé helikopter használatát, a Versenyigazgató és a Biztonsági Szolgálat Vezetője közös döntése alapján a gyorsasági szakaszt félbe lehet szakítani vagy törölni lehet abban az esetben, ha a mentőautóval történő kórházba szállítás időtartama nagyobb, mint amit a Versenyorvossal történt konzultáció alapján elfogadhatónak ítélnék
- a mentőhelikopter jelenléte a földi szállítási útvonal tervezése során nem mentesít attól, hogy intenzív kezelést igénylő sérült szállítása során végig jelen kell lennie egy újraélesztésben gyakorlott orvosnak, akit helyettesíthet egy újraélesztésben gyakorlott paramedikus is,
- a mentési idő mind helikopterrel, mind mentőautóval nem haladhatja meg a 60 percet.
- lásd az 5.3.7 cikkelyt is

Speciális szabályok WRC esetében:

Valamennyi 5.5.3. cikkbeli szabály alkalmazása kötelező.

5.5.4 Az útvonal felügyelete és jelzések

5.5.4.1 Gyorsasági szakaszok megjelölése

A gyorsasági szakaszokhoz vezető utakat és átkötő utakat le kell zárni a forgalom elől. Ezt a következőképpen kell végrehajtani:

- a) A nagyobb utakat, keresztutakat, vagy bármilyen utat, ahol forgalom várható, le kell zárni, és a felügyeletet sportbíróval, rendőrrel vagy más hatósági személlyel kell biztosítani.
- b) A rövid, kijárat nélküli utakat (pl. farmokhoz vezető utak stb.) el kell torlaszolni, vagy szalaggal kell lezárni, valamint a torlaszon vagy a szalagon figyelmeztetést kell elhelyezni, amely tájékoztatást tartalmaz a verseny lefolyásáról, és felhívja a figyelmet a belépés veszélyeire.

A nullás autók feladata a lezárások megfelelőségének ellenőrzése. Az ő feladatuk, hogy a versenyirányításnak azonnal jelentést tegyenek minden mulasztásról, amelyeket a gyorsasági szakasz kezdete előtt pótolni kell.

5.5.4.2 Sportbírói posztokat kell a versenypálya mentén elhelyezni, azért hogy:

- a közönséget a tiltott területeken kívül tartsák táblákkal, korlátokkal vagy kötéllel, sípokkal és hangosbeszélőkkel;
- amennyire csak lehetséges figyelmeztethessék a versenyzőket a gyorsasági szakaszon található akadályokra.

5.5.4.3 Ha a sárga zászló használata szükséges, az alábbi eljárást kell alkalmazni:

- a) sárga zászlónak minden rádiós ponton lennie kell (kb. 5 kilométerenként elhelyezve);
- b) a sárga zászlót csak a Versenyigazgató utasítására szabad és csak a rádiós pontokon az egységeknek bemutatni.

Csak olyan sportbíró mutathatja be, aki az 5.2.6 cikkelyben ajánlott, rádiós pont szimbólummal ellátott megkülönböztető rövid kabátot viseli. A zászló használatának idejét jegyzőkönyvben rögzíteni kell, és a Versenyigazgatónak arról tájékoztatnia kell a sportfelügyelőket.

- c) A pályabejárás során az alábbi 5.5.4.4 cikkelyben megadott szimbólummal ellátott jelzést kell a rádiós pontokon kihelyezni. A jel lehet kisebb is, de jól láthatónak kell lennie annak érdekében, hogy a pályabejárás az egységek azt feljegyezhessek.
- d) Minden versenyzőnek, aki elhaladt a sárga zászló mellett, azonnal csökkentenie kell a sebességét, és ezzel a csökkentett sebességgel kell haladnia a gyorsasági szakasz végéig, követve bármely sportbíró vagy biztonsági autó vezetőjének utasításait, amellyel találkozik. A sárga zászló a balesetet megelőző összes rádiós ponton bemutatásra kerül. Az ezzel összefüggő bármilyen szabálysértés esetén a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabnak ki.
- e) A gyorsasági szakaszokon a sárgán kívül más zászlójelzés nem használható.
- f) Szuper speciál szakaszokon más jelzőrendszer (pl. villogó fény) is alkalmazható. Ezeket a Versenykiírásban részletesen ismertetni kell.

5.5.4.4 Minden gyorsasági szakasznak különálló rádióhálózattal kell rendelkeznie (az egységeket kb. 5 km-ként elhelyezve), a járművek nyomon követésére, és a rallye rendezvény felügyeletére.

Minden rádiós pontot jelölni kell az itinerben, továbbá a helyszínen legalább 70 cm átmérőjű jelzéssel, amely tartalmazza a rádiós pont szimbólumát, azaz kék alapon fekete villámot. A gyorsasági szakaszon belül bármely mentőautót rádiós ponton kell elhelyezni. Ilyen esetben ezen a ponton további jelzést (kék alapon zöld vagy piros keresztet) kell elhelyezni a rádiós pont jelzése alatt.

Ezen felül 100-200 méterrel a segélyhívó (SOS) rádiós és orvosi pont előtt fentiekhez hasonló, de sárga hátterű figyelmeztető táblákat kell elhelyezni.

5.5.4.5 Az autók nyomon követését vagy a Versenyirányításban, vagy a gyorsasági szakaszon a szakasz biztonsági felelőse által kell végezni. A Versenyirányításnak vagy a szakasz biztonsági felelősenek ehhez valamilyen nyomon követő táblázatot kell használnia. Minden rendezőnek ki kell dolgoznia és a biztonsági tervben be kell mutatnia az autók nyomon követési eljárását és fel kell sorolnia azokat az eljárásokat is, amelyeket akkor kell követni, ha egy versenyző hiányzik.

5.5.4.6 A nézők biztonságát és felügyeletét érintő esemény bekövetkeztekor a hivatalos személyeknek az általános biztonsági tervben foglaltak szerint kell együttműködniük a nézőtéri szolgálatokkal, az adott eseményt vagy balesetet jelenteniük kell a Versenyirányításnak, és a biztonsági szolgálat számára lehetővé kell tenniük a poszton lévő kommunikációs eszközök használatát

5.5.5 SOS/OK jelek – A versenyzőegységek biztonsága

a) Minden versenyautónak rendelkeznie kell piros, fényvisszaverő háromszöggel, melyet abban az esetben, ha az autó egy gyorsasági szakaszon leáll, az egység egyik tagjának legalább 50 méterrel az autó előtt, jól látható helyre kell kihelyeznie a többi versenyző figyelmeztetése céljából. E szabályt megszegő versenyzőkre a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabhatnak ki.

A háromszöget még akkor is ki kell helyezni, ha az autó nem az úton tartózkodik.

b) Minden itinernek tartalmaznia kell egy olyan oldalt, amely a baleset esetén követendő eljárást tartalmazza, beleértve azt is, ha egy néző is érintett a balesetben

c) A balesetet szenvedett versenyző egységek által bemutatandó „SOS” vagy „OK” jelzésekre vonatkozó ajánlásokat az FIA WRC és regionális bajnokságok szabályzata tartalmazza.

d) A versenyt feladó egység köteles a rendezőt erről minél hamarabb értesíteni, kivéve a vis major esetét. Ezen szabályt megszegő versenyzőkre a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabhatnak ki.

5.6. Baleseti jelentés

5.6.1 Baleset, melyben néző is érintett

Ha egy részt vevő versenyző egy rallye rendezvényen olyan balesetet idéz elő, melyben a közönség egy tagja fizikai sérülést szenved, az érintett versenyzőnek ezt jelentenie kell az itinerben meghatározottak szerint.

Baleset során követendő eljárásmódokkal kapcsolatosan az adott ország törvényeinek is eleget kell tenni.

5.6.2 A baleset kivizsgálása

Minden halálos kimenetelű vagy súlyos sérüléssel járó balesetet jelenteni kell az ASN-nek, ennek pedig értesítenie kell az FIA-t.

6. NEMZETKÖZI TEREPI-RALLYE ÉS BAJA RALLYE VERSENYEK

6.1. Általános előírások

A következő útmutatásokat figyelembe kell venni, de ezeket nem kell az adott rendezvény Versenykiírásában szerepeltetni.

A rendezők további előírásokat is kidolgozhatnak a közönség, és a versenyzők biztonságának növelése érdekében.

Ezen útmutatások alkalmazásáért a versenyigazgató viseli a végső felelősséget.

6.2. Biztonsági terv és szervezési eljárások

6.2.1 Biztonsági tervet kötelező készíteni, amely az intézkedéseket és alkalmazandó eszközöket írja le az alábbi tárgykörökre vonatkozóan:

- a) nézők biztonsága;
- b) versenyzőegységek biztonsága;

- c) hivatalos személyek biztonsága;
- d) a szervizelés biztonsága.

6.2.2 Tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) A versenyközpont (versenyirányítás) helye
- b) A különböző, irányítással megbízott személyek neve:
  - Versenyigazgató;
  - Versenyigazgató-helyettes(ek);
  - Versenyorvos;
  - Biztonsági Szolgálat Vezetője.
- c) A szelektív szakaszok által érintett területeken lévő különböző biztonsági szolgálátok címe és telefonszáma:
  - Rendőrség;
  - Kórházak;
  - Sürgősségi orvosi szolgálatok;
  - Autómentés;
  - Vöröskereszt (vagy annak megfelelő szervezet).
- d) A teljes útvonal, az összekötő szakaszok részletezésével.
- e) A szelektív szakaszok biztonsági terve, melynek tartalmaznia kell:
  - térképen ábrázolva a beavatkozó szolgálatok járműveinek pontos elhelyezkedését;
  - az evakuációs útvonalakat;
  - A rendezők által meghatározott, nézők számára engedélyezett területeket;
  - a versenyzőegységek biztonsága érdekében fogantatosított intézkedéseket;
  - a hivatalos személyek biztonsága érdekében fogantatosított intézkedéseket;
  - a versenyautók nyomkövetésének módszerét;
  - az eljárásokat arra az esetre, ha egy versenyzőegység eltűnt;
  - azokat a kórházakat, amelyekkel a sérültek fogadására már felvették a kapcsolatot. Ezt írásban kell megtenni, nem később, mint 15 nappal a rendezvény előtt, kérve, hogy a sürgősségi szolgálatok álljanak készenlétben.

6.2.3 Vészhelyzeti terv (Katasztrófa terv)

Tömegbaleset vagy ismételt baleset esetére, amelynek ellátása meghaladja a helyszínen tartózkodó egészségügyi szolgálat kapacitását, előzetesen fel kell venni a kapcsolatot az adott ország jogszabályainak megfelelően elkészített vészhelyzeti terv szerint felelős személlyel.

6.2.4 A Biztonsági Szolgálat Vezetője

A Biztonsági Szolgálat Vezetőjét a Versenykiírásban kell megnevezni. Tagja a rendezőbizottságnak, és részt vesz a biztonsági terv kidolgozásában.

A rendezvény ideje alatt állandó kapcsolatban áll a Versenyirányítással, a Versenyorvossal, és valamennyi szelektív szakasz rajtjával (telefon vagy rádióösszeköttetés formájában).

A Biztonsági Szolgálat Vezetője a biztonsági tervben foglaltak végrehajtásáért és alkalmazásáért felelős.

6.2.5 A rendezőknek biztosítaniuk kell, hogy a tisztségviselők feladatuk teljesítése közben ne legyenek veszélynek kitéve.

A rendező felelőssége megbizonyosodni arról, hogy a tisztségviselők e tekintetben megfelelően ki vannak-e képezve.

6.3. Az orvosi és technikai gyorsbeavatkozó szolgálatok részegységeinek meghatározása

Az alábbiakban meghatározott egészségügyi szolgáltatásokat kell alkalmazni az FIA Nemzetközi Versenynaptárában szereplő tereprallye és baja rallye futamokon. A szolgáltatok megszervezése során figyelemmel kell lenni az 5. cikkelyben foglaltakra is. Szintén meg kell felelniük az érintett ország jogszabályainak.

Nemzetközi versenyek esetében az FIA bármikor jogosult ellenőrizni az egészségügyi szolgáltatásokat.

Az FIA Világkupába számító terep-rallye versenyek a leírt űrlap szerint történik, a 6.5.6 cikkely szerint.

Az egészségügyi szolgálat szervezésére vonatkozó összefoglaló táblázat szakágak szerinti bontásban jelen H függelék végén található.

6.3.1 Az egészségügyi szolgálatok összetétele:

- **Versenyorvos;**
- **orvosi beavatkozó járművek** (számukat az útvonal és a helikopterek száma határozza meg) az orvosi pontnál/posztnál, a startnál és a közbenső pontoknál/posztoknál

Feladatuk, hogy amilyen gyorsan csak lehetséges, újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlott orvost szállítsanak a baleset helyszínére.

A járműnek meg kell felelnie az alábbiaknak:

- 4 kerék meghajtású, terepen való közlekedésre alkalmas
- feleljen meg a 3. mellékletben foglaltaknak neurológiai, keringési és légzési vészhelyzetekkel kapcsolatos orvosi felszerelések tekintetében
- legalább olyan hatótávval rendelkezzen, amely a versenyzőktől is megkövetelt
- elegendő mennyiségű vízkészlettel rendelkezzen
- képes legyen sérültet fekvő szállítani
- legyen felszerelve tripmasterrel és GPS-sel

E járműveket ki lehet alakítani specifikus orvosi célokra, vagy összetett feladatok ellátására, mint orvosi és KED (lásd a 7. mellékletet), orvosi és gyorsbeavatkozó és/vagy tűzoltó (lásd a 3. mellékletet).

Amennyiben a jármű specifikus orvosi beavatkozó jármű, fel kell szerelni az alábbiakkal:

- tűzoltó készülék
- olyan könnyített gyorsbeavatkozó felszerelés, amivel a bukócső elvágható

Ezekbe a járművekbe ajánlott bukókeret beépítése, és javasolt, hogy a személyzet minden tagja viseljen bukósisakot. Az összes fentebb említett járműnek alkalmasnak kell lennie terepen való közlekedésre.

Minden orvosi beavatkozó járműnek kötelező tartozéka a hatékony kommunikációs berendezés, amely jelek küldésére és fogadására alkalmas. Minden járművet kötelezően fel kell szerelni legalább az alábbi eszközökkel:

- műholdas nyomkövető
- VHF rádió
- műholdas telefon
- ha a versenyzők autójában is be van szerelve, olyan rendszer, amely a versenyautók közötti közvetlen riasztást teszi lehetővé (sentinel)

A személyzetnek legalább egy újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlott orvostól, egy gépkocsivezetőtől és egy paramedikusból kell állnia (a gépkocsivezető lehet az orvos vagy a paramedikus).

- **újraélesztő egység / kihelyezett orvosi állomás a táborhelyen (bivouac – kb. orvosi táborhely):** Minden esetben szükséges, a 4. melléklet 2.B. pontjában foglaltak szerint kell felszerelni, és alkalmasnak kell lennie kisebb sérüléseket szenvedett és intenzív kezelésre szoruló sérültek ellátására egyaránt:
- mobil egység formájában: (e célra felszerelt mentőautó)
- leszerelhető egység formájában az egyes szakaszok táborhelyei számára

Minden egység mellé egy, újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlott orvost kell rendelni. Az egyes táborhelyeken emellett egy sebészre, egy röntgenorvosra, és két paramedikusra is szükség van.

Ahogy az eszközlistából látható, abban az esetben, ha a táborhely sivatagi terepen, kórháztól nagy távolságra helyezkedik el, azt röntgen és ultrahang készülékkel is fel kell szerelni.

A rendezőnek kellő számban kell biztosítania vákuumágyat a sérültek mozgathatósága nélküli szállításához.

– **egy vagy több orvosilag felszerelt mentőhelikopter:**

Az adott ország légügyi hatósága által meghatározott követelményeknek meg kell, hogy feleljen, és fel kell szerelni padlóhoz rögzített, körbejárható hordággal, és gerinc-stabilizátorral. Valószínűleg a helyszínen ugyanúgy kell beavatkoznia, mint a mentőautónak. A felszerelés jellegét és összetételét az 5. melléklet határozza meg. A bevetéseken újraélesztésben gyakorlott orvosnak, és hasonló gyakorlattal rendelkező paramedikusnak a jelenléte szükséges.

– **Szállító helikopter vagy repülőgép**

Fel kell szerelni egy vagy több, intenzív kezelésre szoruló sérült hosszú távú szállításához szükséges eszközökkel. Meg kell felelnie az érintett ország légügyi hatósága által megkövetelt követelményeknek. A felszerelés jellege és összetételét az 5. melléklet határozza meg. A bevetéseken újraélesztésben és kritikus állapotban lévő szállításában gyakorlott orvos, és hasonló gyakorlattal rendelkező paramedikus jelenléte szükséges.

6.3.2 Kommunikációs eszközök

A Versenyorvosnak az általános vagy saját rádióhálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

6.3.3 Orvosi egyenruha

Lehetőleg tűzálló anyagból készült egyenruha viselése javasolt, mell- és hátrészen „DOCTOR” felirattal.

6.4. Nézők biztonsága

6.4.1 Külső biztonság:

Ez a rendezvényhez nem tartozók biztonságát jelenti.

A megelőzésen alapul, és a következőket tartalmazza:

- az útvonal kiválasztásánál amennyire csak lehet, el kell kerülni lakott területeken való áthaladást
- az érintett országok rendőri erőinek a bevetése
- helyszíni tájékoztatás sajtó, rádió, televízió útján
- egy külön nyitó csapat létrehozása, akik az útvonalat ellenőrző csapatától különböznek

6.4.2 Orvosi szolgálat a nézőközönség számára

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Amennyiben ezt a szolgálatot más szervezet biztosítja, az ellátásért felelős orvosnak jó munkakapcsolatot kell kiépíteni és fenntartania a Versenyorvossal.

6.4.3 Közönség felvilágosítása

A rendezőnek kell lépéseket tenni annak érdekében, hogy a médián vagy más megfelelő tájékoztatási eszközök által a közönség megfelelően tájékozott legyen a rallye természetét illetően, őket figyelmeztessék a versenyautók áthaladásáról.

6.5. A versenyző egységek biztonsága

6.5.1 Felügyelet

- a rendezőnek kell a versenyzőket ellátni biztonsági/kereső eszközökkel, amelyek műholdas nyomkövetőt, versenyautók közötti közvetlen riasztást (sentinel) lehetővé tevő és/vagy más alkalmas berendezést tartalmaznak
- a Versenyirányításnak mindaddig szolgálatban kell maradnia, amíg jármű van egy közúti és/vagy szelektív szakaszon

- a biztonság növelése érdekében erősen ajánlott minden orvosi, rendezői/szervezői (értsd: hivatalos) vagy sajtó járművet VHF rádióval ellátni
- erősen ajánlott műholdas nyomkövető használata minden olyan rendezői/szervezői (értsd: hivatalos) járműben, amely az útvonalat használja (orvosi, áthaladás ellenőrző, nyitó autó stb.), valamint az összes helikopterben.

6.5.2 Áthaladás-ellenőrző járművek elhelyezése

Az áthaladás ellenőrzők elsődleges feladatuk szerint a hivatalos útvonalterv betartását ellenőrzik, és olyan járművek, amelyek, még ha nincs is orvosi szerepük, jelentősen hozzájárulnak a biztonság növeléséhez: kötött állomáshelyükkel lehetővé teszik a versenyzők helyének meghatározását és probléma esetén riasztást adhatnak le. Számukat a szelektív szakasz hossza határozza meg.

6.5.3 Versenyző egységek biztonsági csomagja / túlélő felszerelés

Ajánlott, hogy minden versenyzőegység autójában legyenek az alábbiak:

- biztonsági öv vágó: mindegyik, ülésébe bekötött csapattag számára egy ilyen eszköz legyen elérhető
- erős kürt, amely képes a verseny teljes hossza alatt megfelelően működni
- csapattagonként másfél liter tartalék folyadék, adagolóval

Sivatagi területekre:

- fejenként 5 liter tartalék víz személyenként, további tartalékként csapattagonként másfél liter, adagolóval
- túlélő fólia (Metaline) csapattagonként
- öngyújtó
- villogó lámpa
- zseblámpa
- 3 db. vörös színű kézi füstjelző
- iránytű
- vészjelző tükör
- biztonsági övvágó: mindegyik, ülésébe bekötött csapattag számára egy ilyen eszköz legyen elérhető
- erős kürt, amely képes a verseny teljes hossza alatt megfelelően működni

6.5.4 SOS/OK jelzések

- Az ilyen típusú versenyeken különösen életbevágó, hogy az a versenyzőegység, amely azt látja, hogy baleset történt, megálljon annak érdekében, hogy a beavatkozó szolgálat érkezéséig segítséget nyújtson.
- Minden versenyautónak rendelkeznie kell piros, fényvisszaverő háromszöggel, melyet abban az esetben, ha a versenyben az autó egy szelektív szakaszon leáll, az egység egyik tagjának legalább 50 méterrel az autó előtt, jól látható helyre kell kihelyeznie a többi versenyző figyelmeztetése céljából.
- Minden itinernek tartalmaznia kell egy olyan oldalt, amely a baleset esetén követendő eljárást tartalmazza, beleértve azt is, ha egy néző is érintett a balesetben
- Minden itiner hátsó borítójának, A4-es méretű, fóliázott piros „SOS” jelnek kell lennie, ennek belső oldala pedig zöld „OK” jelzés.

Az SOS vagy OK jelzés bemutatásának eljárása a következő:

- olyan baleset esetén, amely sürgős orvosi beavatkozást igényel, amennyiben lehetséges, a piros „SOS” jelzést kell bemutatni a következő versenyautóknak és bármely helikopternek, amely segédkezni próbál.
- olyan balesetek esetén, ahol azonnali orvosi beavatkozásra nincs szükség, az egység egyik tagjának jól látható módon a zöld „OK” jelzést fel kell mutatni az őket követő versenyautóknak és bármely helikopternek, amely segédkezni próbál.
- amennyiben a versenyzők elhagyják a versenyautót, az OK jelzést úgy kell kihelyezniük, hogy azt a többi versenyző tisztán láthassa.

- Minden versenyző egységnek, amelyiknek a piros „SOS” jelzést felmutatták, vagy amelyik egy olyan balesetet lát, ahol mindkét versenyző az autóban van, de az „SOS” jelzést nem mutatják fel, azonnal és kivétel nélkül meg kell állni, és segítséget kell nyújtani, valamint meg kell kezdenie az itinerben és/vagy a Versenykiírásban leírt baleseti eljárást.
- e) A versenyt feladó egység köteles a rendezőt erről minél hamarabb értesíteni
- f) Ha bármely egység a fenti szabályt – bár arra lehetősége lett volna – nem tartja be, azt a sportfelügyelőknek jelentik, akik a Nemzetközi Sportkódex rendelkezései alapján büntetéseket szabhatnak ki

6.5.5 Belső biztonság (Biztonsági Terv)

A belső biztonság, ami az alábbiakban, mint mentési tervre utal, a versenyzőegységek és a verseny szervezésével foglalkozó személyzet biztonságára vonatkozik.

A mentési terv a rallye megkezdéséhez szükség minimális követelményeket tartalmazza. Egy verseny során a terepviszonyok miatt számtalan váratlan esemény jöhet közbe: pl. orvosi jármű vagy helikopter meghibásodása stb. A rendezőkre van bízva, hogy olyan mentési szolgáltatást biztosítsanak, hogy az ilyen helyzetben is elégséges maradjon.

A tereprallye rendezvények jellemzői igen különbözőek: lakatlan, sivatagos vagy lakott területeken zajlik, egészségügyi létesítményekkel (kórházak) vagy azok hiányában, különféle hosszúságú szelektív szakaszokkal, különbözőségek az előírt átlagidőre nézve, a rajthoz álló versenyzők száma, az éjszakai vezetés becsült időtartama.

6.5.6 Orvosi lefedettség

A minimális mentési terv meghatározásához a bevetendő eszközöket az alábbi ismérvek alapján kell megbecsülni:

- szelektív szakaszon a versenyzők átlagsebessége
- egy szelektív szakasz működési idejének becslése, az utolsó versenyző elrajtolásának időpontját alapul véve
- egy szelektív szakaszon bármely éjszakai vezetési időt a szelektív szakasz végéig attól a ponttól számítva kell felbecsülni, ahol az utolsó versenyző a napnyugta pillanatában tartózkodott, és megfelelően csökkentett átlagsebességgel kell számolni
- mivel a mentőhelikopter(ek) csak nappal repülhetnek, éjszaka csak az orvosi beavatkozó járművek felügyelhetik az éjszakai útvonalat
- a szelektív szakasz teljes hosszát tekintve orvosi beavatkozó jármű bevetésekor azt kell alapul venni, hogy a teljes szakasz hatékony lefedése érdekében elméletileg 80 km távolság van az egyes járművek között
- ez a 80 km megemelhető 100 km-ig, amennyiben legalább egy további orvosi helikopter is rendelkezésre áll
- mentőhelikopter egy vagy akár két orvosi beavatkozó járművet is helyettesíthet (a lefedendő szakasz hosszától függően)
- az orvosi beavatkozó járművek és/vagy mentőhelikopterek és szállító helikopterek szükséges számának meghatározásakor a rendezvény leghosszabb szelektív szakaszát kell figyelembe venni.

Speciális rendelkezések az FIA Tereprallye Világkupa esetében:

Ha nincs egészségügyi pályabejárás, akkor az FIA által kijelölt megfigyelők feladata a fenti rendelkezések betartásának ellenőrzése (ld. 3., 4. és 5. mellékletet is) és ennek írásos igazolásának bekérése a verseny Versenyorvosától.

6.5.7 Az orvosi beavatkozó járművek ajánlott elhelyezése

1. eset:

Olyan szelektív szakaszon, ahol az utolsó versenyzők kevesebb, mint 200 km-t teljesítenek éjszaka (200x50 km/h = 4 óra éjszakai vezetés):

Ha csak egy mentőhelikopter áll rendelkezésre (1. példa):

- egy orvosi beavatkozó jármű a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 80 kilométerenként a szelektív szakaszon

- egy orvosi beavatkozó jármű a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel (=orvosi állomáshely által biztosított ellátás a táborhelyen)

Ha több helikopter áll rendelkezésre (2. példa):

- egy mentőhelikopter
- és egy szállító helikopter a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 100 kilométerenként a szelektív szakaszon
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter (a rendezők, a Versenyirányítás, a média vagy egyéb általi használatára rendelve) a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel (=orvosi állomáshely által biztosított ellátás a táborhelyen)
- egy orvosi állomás a táborhelyen

2. eset:

Olyan szelektív szakaszon, ahol az utolsó versenyzők több mint 200 km-t teljesítenek éjszaka

Bármilyen számú helikopter áll rendelkezésre (3. példa):

- egy mentőhelikopter
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 80 kilométerenként a szelektív szakaszon
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel
- egy orvosi állomás a táborhelyen

6.5.8 Orvosi beavatkozások szervezése

Egy baleset helyszínén az orvosi beavatkozást csak a rendező által erre kijelölt orvos szervezheti és irányíthatja. A személyzetnek a járműben található felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzetteknek kell lenniük.

6.5.9 Ajánlások a beavatkozó szolgálat bevetésére

Baleset esetén a Versenyorvos, aki általában a mentőhelikopter fedélzetén tartózkodik, az erre vonatkozó információt a megfigyelő csapatoktól vagy az orvosi beavatkozó járművektől kapja, és hozza meg a szükséges döntéseket.

Megfelelő mértékben megbízható összeköttetést kell biztosítani az orvosi szolgálat egyes egységei, a Versenyorvos és a Versenyirányítás között.

Szintén a Versenyorvos feladata, hogy megszervezze a sérültek szállítását a szakaszonként kijelölt helyi kórházba vagy a táborhely orvosi állomására. Meg kell szerveznie egy sérült további, saját országába történő hazaszállítását is.

7. HEGYI FELFUTÓ VERSENYEK

7.1. A rendezés általános előírásai

A biztonsággal kapcsolatos szolgálatok szervezése általában véve hasonló módon történik, mint azt ajánlásként a 2. cikkely megfogalmazza, amennyiben alkalmazhatóak a hegyi versenyekre. A versenyútvonalat és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia.

A verseny Biztonsági Szolgálatának Vezetőjének és/vagy a Versenyigazgatónak az inspekció során ellenőriznie kell a biztonsági tervben foglaltakat, mielőtt az első versenyző pályára lépne.

7.2. A versenyútvonal felügyelete

7.2.1 Pályaellenőri posztok:

Minden poszt esetében az alábbiakat kell figyelembe venni:

- vizuális kapcsolat az előző és a következő poszttal,

- folyamatos rádió- vagy telefonkapcsolat a versenyirányítással.

7.2.2 Feladatok:

A sportbírók feladatai és a beavatkozásai nagyjából azonosak a 2.3.5 cikkelyben foglaltakkal, feltéve, hogy azok a hegyi felfutó versenyekre alkalmazhatók.

7.2.3 Felszerelés:

- a 2.3.3 cikkelyben részletezett zászlókészlet
- egy 15 literes tárolóedény, feltöltve kalcium karbonáttal, vagy más, azonos mennyiségű olajfelszívó anyaggal
- két hordozható tűzoltó készülékek, amelyek 6 kg-nyi, FIA által jóváhagyott oltóanyagot tartalmaznak,
- eszközöket felborult autó talpra állításához (kötelek, horgok, hosszú feszítővasak stb.)
- tűzálló takaró tűz elfojtásához,
- tűzálló kesztyűk,
- a sportbíróknál legyen olyan eszköz, amely biztonsági övek, biztonsági hálók elvágásához szükséges,
- az alábbi összetételű zászlókészlet:
  - 2 sárga
  - 1 sárga/piros csíkos
  - 1 kék
  - 1 fehér
  - 1 zöld
  - 1 piros (kijelölt posztokon)

7.2.4 Jelzésadás

A 2.4.5 cikkely szerinti zászló- és/vagy fényjelzéseket kell alkalmazni, a következő módon:

Sárga zászló: ez jelzi a veszélyt, és kétféleképpen lehet bemutatni a versenyzőknek, az alábbi jelentéssel:

- Egy sárga zászló lengetése: Csökkentsd a sebességed és légy készen irányváltatásra. A pálya szélén vagy részben a pályán veszély van.
- Két sárga zászló lengetése: Csökkentsd a sebességed és légy készen irányváltatásra, vagy arra, hogy megállj. Veszélyes a pálya egy része vagy egésze.

A sárga zászlót normális esetben csak a veszélyhelyzetet közvetlenül megelőző bírói posztpon mutatják be.

Azonban néhány esetben a Versenyigazgató elrendelheti, hogy az incidens előtti egy vagy több posztpon is bemutassák.

Piros zászló: Kizárólag a Versenyigazgató utasítására használható, jelentése: leáll a teszt vagy a verseny. A versenyzőknek ott, ahol éppen vannak, meg kell állniuk, és megvárni a bírók utasításait.

Ajánlott, hogy a versenyzők számára összeállított jegyzetek tartalmazzák az alkalmazott jelzéseket.

7.3. Egészségügyi szolgálatok

7.3.1 Általános megközelítés

Az alábbiakban meghatározott egészségügyi szolgálatokat kell alkalmazni az FIA Nemzetközi Versenynaptárában szereplő valamennyi hegyi felfutó versenyen. A szolgálatok megszervezése során figyelemmel kell lenni az 2.7. cikkelyben foglaltakra is. Szintén meg kell felelniük az érintett ország jogszabályainak.

Nemzetközi verseny esetében az FIA bármikor jogosult ellenőrizni az egészségügyi szolgálatot.

Az egészségügyi szolgálat összefoglaló táblázata szakáganként a jelen H függelék végén található.

7.3.2 Az egészségügyi szolgálat összetétele:

- Versenyorvos

– „gyalogos” orvosok vagy paramedikusok:

- a Versenyorvos belátása szerint

– orvosi beavatkozó járművek:

- legalább egy, újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlott orvossal a fedélzetén

Speciális rendelkezések az FIA Bajnokságok esetében (más esetekben ajánlott):

A felszerelése meg kell, hogy feleljen a 3. mellékletnek (4. pont)

A 10 km-nél nem hosszabb szakaszok esetében 2 járművet, ezt követően minden 5 km után plusz egy járművet kell biztosítani minden rendezvényen.

– KED csapat:

- legalább egy (ld. 7. melléklet)

Speciális rendelkezések az FIA Bajnokságok esetében (más esetekben ajánlott):

A szakasz minden 5 km-re után egy további KED csapatot kell biztosítani.

– újraélesztő egység (ideiglenes egészségügyi központ):

- alkalmasnak kell lennie arra, hogy kisebb sérüléseket intenzív kezelésre szoruló sérültek ellátása egyaránt alkalmasnak kell lenni, legalább egy mozgó egység formájában (intenzív ellátásra felszerelt mentőautó). Ez újra-élesztésben jártas orvos jelenlétét igényli, aki megfelelő tudással és gyakorlattal rendelkezik a baleseti sérültek és más orvosi problémával rendelkező páciensek kezdeti ellátásához.

Speciális rendelkezések az FIA Bajnokságok esetében (más esetekben ajánlott):

Az intenzív ellátást nyújtó egységnek meg kell felelnie a 4. melléklet 2. pontjának.

– sérülteket szállító mentőautó

- az adott ország hatályos előírásainak megfelelő autó orvossal, vagy orvos nélkül; számukat a pálya hosszától függően kell meghatározni, de legalább 1 mentőautó szükséges 5 km-ként.
- Intenzív kezelésre szoruló sérült szállítása esetén egy erre a célra felszerelt, az 5. melléklet előírásainak megfelelő mentőautó szükséges, újraélesztésben gyakorlott orvossal, akit gyakorlott paramedikus helyettesíthet.

Ha az intenzív sérültek ellátására felszerelt mentőautó van a helyszínen, mint mobil újraélesztő egység, ellátja a kimentési feladatot, ebben az esetben a verseny nem folytatódhat addig, amíg vagy vissza nem tér a helyére, vagy másik intenzív ellátásra felszerelt mentőautó nem áll a helyére.

– mentőhelikopter

Speciális rendelkezések az FIA Bajnokságok esetében (más esetekben ajánlott):

Kötelező egy mentőhelikopternek készenlétben állnia, amely számára leszállóhelyeket kell biztosítani (felszerelését lásd az 5. mellékletben)

7.3.3 Kommunikációs eszközök

Az egészségügyi szolgálat valamennyi tagjának képesnek kell lennie kommunikálni a szolgálat többi részével, általános hálózaton vagy inkább saját hálózaton keresztül.

7.3.4 Adminisztratív előírások

A verseny biztonsági tervének meg kell határoznia:

- a biztonsági szolgálat elhelyezkedését és a megfelelő beavatkozási eljárásokat,
- a kimentési útvonalakat,
- a készenléti kórház elhelyezkedését és részleteit,
- a hatóságok helyi szolgálatait, amelyek további segítséget nyújthatnak,
- tiltott és/vagy engedélyezett területeket.

Mivel az egészségügyi szolgáltatókat (helyi kórházak, szakosodott kórházak, mentő egységek, stb.) baleset esetén valószínűleg felkérjük, hogy segítsenek, ezért előre pontosan informálni kell őket a verseny menetéről is, annak érdekében, hogy szükség esetén készenlétben álljanak.

A helyi hatóságokkal együttműködésben meg kell tervezni a verseny sürgősségi szolgálata hatáskörét meghaladó tömegbaleset esetén követendő eljárást.

7.3.5 Nézők biztonsága

A rendezőnek biztosítani kell:

- szabad útvonalat a nézői területhez és parkolóhoz (jóval a nézők megérkezése előtt),
- pontosan meghatározott és kijelölt tiltott területeket,
- szigorúan ellenőrzött áthaladási területeket a verseny teljes idejére,
- a nagy nézősűrűségű területeken biztonsági személyzet jelenlétét,
- megfelelő egészségügyi szolgálatot a nézők számára.

Ha a közönség ellátására szolgáló egészségügyi szolgálatot más szerv látja el, az e szolgálat ellátásáért felelős orvosnak jó munkakapcsolatot kell kialakítania és fenntartania a Versenyorvossal.

7.3.6 Orvosi beavatkozások szervezése

- A jelenlévő orvos irányítja az orvosi beavatkozást az incidens helyszínén.
- A beavatkozó jármű személyzete a felszerelés használatában képzett és gyakorlott kell, hogy legyen.
- Orvosi kezelésként viselése: ajánlott és lehetőleg tűzálló kell, hogy legyen, a hát- és mellrészén a „DOCTOR” felirattal.

7.4. Tűzoltó- és gyorsbeavatkozó szolgálatok

7.4.1 Általános megközelítés

Ezen szolgálatokat úgy kell megtervezni, hogy a beavatkozásra és tűzoltásra vonatkozó, 2.6 cikkelyben meghatározott követelmények szerint lássák el feladatukat.

7.4.2 Bírói posztok

- felszerelésüket a 7.2.3. cikkely szerint kell biztosítani
- ha az egyes bírói posztok több mint 200 m távolságra vannak egymástól, 100 méterenként egy-egy tűzoltó-készüléket kell elhelyezni.

7.4.3 Orvosi beavatkozó járművek

Valamennyi járműt az alábbiak szerint kell felszerelni:

- tűzálló ruha a személyzet minden tagja számára,
- tűzálló takaró,
- kiemelő horog,
- lemezvágó olló,
- két hordozható tűzoltó-készülék,
- más, a beavatkozáshoz szükségesnek ítélt felszerelés

7.4.4 Orvos

Újraélesztésben gyakorlott orvosnak kell az orvosi beavatkozó járműben vagy a meghatározott járműben lennie.

7.4.5 Más felszerelés

Meghatározott bírói posztokon más mentőfelszerelést is el kell helyezni, a szakasz hosszától függően, legalább három km-enként egyet, kétfős személyzettel.

7.5. Kiürítés

7.5.1 Egy vagy több kiürítési útvonalat kell tervezni és a rendőrséget értesíteni kell annak érdekében, hogy a

közlekedési problémák esetében intézkedni tudjon.

7.5.2 A kórházak készenlétben lévő sürgősségi osztályait értesíteni kell, ha a kiürítés megkezdődik.

AZ ORVOSI SZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE ASZFALTOZOTT KÖRPÁLYÁN, VALAMINT RALLYCROSS ÉS AUTOCROSS VERSENYEKEN

Az aláhúzással jelölt szakágakat/versenytípusokat mindig ellenőrizni szükséges.

Az üres cellák a rendező belátása szerint.

Előírás	<u>FIA F1, WTCC és WEC Bajnokság</u>	Más versenyek aszfaltozott körpályán	FIA Rallycross/Autocross Európa Bajnokság	<u>FIA Rallycross Világbajnokság</u>
Mentési terv	igen	igen	igen	igen
Orvosi kérdőív	igen	nem	nem	igen
Versenyorvos	igen	igen	igen	igen
Beszél angolul	igen			igen
FIA jóváhagyása	igen	nem	nem	igen
Versenyorvos-asszisztens	igen			igen 2016-tól kötelező
Beszél angolul	igen			igen
FIA orvosi autó*	F1: igen / WTCC, WEC: lehetséges	nem	nem	nem
Orvosi beavatkozó autó, mezőnyt kíséri 1. körben*	igen	igen	nem	nem
Orvosi beavatkozó autó*	igen	igen	igen / vagy újraélesztő mentőautó	igen (egy) / vagy újraélesztő mentőautó
KED csapat	igen	igen	igen / engedélyezett a csökkentett csapatlétszám	igen / engedélyezett a csökkentett csapatlétszám
Kimentési gyakorlatok	igen	ajánlott	ajánlott	igen
Állandó Orvosi Központ	igen / felmentés lehetséges	igen / felmentés lehetséges	ha állandó, a 6. melléklet 4.2 pont szerintieknek megfelelő	ha állandó, a 6. melléklet 4.2 pont szerintieknek megfelelő
FIA jóváhagyása	igen	nem		igen
Orvosi Központ specialista személyzet	igen	ajánlott	ajánlott	igen
Ideiglenes Orvosi Központ	igen / ha az FIA engedélyezi	igen	felmentés lehetséges a 6. melléklet 4.2 pont szerintieknek megfelelően	felmentés lehetséges a 6. melléklet 4.2 pont szerintieknek megfelelően
Mentőautó (orvossal vagy anélkül) *	igen / legalább 2 intenzív ellátásra alkalmas, orvossal	igen	igen	igen / legalább 2 intenzív ellátásra alkalmas, orvossal
Mentőhelikopter*	igen / felmentés lehetséges	lehetséges	lehetséges	igen / felmentés lehetséges
Gyalogos orvos	lehetséges	lehetséges	lehetséges	lehetséges
Orvos / paramedikus a boksztucába	igen	ajánlott	nem	nem
Szabályoknak megfelelő overall a pályán dolgozó orvosok részére (mentőautó személyzetét kivéve)	igen	ajánlott	ajánlott	igen
Közönség orvosi szolgáltatása	igen	igen	igen	igen
Előzetes kapcsolatfelvétel a kórházakkal	igen	igen	igen	igen

* Megjegyzés: Minden orvosi beavatkozó járműben az újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítását megelőző ellátásban gyakorlott orvos kötelező.

AZ ORVOSI SZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE RALLYE, HEGYI FELFUTÓ ÉS DRAG VERSENYEKEN

Az aláhúzással jelölt szakágakat/versenytípusokat mindig ellenőrizni szükséges.

Az üres cellák a rendező belátása szerint.

Előírás	<u>WRC</u>	1. kategóriás rallye	Hegyi felfutó	FIA bajnoki hegyi felfutó	Gyorsulási versenyek	Terep-rallye és baja rallye	FIA kupás terep-rallye
Versenyorvos	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen
Beszél angolul	igen	ajánlott					
FIA jóváhagyása	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Versenyorvos-asszisztens	igen	igen					
Beszél angolul	igen	ajánlott					
Mentési dosszié	nem	nem	nem	nem	nem	igen	igen
Biztonsági terv	igen / minden gyorsasági szakaszra	igen / minden gyorsasági szakaszra				igen / minden szakaszra	igen / minden szakaszra
Orvosi beavatkozó autó*	igen / legalább 15 km gyorsasági szakaszonként egy, maximum 10 percre egymást követően	igen / legalább 15 km gyorsasági szakaszonként egy, maximum 10 percre egymást követően	igen	igen		igen / a szakasz hossza és az éjszakai vezetés távolsága szerint	igen / a szakasz hossza és az éjszakai vezetés távolsága szerint
Újraélesztésre szánt mentőautó*	igen / minden gyorsasági szakaszra	igen / minden gyorsasági szakaszra	igen	igen	igen	megfelelő en felszerelt orvosi beavatkozó autó	megfelelő en felszerelt orvosi beavatkozó autó
KED csapat	nem	nem	igen	igen / 5 km-enként egy	igen	nem	nem
Sérültek mentésében gyakorlott személyzet	igen	ajánlott	nem	nem	nem	ajánlott	ajánlott
Ellátó / újraélesztő egység	igen / a szervizterületen	ajánlott / a szervizterületen	igen / intenzív ellátó mentőautó vagy ideiglenes építmény vagy állandó építmény	igen / intenzív ellátó mentőautó vagy ideiglenes építmény vagy állandó építmény	igen / intenzív ellátó mentőautó vagy ideiglenes építmény vagy állandó építmény	igen / intenzív ellátó mentőautó vagy ideiglenes építmény (bivouac)	igen / intenzív ellátó mentőautó vagy ideiglenes építmény (bivouac)
Mentőhelikopter*	igen	ajánlott		igen		igen	igen
Mentőautó*	igen	igen	igen	igen	igen	igen / megfelelő en felszerelt orvosi beavatkozó autó	igen / megfelelő en felszerelt orvosi beavatkozó autó
Sebész konzulens	nem	nem	nem	nem	nem	ajánlott	ajánlott
Orvosi szolgálat a közönség számára minden elzárt vagy fizetős területre	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen

* **Megjegyzés:** Minden helyszínen történő első beavatkozáskor (kivéve normál mentőautók), újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlattal rendelkező orvos szükséges. Minden intenzív ellátásra szoruló sérült szállítása újraélesztésben gyakorlott orvos kíséretében történhet.

1. MELLÉKLET: AJÁNLÁSOK KÖRPÁLYÁS MAGÁNTESZTEKRE

Az FIA hangsúlyozza, hogy a magántesztek szabályozása, amelyek lebonyolítását a pálya tulajdonosa és használója közötti szerződés határozza meg, nem tartozik felelősségi körébe.

Mindazonáltal az FIA világosan meg kívánja határozni azon ajánlásait, amelyek a magántesztek biztonságára vonatkoznak.

Minden magánteszt esetében, amely igen nagy sebesség elérésével jár, és amit olyan járművek számára irányoztak elő, amelyek később FIA sporteseményeken kívánnak részt venni, javasolt a versenypálya tulajdonosával, vagy annak képviselőjével minimális biztonsági intézkedés-csomag kialakítása:

- ha több csapat tesztel, Versenyigazgató kinevezése és megfelelő kommunikációs eszközök biztosítása;
- a pálya mentén tűzoltó posztok kialakítása, a teljes pálya lefedésére alkalmas kommunikációs eszközökkel;
- elegendően gyors járművek tűzoltáshoz;
- mentési műveletekért felelős orvos kinevezése: ez az orvos lehet a versenypálya szokásos Versenyorvosa is, vagy más olyan orvos, akire hatáskörét átruházza;
- egy vagy több, újraélesztésben képzett orvos és egy vagy több orvosi beavatkozó jármű jelenléte;
- KED csapat jelenléte;
- sérültek szállításához megfelelő számú mentőautó;
- újraélesztő készülékek a helyszínen;
- a szomszédos kórházak készségbe helyezése;
- olyan eszközök sérültek közúti vagy légi szállításához, amelyek intenzív ellátást is lehetővé tesznek;
- erősen javasolt, hogy a különböző versenycsapatok a felsorolt tartalommal szerződést kössenek mindazokkal a versenypályákkal, amelyeken magántesztelést kívánnak folytatni.

2. MELLÉKLET: VERSENYORVOSOK FIA BAJNOKSÁGOKRA TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉSE

Megjegyzés előzetesen: Az FIA Rallycross Világbajnokságra vonatkozó átmeneti egészségügyi formulák jegyzéke a 3.3.3 cikkelyben szerepel.

1. Kinevezési eljárás

1.1 Versenyorvosok

Új Versenyorvos kinevezését legalább hat hónappal az érintett verseny időpontja előtt be kell nyújtani az alábbi szervezetnek, együttes döntéshozatal céljából:

- az FIA Orvosi Bizottsága Elnöke
- az FIA Sport Főtitkára
- az érintett bajnokság Orvosi Küldöttje

Minden jelölésnek az illetékes ASN egyetértésével kell bírnia, továbbá – amennyiben van ilyen – az FIA Orvosi Bizottságában helyet foglaló képviselőjének véleményével együtt. A jelöléseket az érintett ASN az FIA Orvosi Bizottságának a medical@fia.com címre köteles elküldeni.

Minden jelöléshez csatolni kell:

- egy szakmai önéletrajzot,
- egy autósporttal kapcsolatos önéletrajzot, részletezve az ezen a téren az illető által korábban betöltött funkciókat és ellátott feladatokat.

Minden jelölt orvosi tevékenység végzésére jogosító engedély birtokában kell lennie arra az országra nézve, ahol az adott versenyt megrendezik.

A hozzájárulás megadása az alább leírt képzési program teljesítését feltételezi.

Az első évet próbaidőnek kell tekinteni.

1.2 Versenyorvos-asszisztens

A Versenyorvos-asszisztens kinevezése nem kötött FIA jóváhagyáshoz. A nevét az érintett ASN engedélyével fel kell tüntetni az orvosi kérdőívben.

Ugyanakkor, ha új Versenyorvos asszisztensének nevezik ki, a nevét, szakmai és sportszakmai önéletrajzát az alábbi esetekben bejelenteni az FIA-nak 6 hónappal az érintett versenyt megelőzően:

- új verseny (pályaverseny, rallye vagy rallycross),
- olyan verseny, amelyet öt éve nem rendeztek meg,
- régi verseny, amelyet először tartalmaz az FIA Nemzetközi Versenynaptára: F1, WTCC, WEC, WRC vagy rallycross
- a Versenyorvos és az asszisztens egyidejű változása.

A fenti kategóriákba tartozó asszisztensnek ugyanazt a képzési programot kell teljesítenie, mint a Versenyorvosnak.

Abban az esetben, ha a Versenyorvos asszisztenst vált, ő maga taníthatja azt be.

2. Képzési program

Mielőtt munkába áll, egy leendő Versenyorvosnak, csakúgy, mint a leendő asszisztensének (az 1.2 pontban leírtak esetekben), 2011. január 1-jétől speciális képzésen kell részt vennie.

A képzés az alábbiakban meghatározott elméleti és gyakorlati kurzusokból áll.

2.1 Elméleti képzés

Az elméleti képzést a körpálya-versenyezéshez, rallyhoz vagy rallycrosshoz kell igazítani, és többnyire az alábbiakat tartalmazza:

- a) sportszakmai szervezés és szabályok

- b) hogyan zajlik egy verseny
- c) egészségügyi erőforrások (általában a körversenyeken és a rallye típusú versenyeken, illetve speciálisak is)
- d) alkalmazott szervezet
- e) a verseny során ellátandó néhány feladat ismeretanyaga (attól függően, hogy körverseny vagy rallye-típusú verseny)
- f) a versenyirányítás munkájában való részvétel (specifikusan körpálya vagy rallye)

2.1.1 Kísérő intézkedések:

Ha a jelöltet nyilvántartásba vették, az egészségügyi titkárság kiküldi a jelentkezőnek:

- azon FIA tagok elérhetőségeit, akikkel kapcsolatba kerülhet,
- az adott évi orvosi kérdőívmintát,
- a képzési programot,
- az adott bajnokság Orvosi Küldöttje belátása szerinti esetleges más dokumentumokat.

2.1.2 Az adott szakágért felelős Orvosi Küldött felelőssége az értékelés. Segítheti, vagy kivételesen helyettesítheti harmadik személy (más szakág Orvosi Küldötte, az utóbbi három év Versenyorvosa, az FIA Orvosi Bizottságának Elnöke által kijelölt más személy).

2.1.3 Azon feltételek, amelyek szerint az elméleti képzést lebonyolítják, illetve a hely, ahol értékelik, esetről esetre, a lehető leghatékonyabb módon kerül meghatározásra, az Orvosi Küldötttel és a jelentkezővel való egyeztetést követően.

A Versenyorvos asszisztensének értékelésére ugyanakkor kerül sor, mint az orvoséra, akivel dolgozni fog.

Például:

- előzetes pályainspekció során (körpályás versenynél) vagy rallye pályabejárásán ahol a következő évi WRC-n (rallye) a jelölt dolgozni fog,
- a gyakorlati képzés során (ld. 2.2 pont),
- az FIA Központjában tartott értekezleten vagy a Versenyorvosok kétévenkénti szemináriumán, akár több különböző jelöltnek egyidejűleg,
- más közösen kiválasztott helyen és időben.

2.1.4 A képzés végén, de mielőtt a jelentkező vagy jelentkezők ellátnák feladataikat, az ismereteik értékelését meg kell küldeni az FIA Orvosi Bizottságának Elnökének.

A Versenyorvos-jelölt negatív minősítése esetén az FIA megteszi a szükséges intézkedéseket.

2.2 Gyakorlati képzés

A leendő Versenyorvosnak képzésen kell átesnie ugyanabban a versenysorozatban lebonyolított FIA Világbajnokságba számító verseny alkalmával, amely sorozatban öt jelölték. A lehetőségekhez mérten, egy olyan versenyt kell erre a célra választani, amely a lehető legközelebb van ahhoz az országhoz, melyben a kandidáló később dolgozni kíván. A verseny során a jelentkezőt az FIA által a világbajnoki versenyre delegált Orvosi Küldött és/vagy a Versenyorvos felügyeli. A Versenyorvosnak legalább három egymást követő év során szerzett versenyorvosi tapasztalattal kell rendelkeznie ugyanabban a versenysorozatban.

A jelentkező az alábbi ismeretek sajátíthatja el:

Körpályás versenyek és rallycross:

- az orvosi csapat összetétele és elhelyezkedése,
- a versenypálya orvosi követelményei,
- orvosi megbeszélések, orvosi beavatkozások, esetleg szimulációs feladatok,
- az orvosi központ felépítése, felszerelése és műtéti feltételek
- a versenyirányítás működése, folyamatok, teendők közötti összefüggések, felmerülő beavatkozások kezdeményezése, kivitelezése

- az FIA által delegált orvosi küldött megítélése alapján további felmerülő témák

Rally versenyek:

- az orvosi csapat összetétele és elhelyezkedése,
- a gyorsasági szakaszok orvosi követelményei,

A fenti két ponttal kapcsolatban a jelölt elkíséri egy minimum félnapos helyszíni inspekcióra az FIA Orvosi Küldöttjét.

- lehetséges orvosi megbeszélések,
- orvosi beavatkozások, tréningek a mentő személyzetnek,
- elsősegély tanfolyam a versenyzőknek és navigátoroknak,
- a szervizpark orvosi központjának felépítése, felszerelése és műtéti feltételek
- a versenyirányítás működése, folyamatok, teendők közötti összefüggések, felmerülő beavatkozások kezdeményezése, kivitelezése,
- az FIA által delegált Orvosi Küldött megítélése alapján további felmerülő témák

A körpályás versenyekkel, rally és rallycross versenyekkel kapcsolatos gyakorlati képzések után egy értékelő interjúra kerül sor a jelentkező és a képzés folyamatát végig kísérő FIA világbajnokságra delegált Orvosi Küldött között.

A képzés általában egyetlen verseny alatt zajlik le. Kifejezett célja, hogy megismertesse a Versenyorvos vagy helyettese feladatköreit, tehát nem az általános orvosi ellátás bemutatása kerül előtérbe. Az Orvosi Delegált kérelmére a tanfolyam hasonló körülmények között megismételhető.

Ha megrendezik az FIA Versenyorvosi Szemináriumát (ld. 2.7.2.1 cikkely és 5.3.2 cikkely), mielőtt a Versenyorvos-jelölt, illetve a Versenyorvos-asszisztens jelölt (a feltételek tekintetében ld. az 1.2 pontot) hivatalba lépne, köteles részt venni ezen a szemináriumon, ha jelentkezésüket az FIA támogatta.

3. ALKALMAZÁSI TERÜLET

A fent részletezett oktatási program minden egyes Versenyorvos-jelöltre és Versenyorvos-asszisztens jelöltre vonatkozik a 1.2-es pontban szereplő FIA világbajnokságok esetében.

Bizonyos esetekben a kandidáló felmentés kaphat a tréningek alól a következő módon:

- részleges felmentés (az elméleti vagy a gyakorlati oktatás alól)
- teljes felmentés (az FIA Orvosi Bizottságának elnöke és az érintett versenysorozat FIA Orvosi Küldöttjének jóváhagyása alapján)

Továbbá az alábbi esetek bármelyikében:

- **F1** esetében, ha a jelölt jelen volt az elmúlt öt évben és legalább két esetben:
  - akár F1 Versenyorvosként;
  - akár F1 Versenyorvos-asszisztensként;
  - akár Versenyorvosként más FIA bajnokságban (jelenleg WTCC vagy WEC).
- **WTCC és WEC** esetén, ha a jelölt jelen volt az elmúlt öt évben és legalább két esetben:
  - akár WTCC vagy WEC Versenyorvosként;
  - akár WTCC vagy WEC Versenyorvos-asszisztensként;
  - akár F1 Versenyorvosként.
- **WRC** esetén, ha a jelölt jelen volt az elmúlt öt évben és legalább két esetben:
  - akár WRC Versenyorvosként;
  - akár WRC Versenyorvos-asszisztensként;
  - akár Versenyorvosként a WRC-ben először szereplő rallye-n, amelynek előző évi versenyét az FIA Orvosi Küldöttje ellenőrizte.

Minden más esetben a teljes képzést kell megtartani.

4. AZ ÚJONNAN KINEVEZETT VERSENYORVOS ELSŐ ÖNÁLLÓ VERSENYE

4.1 Az első versenyén hivatalosan tevékenykedő Versenyorvost az alábbiak szerint, minden feladatkörének ellátásában támogatni kell:

- F1, WTCC, WEC és FIA Rallycross Világbajnokság esetében az FIA Orvosi Küldöttje által,
- WRC versenyeken:
  - Egyrészt az FIA WRC versenyekért felelős Orvosi Küldött által;
  - Másrészt pedig egy WRC-s versenyorvosi tapasztalattal bíró személy, vagy egyéb személy által. Bármely esetben az FIA Orvosi Bizottság Elnökének jóváhagyása szükséges.

4.2 Tekintettel arra, hogy az új Versenyorvos számos feladatot kell ellátnia, különösképpen a versenyirányításban (körversenyek és rallye-k esetében), az őt segítő megbízott emberek feladata, hogy megfigyeljék, segítsék, és adott esetben befolyásolják döntéseiben, de semmilyen körülmények között nem helyettesíthetik.

3. MELLÉKLET: MOZGÓ BEAVATKOZÓ EGYSÉGEK

Tartalom

Célok

Beavatkozó járművek

Tűzoltó felszerelések

Orvosi beavatkozó felszerelések

Kimentő felszerelések

1. Célok

Bármilyen típusú versenyről is van szó, az elsődleges cél az, hogy egy baleset után a jármű utasait hozzáférhetővé tegyék annak érdekében, hogy elsősegélyben lehessen részesíteni, és ezt követően amilyen biztonságosan csak lehetséges azt végrehajtani, lehetővé váljon az autóból történő kiemelésük.

Az e cél eléréshez szükséges különleges erőforrások részben vagy egészében igényelhetik a 3., 4., és 5. pontokban részletezett eszközöket.

Az eszközökhöz való egyszerű hozzáférést a helyi viszonyok (pl. terep adottságai, távolság stb.) erősen befolyásolják, és ez határozza meg azok darabszámát, elhelyezését és a baleset helyszínére történő szállítás módozatát.

Rallye versenyeken a 3. és 5. pontban jelzett dolgokat gyorsasági szakasz kezdetén biztosítani kell, ugyanabban a járműben, vagy két különböző járműben. WRC-n ez kötelező.

2. Beavatkozó járművek

Minden, pályán, közúton vagy terepen rendezett versenyfajta esetében ezek elsődleges feladata, hogy az adott ország előírásainak megfelelő, újraélesztésben és baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlattal rendelkező orvost amilyen gyorsan csak lehetséges, a baleset helyszínére szállítsa. Rádió vagy telefonkapcsolatban kell lenniük a versenyirányítással. Lehetnek speciálisan orvosi célúak (körpályák esetén a legjobb megoldás) vagy az orvosi célok mellett fel lehet szerelni őket KED, kimentő és/vagy tűzoltó feladatokra is.

Teljesítményük, az ajtók száma, a belső kialakítás nincs megköthetve. Mindazonáltal bukókeret mindig ajánlott (különösen körpályára), csakúgy, mint (minden esetben) a bukósíkok viselete a teljes személyzet számára.

Amennyiben kinetikus energia-visszanyelő rendszerrel ellátott autók vesznek részt egy versenyen, akkor az FIA ajánlásokat tesz közzé a személyek testi épségének védelme érdekében. Ezen ajánlások frissítésre kerülnek amennyiben az adott rendszer továbbfejlesztésre kerül.

A jármű mindenekelőtt a terepviszonyoknak és a rendezvény típusának kell megfeleljen.

Különösen:

Körpályás versenyek: az egyik orvosi beavatkozó járműnek olyan gyorsnak kell lennie, hogy az első körben követni tudja a mezőnyt.

Az FIA Orvosi Autóknak pontosan meg kell felelniük az előírásoknak (lásd a 2.7.3.2 cikkelyt)

FIA bajnoki rallye versenyek:

Ha az orvosi beavatkozó jármű speciálisan csak orvosi célra van használva, az alábbiakkal kell felszerelni:

- tűzoltó készülék
- olyan „könnyű” gyorsbeavatkozó felszerelés, amivel a bukócső elvágható (ajánlott az egyéb rallye rendezvények esetében is)

Terep-rallye versenyek:

Az orvosi autó kialakítható sérült szállítására is.

Minden orvosi beavatkozó járművet fel kell szerelni olyan alkalmas kommunikációs berendezéssel, amely üzenetek adására és vételére is alkalmas, valamint a következő eszközökkel (a lista nem korlátozó jellegű).

3. Tűzoltó felszerelések

- olyan berendezés, amellyel legalább 40 gallonnyi kifolyt, égő üzemanyag teljesen eloltható (folyamatos oltóanyag ellátással és nem csak a tűz eloltására kell alkalmasnak lennie, hanem a visszagyulladás is meggátolja);
- eszközöket felborult autó talpra állításához (kötelek, horgok, hosszú feszítővasak stb.);
- tűzálló takaró tűz elfojtásához (legalább 6x6 láb területű);
- alumínium borítású tűzálló kesztyűk;
- présfogók vagy hidraulikus eszközök acéllemez meghajlításához és más speciális szerszámok egy sérült karosszériájú autóban rekedt személy kiszabadításához.

4. Orvosi beavatkozó felszerelések

Jelen pont valamennyi, az FIA nemzetközi naptárában szereplő eseményen alkalmazott felszerelésekre vonatkozik.

Az itt leírt előírások alkalmazása kötelező az F1, WTCC, WEC, WRC és WorldRX bajnokságokban, és a Tereprallye Világkupában. Minden más esetben erősen ajánlott.

A felszerelés megválasztását a helyi gyakorlat és követelmények határozzák meg. Valamennyi személyzetnek ismernie kell a járműben található felszerelések helyes használatát, és annak használatára képzetteknek kell lenniük.

Az alábbi lista a minimum követelményeket tartalmazza, nem teljes körű.

i. Felső légutak biztosítására szolgáló felszerelések:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

ii. Lélegeztetés:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iii. Keringés segítéséhez:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iv. Nyaki gerinc:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

v. Kötszerek:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

vi. Gyógyszerek:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

vii. Egyebek:

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

5. Kimentő felszerelések

Azokat a beavatkozó járműveket, amelyeknek feladata a személyek sérült autóból történő kiszabadítása, legalább az alábbi eszközökkel kell felszerelni:

Vágó- és hidraulikai felszerelések:

- 1 db hidegvágó;
- 1 db nagy tágító fej (feszítővágó);
- 1 db kis tágító fej (feszítővágó);
- 1 db pneumatikus véső;
- 1 db motoros fűrész, fém és kompozit anyagok vágásához való pengekészlet;
- 1 db rezgő elektromos fűrész, daraboláshoz;
- 1 db 1 tonnás, gurulós autóemelő.

Az EN 13204-es vagy azzal egyenértékű (NFPA 1936) szabványoknak megfelelően a vágóeszköze, a feszítővágóra és a kombinált szerszámra az alábbi előírások érvényesek:

- BC 150 G vagy BK 150 H a vágóeszköze
- CC/CK 150 H a kombinált szerszámra
- Minimális feszítőerő (EN 13204) = 40 kN a feszítővágóra

Megjegyzés: új eszköz beszerzése esetén erősen ajánlott, hogy akkumulátorról működő elektromos rendszer kerüljön telepítésre. Az EN 13204-es szabvány nem írja elő az elektromos eszközt, de minden gyártó képes biztosítani egy ennek megfelelő szerszámot.

A fűrészek lehetőleg elektromosak legyenek, megfelelő tartalék hordozható energiaellátóval (generátor vagy akkumulátor).

Kézi szerszámok:

- 1 db gyorsszabadító kés csapattagonként;
- 2 db fémfűrész törhetetlen lapokkal;
- 1 db kis fejsze;
- 2 db lemezvágó olló, egyik görbe, másik egyenes;
- 1 db olló, aramid-, karbon-, vagy üvegszál anyagok vágásához;
- 1 db fogó;
- 1 nagy satu-fogó;
- 1 db emelőrúd;
- 3 kötel (18 láb vagy 5 méter), 3 tonnás szakító szilárdságú;
- metrikus vagy audiofrekvenciális (AF) dugókulcs, csillagkulcs és villáskulcs-készlet;
- 1 készlet imbuszkulcs (metrikus és AF);
- 2 db kalapács (nagy és kicsi);
- 1 db 2kg-os nehézfejű kalapács;
- 1 garnitúra csavarhúzó (lapos, Phillips, Pozidrive, Torx, stb.);
- 1 db hordozható elektromos lámpa;
- 1 pár munkáskesztyű csapattagonként.

4. MELLÉKLET: ÚJRAÉLESZTÉSI TERÜLETEK SZÜKSÉGES FELSZERELÉSEI (ORVOSI KÖZPONTOK, KEZELŐK, ÚJRAÉLESZTŐ EGYSÉGEK, BIVOUAC STB.)

1. Általános

Ezen melléklet a felszereléseket írja elő minden FIA nemzetközi naptárjában regisztrált versennyel kapcsolatban.

A. Körpályák FIA Grade 1,2,3 vagy 4 licenc esetében

Speciális rendelkezések F1, WTCC és WEC esetében:

Az előírásokat maximálisan be kell tartani, és két sérült párhuzamos ellátásához elegendő felszerelést kell biztosítani.

B. Körpályák FIA Grade 5 vagy 6 licenc esetében, valamint autocross és rallycross esetében

Speciális rendelkezések FIA Rallycross Világ bajnokság esetében:

Az előírásokat maximálisan be kell tartani, és két sérült párhuzamos ellátásához elegendő felszerelést kell biztosítani (lásd 3.3.2.e) cikkely).

C. Drag, hegyi felfutó versenyek, rallyek (1. kategóriában), nemzetközi terep-rallye és baják esetében

Speciális rendelkezések WRC, FIA terep-rallye világbajnokság esetében:

Az előírásokat maximálisan be kell tartani.

A felszerelés megválasztását a helyi gyakorlat és követelmények határozzák meg. A személyzet minden tagjának ismernie kell a választott felszerelések helyes használatát, arra kiképzést kellett kapniuk.

Mindenekelőtt kívánatos, hogy az Orvosi központok és újraélesztő egységek bármely olyan személy befogadására alkalmasak legyenek, aki az autósport verseny alkalmával szenvedett el sérülést. Ugyanakkor előfordulhat, hogy egyéb, általános egészségügyi probléma esetén is bevetésre kerülnek.

Az intenzív ellátáshoz szükséges orvosi felszerelés mellett (lásd az alábbi 2. cikk), úgy kell ezeket az egységeket felszerelni, hogy számos általános egészségügyi problémát kezelni tudjanak, függetlenül attól, hogy a sérülés traumával kapcsolatos vagy sem. (A berendezések kiválasztása a Versenyorvos felelőssége). A helyi, speciális körök ismeretében dönthető el, hogy kell-e külön felszerelés vagy sem (ld. pl. fagyási sérülések vagy hóguta).

2. Alapfelszerelés

A. Működő orvosi központoknak FIA Grade 1, 2, 3 vagy 4 licenccel rendelkező pályák számára az FIA nemzetközi versenynaptárban szereplő versenyek esetén.

Az alábbi orvosi eszközök megfelelő mennyiségben és minőségben kell rendelkezésre álljanak az intenzív ellátáshoz egyszerre két sérült esetén.

i. Felszerelés a felső légút biztosítására

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

ii. Légzés biztosítása

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iii. Keringés

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iv. Gyógyszerek

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

v. Egyéb felszerelés

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

B. FIA Grade 5-ös vagy 6-os licenccel rendelkező körpályákon lévő orvosi központok számára, hegyi és drag versenyek kezelő/újraélesztő egységeinek, rallye szervizparkokban, gyorsbeavatkozó mentőknek WRC

versenyeken, FIA Tereprally Világkupán helikopterek és újraélesztésre felszerelt mentőautók számára, valamint szakaszok végén kihelyezett orvosi pontokon terep-rallye versenyeken:

Az újraélesztésre felszerelt mentőautók és helikopterek kivételével javasolt, hogy az alábbiakban felsorolt eszközök duplán álljanak rendelkezésre két sérült egyidejű ellátása érdekében.

i. Légutak

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

ii. Légzés biztosítása

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iii. Keringés

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

iv. Gyógyszerek

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

v. Egyéb felszerelés

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

5. MELLÉKLET: BALESETI SÉRÜLTEK SZÁLLÍTÁSÁRA HASZNÁLT JÁRMŰVEK FELSZERELÉSEI

A H Függelék vonatkozó szakaszai, szakáganként:

- Körpályás versenyek: 2.7.3.8.
- Autocross és rallycross: 3.3
- Rallye: 5.3.7.
- Tereprally: 6.3.
- Hegyi felfut versenyek: 7.3.
- Drag versenyek: 4.3.1.

A) Nem orvosilag felszerelt mentés: az érintett ország szabályainak megfelelő normál mentőautóval.

B) Orvosilag felszerelt mentés: szárazföldön (mentőautóval) vagy levegőben (helikopterrel vagy repülőgéppel).

A felszerelésnek az orvosilag felszerelt mentéshez a következőkre kell elegendőnek lennie:

- a sérült állapota által megkövetelt helyszíni intenzív ellátás biztosítása, és annak folytatása addig, amíg a jármű el nem éri a célállomását,

Ami azt jelenti, hogy:

- rallye-ban: újraélesztésre felszerelt mentőautó
- terep-rallye-ban és bajában: beavatkozó helikopter és újraélesztésre felszerelt mentőautó szükséges

Speciális rendelkezések WRC és FIA Terep-rally Kupa versenyekre:

Akár mentőautóról (WRC és terep-rallye), akár helikopterrel (terep-rallye) van szó, a felszerelésének meg kell felelnie a 4. mellékletben meghatározott felsorolásnak (ld. 2.B. pont)

- amíg a szállító jármű el nem éri a célállomását, a kezelő/újraélesztő egységben (körversenypályák, autocross és rallycross körpályák orvosi központjában, újraélesztésre felszerelt mentőautóban rallye és hegyi felfutó versenyeken, vagy tereprally bivouac pontjain) intenzív ellátás biztosítása,

Ami azt jelenti, hogy

- körpályaversenyeken, rallycross és autocross körpályákon: legalább egy mentőautót kell állomásoztatni az orvosi központnál, és a helyszínen egy helikopternek kell készenlétben lennie;
- hegyi felfutó versenyeken: egy, az intenzív ellátást biztosító mentőautó és egy másik mentőautó és helikopter(ek)nek kell készenlétben állni;
- rallye-ban: helikopter(ek)nek vagy az újraélesztésre felszerelten kívül egy másik mentőautónak kell a gyorsasági szakaszok helyszínén lenni;
- terep-rallye-ban és baján: orvosilag felszerelt helikoptereknek és repülőgépeknek kell lenni;
- drag versenyeken: egy mentőautó vagy helikopter szükséges.

Akár mentőautóról, akár légi járműről van szó, alapvető neurológiai, légzési és keringési sérülések ellátásához szükséges orvosi felszerelésnek kell rendelkezésre állnia a következők szerint:

- a) erre a célra előre felszerelt közszolgálati vagy az érintett ország által engedélyezett magán mentőautók, helikopterek és légimentők
- b) ha a kezdő felszerelés hiányzik vagy elégtelen, a szükséges felszerelést biztosítani kell – ez a Versenyorvos feladata. Az FIA bajnokságokban az Orvosi Küldött engedélye szükséges.

Speciális rendelkezések F1, WTCC, WEC, WRC, WorldRX továbbá FIA Terep-rallye Kupa esetében:

Az ellenőrzést szisztematikusan kell elvégezni annak érdekében, hogy az alábbi tételek megléte biztosított legyen:

- *szívmotor*

- *intubáló szett*
- *IV infúziós szett*
- *mechanikus ventilátor*
- *szívmonitor*
- *defibrillátor*
- *kézi váladékszívó tartály szűkítő szeleppel*
- *oxigén szaturáció mérésére alkalmas készülék*
- *a kórház előtti ellátáshoz szükséges főbb gyógyszerek*

A fentebb felsoroltakat kizárólag az előreláthatóan szükséges mértékben lehet kivinni:

- *a versenypálya egészségügyi központja számára (fix vagy mobil egység)*
- *a rallye szervizparki kezelő egységnek*
- *a kihelyezett orvosi pontoknak (terepallyban)*

6. MELLÉKLET: AZ ORVOSI KÖZPONT KIALAKÍTÁSA

Preambulum:

Ahogy az a jelen függelék 2.7.3.4-es cikkelyben szerepel:

- Az orvosi központ minden körülmények között, minden körpályán kötelező, illetőleg annak homologizálnak és validálnak kell lennie.
- A körversenypálya jellegéből adódóan az orvosi központ lehet állandó vagy ideiglenes, de a kialakítás „szellemének” mindkét esetben azonosnak kell lennie.

Jelen 6. mellékletben szereplő minden információ és értésítés kötelező érvényű, és teljességgel alkalmazandó a következő FIA Világbajnokságok esetében: F1, WTCC és WEC.

Az FIA Rallycross Világbajnokság (WorldRX) orvosi központjainak tekintetében a kötelezettségek csökkentettek, és a jelen melléklet 4. cikkelyében szerepelnek.

Az FIA nemzetközi versenynaptárában szereplő egyéb versenyeken orvosi központjainak tekintetében a kötelezettségek korlátozottak, és jelen melléklet 4-es cikkelyében szerepelnek.

Annak érdekében, hogy az FIA Világbajnokságában történő lehetséges szerepléssel kapcsolatos vitás következmények elkerülhetőek legyenek, az orvosi központok tervezőinek erősen ajánlott a kezdetektől betartania a jelen dokumentum 1-es, 2-es és 3-as cikkelyében foglalt rendelkezéseket.

Bármely homologizációs kérelmet, függetlenül annak tárgyától, a központ részletes terveivel, illetve a külön erre a célra létrehozott sztenderd kérdőívre adott válaszokkal együtt kell megküldeni. A kérdőív elérhető az FIA weboldalán, a „Circuit Safety” menüpont alatt. Ezt a dokumentumot, és minden jelmagyarázatot angol vagy francia nyelven kell megírni.

Bármely építési vagy módosítási munkálatok megkezdése előtt a tárgyban szereplő dokumentumokat kötelező érvénnyel meg kell küldeni az Orvosi Bizottság és a Pályaverseny-bizottság (Circuit Commission) részére.

1. Helyszín

Az orvosi központnak a versenypálya területén belül kell elhelyezkednie, lehetőségekhez mérten központi helyen, és megfelelően elszigeteltnek kell lennie, valamint zárt, őrzött térben kell kialakítani. A nézők semmi esetre sem léphetnek be erre a térre, vagy kelhetnek át e téren, kivéve, ha ellátásban részesülnek.

Az orvosi központba a pályacsíkról a versenypálya több pontján is kialakítható elérési lehetőség.

A pályacsíkról történő elérési távolságnak a lehető legrövidebbnek kell lennie.

A boksztuca területét figyelembe véve:

- Amennyiben a központ elérési pont menetiránnyal ellentétesen helyezkedik el: a boksztuca bejáratí része használható, de csak abban az esetben, ha erről a szakasztól még a garázsok előtt ki lehet hajtani.
- Amennyiben a központ elérési pont menetiránynak felelően helyezkedik el: biztonsági okokból a behajtási pontnak jóval a bokszkijárat után kell elhelyezkednie.

Amennyiben helikopter jelenléte szükséges, a helikopter leszállóhelyének a központtal szomszédosnak kell lennie.

2. Állandó vagy ideiglenes orvosi központ építése

A kialakítási terv arculata külön nem szabályozott, feltéve, hogy a készülő központ funkcionalitása kerül az előtérbe, és a nélkülözhetetlen alábbi pontoknak is megfelel. A jelen melléklet végén található terv egy már meglévő központ mintája, és csupán informálási célt szolgál.

Minden egyes orvosi központnak teljes egészében elég tágasnak és kényelmesnek kell lennie (elektromos áram, hideg és meleg víz, WC, fűtés, és ha szükséges, légkondicionáló berendezés stb.)

A központnak külön, vészhelyzet során működésbe lépő elektromos áramforrással kell rendelkeznie.

Az alábbi három ellátási szerepkörnek megfelelően tartalmaznia kell:

- legalább két intenzív ellátásra alkalmas ágyat; minden egyes ágynak tágas térrel kell rendelkeznie mindkét oldalról, hogy a beteg a megfelelő kezelést megkaphassa (min 4m x 3m/ ágy javasolt);

- égési sérültek számára előkészített ágyat, zuhannyal felszerelve (hajlékony zuhanycsővel és vízelvezetéssel), ez lehet az intenzív ellátásra kialakított szekcióban, vagy egyéb szobában
- két ágyat általános ellátásra, melyek az intenzív ellátásra és égési sérülések kezelésére kialakított ágyaktól teljesen elkülönítve helyezkedik el. E két részleget egymástól el kell különíteni (zárral vagy egyéb eszközzel biztosítva). Az elkülönítésnek egyszárnyas ajtó esetén legalább 1,5 m, kétszárnyas ajtó esetén legalább 2 m szélesnek kell lennie.
- Amennyiben extra szobát alkalmaznak egyéb vizsgálatok elvégzésére (pl. Röntgen vagy más vizsgálatához), ez a helyiség vagy a két részleg között kerülhet megosztásra a központon belül, vagy az intenzív ellátási szekcióban kell elhelyezkednie.

Az orvosi központnak emellett tartalmaznia kell:

- Tároló helyiség, recepció, és a versenypálya eléréséhez szolgáló belső és külső kommunikációs eszközök (rádió és nemzetközi hívásokra alkalmas telefonkészülék minimálisan);
- Az orvosi személyzet számára kialakított helyiség;
- Egy félreeső területet doppingvizsgálatok elvégzésére.

Legalább egy, a vizsgálat elvégzésére szolgáló szobát kell tartalmaznia, valamint független mellékhelyiségeket a vizsgálat időtartamára. A verseny első percétől fogva az erre a területre való eljutást angol nyelven világosan jelezni kell, és elegendő mennyiségű lepecsételt üveges vizet kell itt tárolni. Ezeket a rendelkezéseket akkor is alkalmazni kell, ha a doppingvizsgálatra kialakított hely nem az egészségügyi központ területén van.

Elkülönített doppinghelyiség létesítésére az orvosi központon kívül csak az Orvosi Bizottság és a Pályabiztonsági Bizottság (Circuit Commission) engedélyével lehetséges, ha az könnyen megközelíthető a vizsgálat alá vont személyeknek.

Ajánlott emellett egy olyan rendszer kidolgozása, mely lehetővé teszi, hogy a sérült az orvosi központba lépésétől kezdve annak elhagyásáig megfigyelés alatt legyen.

3. Az F1, WEC és WTCC esetében teljes mértékben kötelezően, a WorldRX és FE esetében részben alkalmazott rendelkezések

3.1 (F1, WEC, WTCC) Az intenzív ellátásra szolgáló szekció alapterülete nem lehet 30 négyzetméternél kisebb, ebbe nem beleszámítva az esetleges további szobák alapterületét.

Az általános ellátásra szolgáló szekció alapterületének körülbelül 60 négyzetméternek kell lennie.

3.2 (F1, WEC, WTCC) Azoknak az ajtóknak, ahol egy sérülttel a pályáról való megérkezés, és mentőből kiemelés után át kell haladni, hogy az intenzív ellátásra és az égési sérültek ellátására szolgáló szekciók valamelyikébe eljussanak, meglévő orvosi központok esetén legalább 1,5 m szélesnek kell lennie. Ez a szélesség a 2016. január 1-je után épülő vagy felújítandó központok esetében két méterre növekszik. A helyiségek közötti ajtóknak (értsd: a központ) teljes területén legalább 1.2 m széleseknek kell lenniük.

3.3 (F1, WEC, WTCC, FE) A zuhanynak nagynyomásúnak kell lennie.

3.4 (F1, WEC, WTCC) Az orvosi központnak emellett tartalmaznia kell:

- különálló bejáratot az általános ellátás és az intenzív ellátás elérésére; az utóbbi elérése csak exkluzív lehet;
- recepciót;
- orvosi irodát;
- nyilvános wc-t,
- lehetőség szerint étkező és pihenő részleget az orvosi személyzet számára, amelyhez öltöző, wc és zuhanyozó kapcsolódik.

3.5 (F1, WEC, WTCC, WorldRX, FE) A nemzetközi hívásokra alkalmas telefonvonal és a rádióösszeköttetésen felül: Minden orvosi központnak, függetlenül attól, hogy állandó vagy ideiglenes, rendelkeznie kell az alábbi kommunikációs, és külső-belső információmegosztásra alkalmas rendszerekkel:

- Biztonságos vezeték nélküli internetkapcsolattal rendelkező számítógép. A biztonságos vezeték nélküli követelmény a doppingvizsgálatokra szolgáló helyiségben is, amennyiben az nem az orvosi

központban található.

- Irodai eszközök, melyek lehetővé teszik dokumentumok nyomtatását, szkennelését és faxolását.

Opcionálisan:

- A versenyirányításból érkező mozgóképek megjelenítésére alkalmas berendezés.

4. Állandó vagy ideiglenes orvosi központ építésére vonatkozó követelmények a rendezvény jellege és a versenypálya licenszszerintje szerint

Alkalmazott licenszszerintje az F1, WTCC, WEC és WorldRX FIA Világbajnokságok, illetve a Formula E Bajnokság tekintetében:

Lásd a Nemzetközi Sportkódex O Függelékének 6-os cikkelye.

Megjegyzés: a fenti bajnokságok valamely fordulója magasabb licenszszerintű versenypályán is megrendezhető, de alacsonyabban semmiképpen.

Más versenyek esetében, melyek az FIA nemzetközi versenynaptárában szerepelnek:

Amennyiben létezik egy minimálisan előírt licenszszerint, az az O Függelékben és az adott verseny szabályaiban szerepel.

- a) **F1:** jelen H függelék 6-os számú mellékletének 1-es, 2-es és 3-as cikkelyeinek mindenre kiterjedő alkalmazása (lásd fent).
- b) **WEC és WTCC:** mint az F1 esetében (1-es, 2-es és 3-as cikkelyek).

Mindazonáltal néhány eltérés engedélyezett, amennyiben ezek csak a központ általános kialakítására, a helyiségek elosztására és a különböző méretezésekre korlátozódnak.

- c) **Formula E Bajnokság és az FIA nemzetközi versenynaptárában szereplő versenyek esetében, amelyek nem világbajnokság részei, és amelyet 1-es, 2-es vagy 3-as licenszszerintű pályán rendeznek:**

Az orvosi központot a jelen 6-os számú melléklet 1-es és 2-es cikkelyeinek megfelelően kell felépíteni.*

* Amennyiben a központ csak a verseny sérültjeinek számára van fenntartva (versenyzők, szerelők, pályaszemélyzet), és a közönség valamint a depóterület ellátásban egyáltalán nem vesz részt, úgy az intenzív ellátásra szolgáló részleget nem kötelező elválasztani.

A 3-as cikkelyben szereplő rendelkezések alkalmazása a Formula E Bajnokság tekintetében különleges kötelezettségekkel jár. Más esetben ezek alkalmazása ajánlott.

- d) **Figyelembe véve létező tényállásokat és különleges körülményeket:**

- 2016. január 1-jén működő orvosi központ, amely részben nem felel meg az itt szereplő rendelkezéseknek, azzal a feltétellel használható, hogy az Orvosi Bizottság és a Pályabiztonsági Bizottság (Circuits Commission) együttesen erre engedélyt ad a központ részletes terveinek tanulmányozását, valamint egy legfeljebb 3 éves átépítési terv jóváhagyását követően, mely a teljes megfelelőséghez szükséges változások jegyzékét tartalmazza.
- Ideiglenes orvosi központot használó, 2-es, 3-as és 4-es licenszszerintű, nem állandó versenypályák esetében néhány felmentés lehetséges. Ezek a fenti felszereltséggel együtt értendőek. (*)

Ezek alkalmazásához az Orvosi Bizottság és a Pályabiztonsági Bizottság együttes jóváhagyása szükséges.

Ilyen kivételek nem alkalmazhatóak a WEC és WTCC bajnokságok tervezett fejlesztésein túl (lásd 4 b pont).

Az FIA FE Bajnokság tekintetében akkor alkalmazhatóak a kivételek, ha az a kórház, amely az intenzív ellátás alatt szállított sérültet fogadja, kellően közel helyezkedik el, ennél fogva szükségtelenné teszi mentőhelikopter bevetését.

A kivételként alkalmazható rendelkezések a következők:

- Legalább 25 négyzetméter alapterület, amely lehet felosztott vagy nem felosztott, két intenzív ellátására alkalmas ágygal.
- Elektromos áram, folyó meleg- és hideg víz, flexibilis csővel rendelkező, nagynyomású zuhany, vészhelyzeti elektromos áramellátás, létesítményen kívüli mellékhelyiségek, és a 4-es mellékletnek megfelelő orvosi felszerelések.
- Belső és külső kommunikációs felszereltség.
- Szintén követelmény a közönség ellátására szolgáló külön létesítmény.

Függetlenül attól, hogy az orvosi központ állandó vagy ideiglenes, a létesítménynek alkalmasnak kell lennie két sérült intenzív ellátására, a megfelelő két egységnyi orvosi felszereléssel, és az azt megfelelően alkalmazni képes személyzettel.

e) WorldRX, valamint az FIA nemzetközi versenynaptárában szereplő bármely verseny, amely 5-ös vagy 6-os licencszintű versenypályán bonyolódik:

Az orvosi központnak az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- Legyen állandó építmény, vagy legyen felkészítve a versenyre. Ez történhet szétszerelhető egységek formájában, amely esetben kemény padlózattal kell rendelkeznie, és minden irányból teljesen védve kell lennie az időjárási körülményekkel szemben, vagy egy sátorban kell elhelyezkednie, ebben az esetben sátoraljjal és vészhelyzeti elektromos áramforrással kell rendelkeznie.
- Legyen megfelelően kivilágítva;
- Rendelkezzen hideg és meleg vizes blokkal;
- Tartalmazzon 2 intenzív ellátásra szolgáló ágyat, amelyek megfelelő méretekkel rendelkezzenek mindkét oldalon, annak érdekében, hogy a sérültek megfelelő ellátásban részesülhessenek (ajánlott minimális méret: 4m x 3m); az egyik ágy egy mobil újraélesztő központban is elhelyezhető, melynek állandóan rendelkezésre kell állnia a helyszínen, vagy azt pótolni kell, ha sérültet szállít;
- Tartalmazzon adminisztratív munkára alkalmas területet és eszközök tárolására szolgáló helyiséget;
- Legyen megfelelően védve a közönségtől.

Összefoglaló táblázat az orvosi központokra vonatkozó követelményekről

Verseny típusa	Kötelező alkalmazása a jelen melléklet 1-es, 2-es és 3-as cikkelyeiben foglaltaknak	Kötelező alkalmazása a jelen melléklet 1-es, 2-es és 3-as cikkelyeiben foglaltaknak. A 3-as melléklet tekintetében módosítás elképzelhető.	Kötelező alkalmazása a jelen melléklet 1-es és 2-es cikkelyeiben foglaltaknak	FIA Grade 5-ös és 6-os licenccel rendelkező versenypályák orvosi központjaira vonatkozó speciális rendelkezések
F1	+			
WEC / WTCC		+		
WorldRX				+
Formula E			+	
Nemzetközi körversenypálya-versenyek (Grade 1-től 4-ig)			+	
Nemzetközi körversenypálya-versenyek (Grade 5 és 6)				+

5. Példa állandó orvosi központ tervre (Abu Dhabi Circuit - 2009)

[EREDETI SZÖVEG SZERINT]

7. MELLÉKLET: KED (KIMENTŐ) CSAPATOK

1. Általános szabályok

A KED csapatoknak minden körülmények között ki kell tudniuk szabadítani a sérültet mindenfajta járműből, legyen az zárt vagy nyitott.

Be kell tudniuk avatkozni akár körpályás, akár közúton rendezett versenyeken, valamennyi szakágban, amelyben a szabályzat megkívánja a jelenlétüket.

2. Összetétel

Valamennyi KED csapatnak hat főből kell állnia, akik közül egy fő orvos. Az orvosnak a csapat állandó tagjának kell lennie, vagy amennyiben ez nem kivitelezhető, beavatkozás esetén a KED csapathoz kell csatlakoznia. A csapat tagjai lehetnek tűzoltók, gyorsbeavatkozók, rohammentősök, sportbírók stb. Egyikük vezeti a 3. pontban meghatározott járművet.

- 2.1 A KED csapat mindig csak egy, a baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában gyakorlattal rendelkező orvos jelenlétében avatkozhat be (értsd: a csapat tagjának számító orvos, vagy más esetben a helyszínre érkező orvosi beavatkozó jármű orvosa).

Speciális rendelkezések F1, WTCC, WEC és WorldRX esetében (más esetekben ajánlott):

Minden, jelen 7. melléklet 2. pontjában szereplő előírás alkalmazása kötelező.

Továbbá, a KED csapat hat főből áll, akik egy járművet használnak. E szabály alóli felmentést a 3.3.2 cikkely d) pontjában szereplő kivételtől eltekintve kizárólag az FIA Orvosi Bizottsága adhat.

Ez esetben a csapat tagjainak a helyszíni beavatkozáskor egyidejűleg kell jelen lenniük. Minden csapat legalább egy tagjának jól kell beszélnie angolul.

3. Felszerelés

A jármű, ami a KED csapatot a beavatkozás helyszínére szállítja, gyors, jól kormányozható, és elég tágas kell legyen ahhoz, hogy 6 személyt szállítson (kivéve ha a fent említett felmentést megkapták), az alább felsorolt felszereléssel együtt:

- gerincmerekvítő mellény, KED vagy hasonló;
- ún. backboard;
- gerincágy-vákuum-matrac pumpával, melynek a levegőt 30 másodpercen belül ki kell tudnia szorítani – amennyiben ez tápegységről működik, rendelkezésre kell állnia tartalék kézi pumpának is;
- megfelelő ollók és kések;
- tűzálló takaró;
- FIA KED táska minden szakágban, ahol kivehető ülést használnak;
- merev nyakmerekvítő (különböző méretekben).

A fentiek felül megfelelő öltözék és megkülönböztető azonosítók viselése szintén feltétel.

4. Képzés

E csapatok hatékonyságához alapvetően szükséges a kiképzés és gyakorlatozás.

A szükséges segédanyagokat (brosúrák, filmek stb.) az FIA rendelkezésre bocsátja.

A KED csapatoknak speciális gyakorlaton vagy szinten tartó képzésen kell részt venniük, és rendszeresen kell gyakorlatot tartaniuk.

Az FIA által elfogadott képesítő képzések meghatározott eljárásrendek és követelmények szerint szervezettek.

Speciális rendelkezések F1, WTCC, WEC és WorldRX esetében (más esetekben ajánlott):

A résztvevő csapatok teljesítményének értékelésére az első edzés előtt sort keríteni.

8. MELLÉKLET: AZ ORVOSI KÜLDÖTT SZEREPE (F1, WEC, WTCC, WORLD RX ÉS WRC)

1. Körpályák

A verseny előtt:

Olyan, az F1, WTCC, WEC és WorldRX sorozatokba belépő és ilyet először lebonyolító versenyek esetében a rendező által javasolt orvosi szolgálatok és kórházak első inspekciónál az FIA bajnokság szerinti illetékes Orvosi Küldöttje vagy kijelölt helyettese a verseny előtt tartja meg.

Ez az inspekciónál az alábbiakat foglalja magában:

- minimum minden szükséges specializációs területen (2.7.2.2 cikkely g) pont szerint) legalább egy megfelelő kórház ellenőrzését kell időben elvégezni, lehetőleg mielőtt az érintett pálya homologizációja megtörténik;
- minden további látogatást, amely a Versenyorvos által javasolt más kórházakat érinti balesetben megsérült versenyzők ellátása céljából
- az orvosi központ ellenőrzése (és ha új, annak homologizációja)
- a pályán: a mentési szolgálatok elhelyezése vagy annak jóváhagyása
- az új Versenyorvos (és esetleges asszisztensek), a mentési szolgálatok és KED csapatok munkájának kiértékelése, ha szükséges

Minden esetben:

- A verseny szerinti orvosi kérdőív vizsgálata, különösen a szállításra vonatkozó szervezési pontokat. A teljesen vagy részben éjszakai zajló versenyek esetében ellenőrizni kell, hogy az orvosi kérdőívben szereplő kórházakba van-e lehetőség éjszakai sérültet szállítani (ld. H függelék 2.7.3.8 cikkely).
- Lehetőség szerint egy vagy több kórház korábban homologizált kórház látogatása.
- Válasz megfogalmazása a verseny szerinti illetékes ASN számára. Ez a dokumentum szerepeltet minden olyan választ az orvosi kérdőívben, amelyet az ASN hibásan vagy elégtelenül töltöttek ki.

Megjegyzendő: a WEC és WTCC bajnokságok esetében a verseny FIA engedélyeztetésének feltétele a H függelék szerinti egészségügyi megfelelés.

Verseny közben:

- a) ellenőrizni, hogy az orvosi szolgálatok megfelelően működnek és az orvosi kérdőívre adott válaszok helytállóak;

Az Orvosi Küldöttnek különösen fontos ellenőriznie legalább a verseny során napi egy alkalommal, hogy a versenyzők mentésében részt vevő minden orvos és paramedikus személyzet a pálya mellett tartózkodik.
- b) a gyakorlatok felügyelete és kiértékelése (KED és általában a mentési folyamat gyakorlata)
- c) tartózkodjék folyamatosan a Versenyirányításban a Versenyorvos vagy az esetleges asszisztense, és a Rendezvényigazgató közelében
- d) baleset esetében:
  - ha szükségesnek ítéli, menjen a helyszínre, és maradjon ott a mentési műveletek egy része vagy teljes ideje alatt;
  - a Versenyorvossal közösen döntse el a sérültek szállítására vonatkozó eljárásrendet;
  - továbbítsa információt az FIA Sajtóküldöttje számára;
  - Világbajnokság Egészségügyi Küldöttjeként a Versenyorvossal közösen írja alá azt a dokumentumot, amely újra engedélyezi egy balesetet szenvedett versenyző Világbajnokságon történő versenyzését (lásd az L Függelék II. fejezetét).

A verseny után:

- készítse a versenyről jelentést az FIA számára, amelyet az FIA továbbít az ASN-nek (az ASN-nek a jelentést el kell küldenie a pálya és a Versenyorvos számára);

- adott esetben kísérje figyelemmel a kórházi ápolásra szoruló versenyzőt.

2. Rallye versenyeken

A verseny előtt:

- az adott versenyre vonatkozó orvosi kérdőív tartalmának, és a mentési tervnek tanulmányozása és tudomásul vétele;
- olyan, a WRC sorozatba belépő és illet először lebonyolító versenyek, vagy olyan versenyek esetében, ahol nem rendeztek WRC futamot öt egymást követő évben, a rendező által javasolt orvosi szolgálatok és kórházak előzetes inspekcója. Ez az inspekcio akkor kerül sorra, ha a rallye azonos helyszínen kerül lebonyolításra, és be kell fejeződnie, mielőtt a verseny bekerülne a WRC naptárba. Magában foglalja a mentési műveleteket alkotó részlegek oktatásának és alkalmasságának ellenőrzését, és ha szükséges, a mentési folyamatot és KED gyakorlatokat.

A verseny során:

- ellenőrizni, hogy az orvosi szolgálatok megfelelően működnek, a mentési tervet betartják, és az orvosi kérdőívre adott válaszok helytállóak;
- a gyakorlatok felügyelete, és ha szükséges, a mentési folyamat egyes elemeinek felügyelete;
- közreműködés a versenyzők elsősegély-oktatásában;
- járja végig minden gyorsasági szakaszt legalább egy órával az első versenyző előtt. Ezt az FIA Biztonsági Küldöttjével és a Rendezvényigazgatóval szoros együttműködésben kell megtennie. Fentiek egyben azt is jelentik, hogy az orvosi szolgálatoknak az első versenyző elhaladása előtt másfél órával el kell foglalniuk felállítási helyüket.
- Állandó mobiltelefonos, vagy kívánatosabban, rádiókapcsolat kapcsolat megléte szükséges az Orvosi Küldött és a Versenyorvos között annak érdekében, hogy az Orvosi Küldött mindig tájékoztatva legyen a balesetokról, egészségügyi esetekről;
- baleset esetén:
  - ha szükségesnek látszik és megvalósítható, a mentési műveletek alatt legyen a helyszínen a helyi orvos közelében;
  - a Versenyorvossal együtt biztosítsa a rallye felügyelőkkal szervezett napi üléseket, jelentésekkel minden eseményről és balesetről;
  - A Versenyorvossal közös felelősséget vállalva engedélyezheti újra egy balesetet szenvedett versenyző versenyzését (lásd az L Függelék II. fejezetét).

A verseny után:

- készítsen a rendezvényről jelentést az FIA számára, amelyet az FIA továbbít az ASN-nek (az ASN-nek e jelentést el kell küldenie a pálya és a Versenyorvos számára);
- adott esetben kísérje figyelemmel a kórházi ápolásra szoruló versenyzőt.

9. MELLÉKLET: ALKALMAZHATÓ BÜNTETÉSEK JEGYZÉKE, AMENNYIBEN AZ EGÉSZSÉGÜGYI KÖVETELMÉNYEK HIÁNYOSAK (FIA VILÁGBAJNOKSÁGOK ESETÉBEN)

Annak érdekében, hogy a Világ bajnokságok során az FIA által meghatározott egészségügyi szolgálatok követelményeit tiszteletben tartsák, az alábbi pénzbüntetések szabhatók ki mulasztás esetén.

1. Az orvosi kérdőív határidőre történő beküldésének elmulasztása

Amennyiben az FIA Világ bajnokság versenyének rendezője jelen szabályokat megsérti, úgy annak tényét az Orvosi Bizottság elnöke jelentheti az érintett verseny sportfelügyelőinek, akik a Nemzetközi Sportkódex 12.2 és 12.3 cikkelyei alapján az FIA által a tárgyévra meghatározott versenynaptárba történő bejelentési díj százalékában (legfeljebb 30%) büntetést szabhatnak ki.

2. Az orvosi kérdőívben foglalt követelmények teljesítésének elmulasztása

Amennyiben az FIA Világ bajnokság versenyének rendezője jelen szabályokat megsérti, úgy annak tényét az Orvosi Küldött jelenti az érintett verseny sportfelügyelőinek, akik a Nemzetközi Sportkódex 12.2 és 12.3 cikkelyei alapján az FIA által a tárgyévra meghatározott versenynaptárba történő bejelentési díj százalékában (legfeljebb 30%) büntetést szabhatnak ki.

Jelen rendelkezések nem akadályozzák meg a sportfelügyelőket abban, hogy további intézkedéseket tegyenek saját belátásuk szerint az FIA Nemzetközi Sportkódex 11.9.2.i és 11.9.2.o cikkelyeknek megfelelően.